

Stan sanitarny powiatu tomaszowskiego w 2025 roku

Spis treści

I.	INFORMACJE OGÓLNE	7
II.	SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE ZAPOBIEGANIA I ZWALCZANIA CHOROÓB ZAKAŻNYCH.....	9
1.	SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA WYBRANYCH CHOROÓB ZAKAŻNYCH	11
1.1	CHOROBY SZERZĄCE SIĘ DROGĄ POKARMOWĄ.....	12
1.2	CHOROBY WIEKU DZIECIĘCEGO.....	13
1.2	CHOROBY WIEKU DZIECIĘCEGO.....	13
1.3	CHOROBY UKŁADU ODDECHOWEGO	14
1.4	CHOROBY PRZENOSZONE PRZEZ KLESZCZE	16
1.5	CHOROBY KRWIOPOCHODNE – WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY	17
1.6	CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ	18
1.7	INWAZYJNA CHOROBA MENIGOKOKOWA I PNEUMOKOKOWA.....	18
1.8	GRUŻLICA	19
1.10	DZIAŁALNOŚĆ ZAPOBIEGAWCZA I PRZECIWEPIDEMICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH ORAZ ZAKAŻEŃ	21
1.10	DZIAŁALNOŚĆ ZAPOBIEGAWCZA I PRZECIWEPIDEMICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH ORAZ ZAKAŻEŃ	21
2.	STAN SANITARNY, TECHNICZNY, FUNKCONALNOŚĆ POMIESZCZEŃ.....	21
	PODMIOTÓW LECZNICZYCH	21
3.	DZIAŁANIA W OBSZARZE SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH	23
3.1	POWSZECHNY PROGRAM SZCZEPIEŃ PRZECIW WIRUSOWI BRODAWCZAKA LUDZKIEGO (HPV)	24
3.2	SZCZEPIENIA PRZECIW KRZTUŚCOWI DLA KOBIET W CIAŻY	26
3.3	NADZÓR NAD DZIEĆMI, U KTÓRYCH OBOWIĄZEK SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH NIE BYŁ REALIZOWANY	27
3.4	NADZÓR EPIDEMIOLOGICZNY NAD NIEPOŻĄDANYMI ODCZYNAMI POSZCZEPIENNYMI (NOP).....	28
III.	NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNO- HIGIENICZNYMI POWIATU W ZAKRESIE HIGIENY KOMUNALNEJ	30
1.	OBIEKTY UŻTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	30
1.1	ZAKŁADY FRYZJERSKO- BARBERSKIE, KOSMETYCZNE, TATUAŻU, ODNOWY BIOLOGICZNEJ I SOLARIA.....	31
1.2	HOTELE, DOMY WYCIECZKOWE ORAZ INNEOBIEKTY ŚWIADCZĄCE USŁUGI HOTELARSKIE	31
1.3	USTĘPY PUBLICZNE.....	32

1.4 DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ, INNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE POMOCY SPOŁECZNEJ, PLACÓWKI ZAPEWNIAJĄCE CAŁODOBOWĄ OPIEKĘ ORAZ SCHRONISKO DLA BEZDOMNYCH I OGRZEWALNIA	33
1.5 DWORCE AUTOBUSOWE I DWORCE KOLEJOWE	33
1.6 PRZYSTANIE JEDNOSTEK PŁYWAJĄCYCH, REKREACYJNYCH I SPORTOWYCH	34
1.7 PARKINGI	35
1.8 TERENY REKREACYJNE	35
1.9 CMENTARZE	36
1.10 DOMY PRZEDPOGRZEBOWE/ZAKŁADY POGRZEBOWE	37
1.11 INNE OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ.....	37
2. URZĄDZENIA DO ZAOPATRYWANIA W WODĘ I OCENA JAKOŚCI WODY DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI	38
3. STAN SANITARNY PŁYWALNI, KĄPIELISK I MIEJSC OKAZJONALNIE	40
WYKORZYSTYWANYCH DO KĄPIELI.....	40
3.1 PŁYWALNIE	40
3.2 KĄPIELISKA.....	41
4. INTERWENCJE	42
5. NADZÓR NAD SPEŁNIANIEM WYMOGÓW POSTĘPOWANIA ZE ZWŁOKAMI I SZCZĄTKAMI LUDZKIMI	43
6. BEZPIECZEŃSTWO IMPREZ MASOWYCH	44
IV. NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNO- HIGIENICZNYMI POWIATU W ZAKRESIE HIGIENY PRACY.....	45
1. NADZÓR NAD OBIEKTAMI, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ CZYNNIKI SZKODLIWE	48
1.1 CZYNNIKI RAKOTWÓRCZE, MUTAGENNE ORAZ REPROTOKSYCZNE	48
1.2 CZYNNIKI BIOLOGICZNE	50
2. NADZÓR NAD OBIEKTAMI ZAJMUJĄCYMI SIĘ WPROWADZANIEM DO OBROTU, UDOSTĘPNIANIEM NA RYNKU ORAZ STOSOWANIEM W DZIAŁALNOŚCI ZAWODOWEJ	51
2.1 W ZAKRESIE SUBSTANCJI I MIESZANIN CHEMICZNYCH	51
2.2 W ZAKRESIE PRODUKTÓW BIOBÓJCZYCH.....	51
3. POSTĘPOWANIE W SPRAWIE CHOROÓB ZAWODOWYCH	51
4. MONITOROWANIE PRZYPADKÓW ZATRUĆ ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI I NOWYMI SUBSTANCJAMI PSYCHOAKTYWNYMI ORAZ ZGONÓW	52
5. INTERWENCJE	53
V. NADZÓR SANITARNY W OBSZARZE BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI ŻYWIENIA I PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH	54
1. SYSTEM WCZESNEGO OSTRZEGANIA O NIEBEZPIECZNEJ ŻYWNOŚCI I PASZACH (RASFF)	57
2. INTERWENCJE	58

3. OCENA OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWYCH W OKRESIE LETNIM	59
4. NADZÓR NAD PRODUKCJĄ PIERWOTNĄ.....	60
5. KONTROLE ŻYWIENIA DZIECI I MŁODZIEŻY W JEDNOSTKACH SYSTEMU OŚWIATY.....	61
6. NADZÓR NAD PRZESTRZEGANIEM PRZEPISÓW W ZAKRESIE PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH.....	63
7. NADZÓR NAD BEZPIECZEŃSTWEM SUPLEMENTÓW DIETY	64
8. BEZPIECZEŃSTWO IMPREZ MASOWYCH	65
VI. STAN SANITARNY SZKÓŁ I INNYCH PLACÓWEK OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH	67
1. ŻŁOBKI.....	68
2. PRZEDSZKOLA I INNE FORMY WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO	69
3. SZKOŁY.....	70
4. HIGIENA PROCESU NAUCZANIA.....	71
5. TORNISTRY ORAZ WARUNKI NA POZOSTAWIENIE PRZEZ UCZNIÓW PRZYBORÓW SZKOLNYCH.....	72
6. SUBSTANCJE I PREPARATY CHEMICZNE W SZKOLNYCH PRACOWNIACH	72
7. ZAPLECZE SANITARNE PLACÓWEK ORAZ WARUNKI DO UTRZYMANIA HIGIENY OSOBISTEJ	72
8. PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO	73
9. PLACÓWKI WYPOCZYNKU LETNIEGO I ZIMOWEGO	73
VII. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA	75
1. INTERWENCJE PROGRAMOWE DLA PRZEDSZKOLI I ODDZIAŁÓW „0”	76
2. INTERWENCJE PROGRAMOWE DLA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH.....	77
3. INTERWENCJE PROGRAMOWE DLA SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH	79
4. KRAJOWY PROGRAM ZAPOBIEGANIA ZAKAŻENIOM HIV I ZWALCZANIA AIDS.....	80
5. INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE	81
6. SPOTKANIA PROFILAKTYCZNE	85
VIII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY.....	91
1. UZGADNIANIE WARUNKÓW ZABUDOWY I ZAGOSPODAROWANIA TERENU ORAZ LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO	92
2. DECYZJE PŁATNICZE	92
3. OPINIE DOTYCZĄCE PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO W POWIECIE TOMASZOWSKIM ..	93
4. OCENA ODDZIAŁYWANIA PLANOWANEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA NA ŚRODOWISKO.....	94
5. DOPUSZCZENIE DO UŻYTKOWANIA OBIEKTÓW BUDOWLANYCH	96
6. UZGODNIENIA DOKUMENTACJI PROJEKTOWEJ POD WZGLĘDEM WYMAGAŃ HIGIENICZNYCH I ZDROWOTNYCH	97
7. KONTROLE (WIZYTACJE).....	98
8. EDUKACJA	99

9. STANOWISKA ZAJĘTE W FORMIE MILCZĄCEJ ZGODY	99
IX. ZAKOŃCZENIE	101
SPIS WYKRESÓW	103
SPIS TABEL.....	106
SPIS FOTOGRAFII.....	106
SPIS RYSUNKÓW	107

Szanowni Państwo,

realizując ustawowy obowiązek, wynikający z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, przedkładam Państwu coroczną informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu tomaszowskiego za rok 2025, która jest podsumowaniem działań podejmowanych przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Tomaszowie Mazowieckim w minionym roku.

Niniejsze opracowanie powstało w oparciu o dane ze wszystkich obszarów objętych nadzorem bieżącym i zapobiegawczym.

Mam nadzieję, że przedstawione informacje i dane przysłużą się instytucjom publicznym, jednostkom samorządu terytorialnego, a także innym zainteresowanym podmiotom w jeszcze bardziej efektywnej realizacji działań podejmowanych w obszarze zdrowia publicznego.

*Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Tomaszowie Mazowieckim
Jadwiga Kaczmarek*

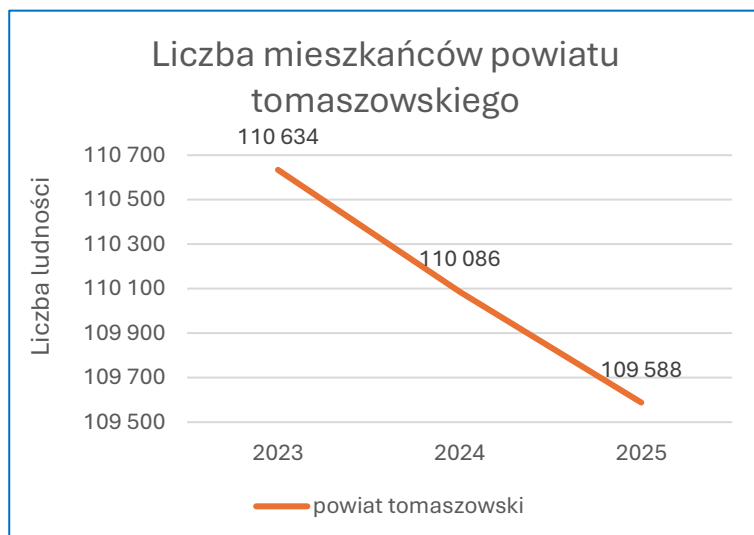
I. INFORMACJE OGÓLNE

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest organem administracji publicznej powołanym do realizacji zadań w zakresie zdrowia publicznego, poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami: higieny środowiska; higieny pracy w zakładach pracy; higieny procesów nauczania i wychowania; higieny wypoczynku i rekreacji; zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku; higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne – w celu ochrony zdrowia ludzi przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobieganiu powstawania chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych. Tak jak w ubiegłych latach, nadrzędnym celem naszych działań tj. *ochrona zdrowia ludzi*, pozostał niezmienny.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tomaszowie Mazowieckim wykonuje ustawowe zadania w zakresie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego na obszarze powiatu tomaszowskiego. W jego skład wchodzi 11 gmin: gmina miejska Tomaszów Mazowiecki, gminy miejsko – wiejskie: Inowłódz, Ujazd, gminy wiejskie: Będków, Budziszewice, Czerniewice, Lubochnia, Rokiciny, Rzeczyca, Tomaszów Mazowiecki, Żelechlinek.

Rysunek 1 Mapa powiatu tomaszowskiego z podziałem na poszczególne gminy wchodzące w skład powiatu.

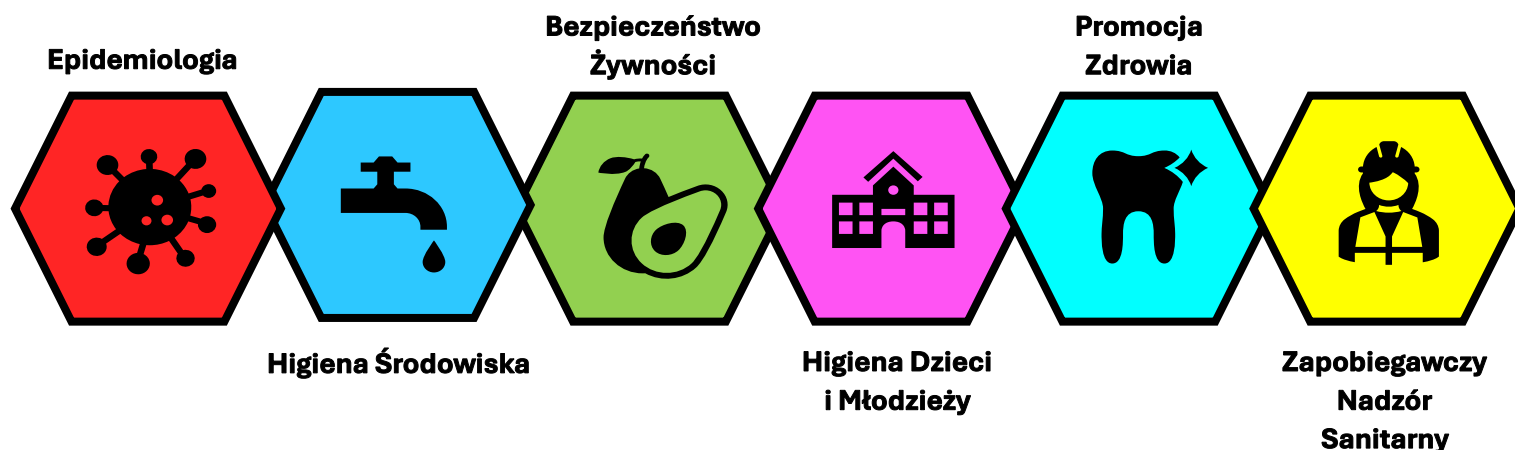

Wykres 1 Liczba mieszkańców powiatu tomaszowskiego na przestrzeni lat 2023 - 2025.

Głównym celem Inspekcji jest troska o zdrowie obywateli, dlatego wszelkie działania edukacyjne, kontrolne oraz prewencyjne, które pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Tomaszowie Mazowieckim podejmują na terenie powiatu tomaszowskiego są podstawą nadzoru sanitarnego. Misją Inspekcji jest ochrona społeczności powiatu tomaszowskiego przed negatywnym wpływem czynników środowiskowych, zapobieganie

chorobom zakaźnym i zawodowym, a także edukowanie i promocja zdrowego stylu życia poprzez kształtowanie odpowiednich nawyków i postaw.

Zakres działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmuje nadzór i kontrolę w kluczowych obszarach, takich jak bezpieczeństwo żywności, higiena środowiska w zakresie higieny komunalnej oraz higieny pracy, epidemiologia, higiena dzieci i młodzieży, promocja zdrowia oraz zapobiegawczy nadzór sanitarny.

Rysunek 2 Obszary działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tomaszowie Mazowieckim

Sprawowanie nadzoru nad warunkami bezpieczeństwa zdrowotnego w Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Tomaszowie Mazowieckim to w praktyce m.in.:

- nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia,
- nadzór nad przestrzeganiem wymogów sanitarno-higienicznych, dotyczących sprzętu oraz pomieszczeń, w których są udzielane świadczenia zdrowotne,
- nadzór nad jakością wody pitnej, wodą w kąpieliskach, miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli oraz pływalniach,
- monitorowanie warunków pracy w zakładach pracy oraz zapobieganie chorobom zawodowym,
- działalność zapobiegawcza, a także przeciwepidemiczna w zakresie chorób zakaźnych,
- monitorowanie higieny procesów nauczania w placówkach oświatowych, wychowania, wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży,
- prowadzenie działalności oświatowo-zdrowotnej,
- ocena zgodności obiektów budowlanych i użytkowych z wymaganiami sanitarnymi,
- opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.

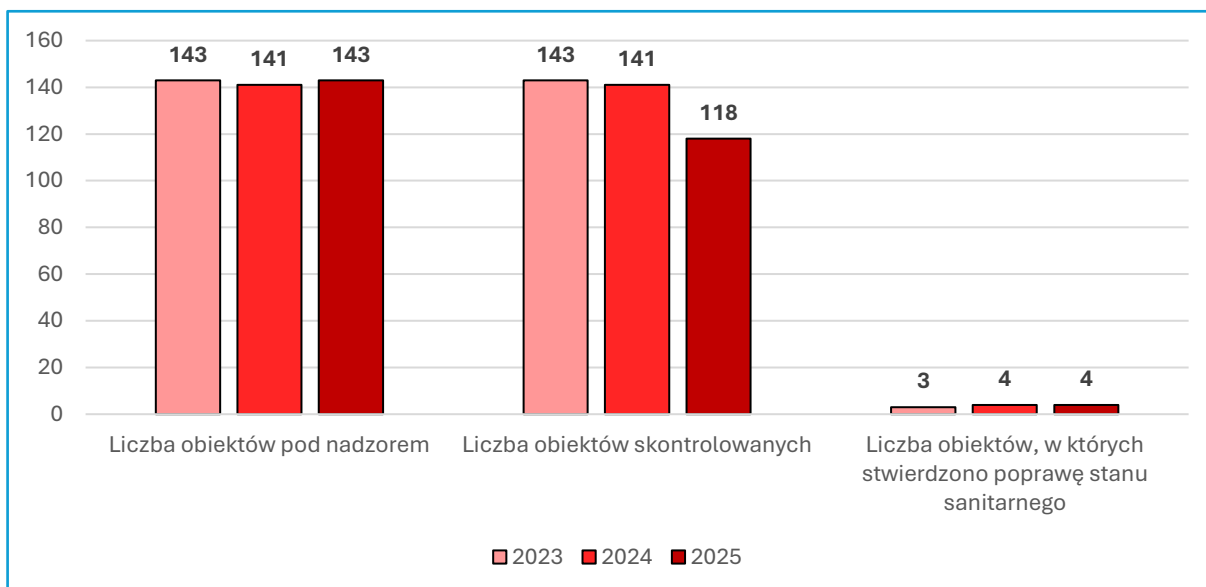
Poprzez wykonywanie powyższych działań Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tomaszowie Mazowieckim zapewnia mieszkańcom powiatu tomaszowskiego bezpieczne warunki do codziennego życia, wykonywania pracy oraz nauki.

II. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE ZAPOBIEGANIA I ZWALCZANIA CHOROBY ZAKAŻNYCH

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tomaszowie Mazowieckim stale monitoruje sytuację epidemiologiczną oraz podejmuje działania zapobiegawcze względem szerzenia się chorób zakaźnych na terenie powiatu tomaszowskiego. Do zadań Sekcji Nadzoru Epidemiologii wobec powyższego należy pełnienie nadzoru sanitarnego poprzez m.in. przeprowadzanie dochodzeń epidemiologicznych, przeprowadzanie czynności kontrolnych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą, monitorowanie stanu zaszczepienia dzieci i młodzieży do ukończenia 19. roku życia oraz nadzór nad dystrybucją, przechowywaniem i wykorzystaniem preparatów szczepionkowych.

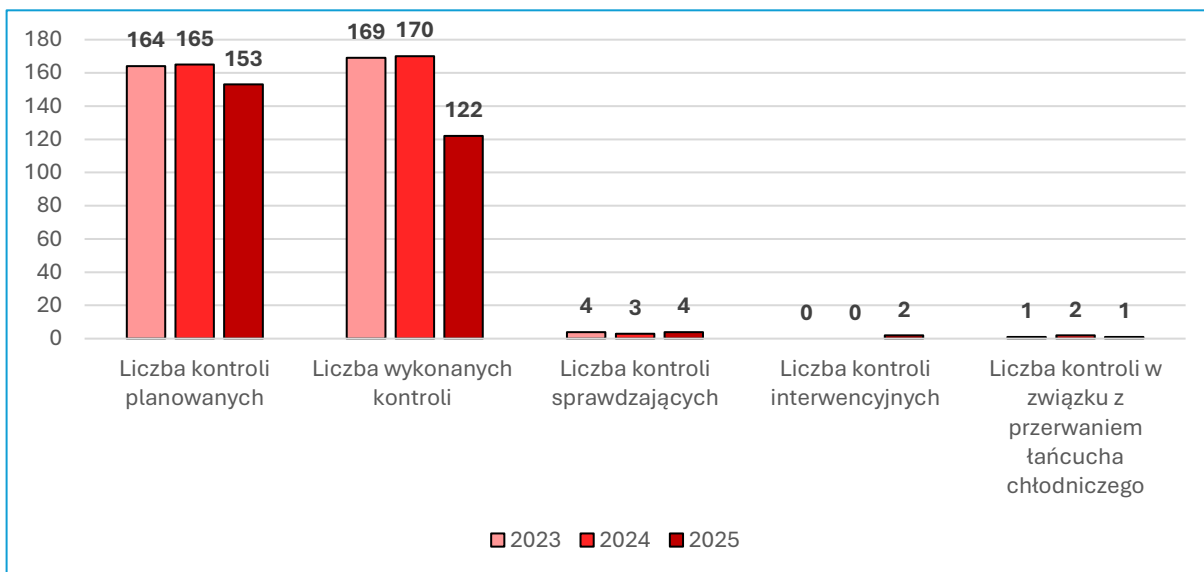
Pod nadzorem Sekcji Nadzoru Epidemiologii w roku 2025 znajdowało się 143 obiektów.

Wykres 2 Liczba obiektów pod nadzorem PPIS w Tomaszowie Mazowieckim w zakresie działania Sekcji Nadzoru Epidemiologii na przestrzeni lat 2023 - 2025.

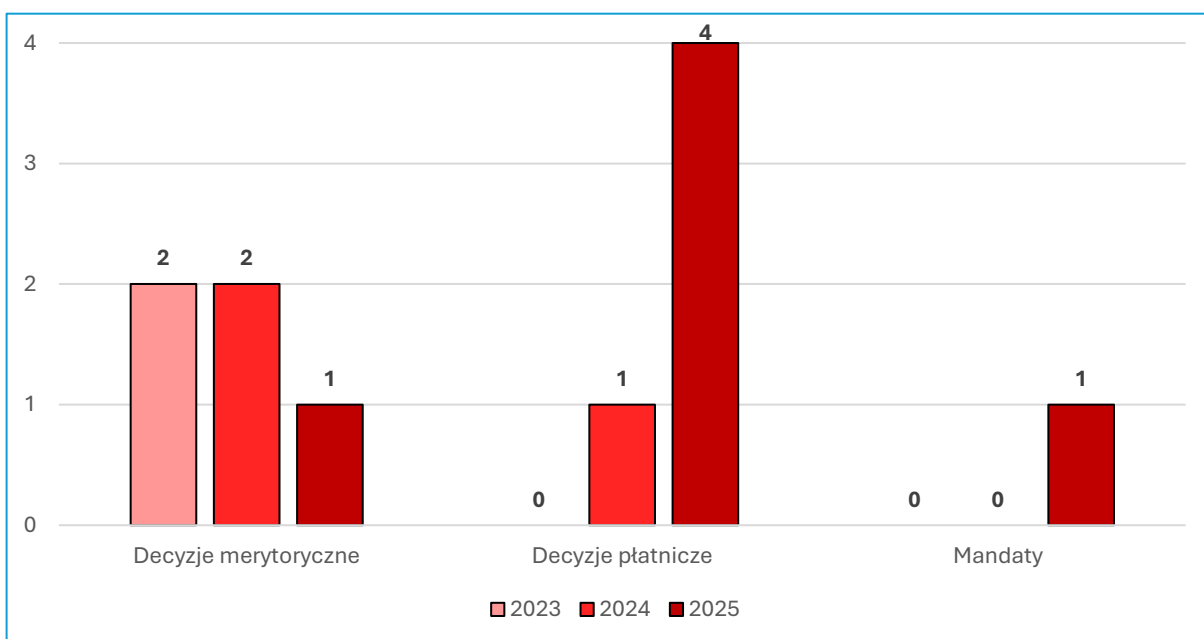
Porównując dane widoczne na wykresie nr 2 można zauważyć, że w stosunku do lat ubiegłych, w 2025 roku nastąpiło zmniejszenie liczby obiektów skontrolowanych względem liczby obiektów pod nadzorem. Wynika to z intensyfikacji działań w ramach prowadzenia kontroli kart uodpornienia dzieci i młodzieży w punktach szczepień funkcjonujących na terenie powiatu tomaszowskiego.

W ramach nadzoru przeprowadzono łącznie 122 kontrole, z czego 8 kontroli przeprowadzono w nadzorowanych szpitalach oraz 48 kontroli w punktach szczepień dotyczące wykonawstwa szczepień ochronnych.

Wykres 3 Liczba wykonanych kontroli sanitarnych przez pracowników Sekcji Nadzoru Epidemiologii na przestrzeni lat 2023 – 2025

W roku 2025 wykonano 122 kontrole planowane, co stanowiło 80% planu kontroli. W ramach kontroli kart uodpornienia dzieci i młodzieży przeprowadzono 60 kontroli na terenie powiatu tomaszowskiego.

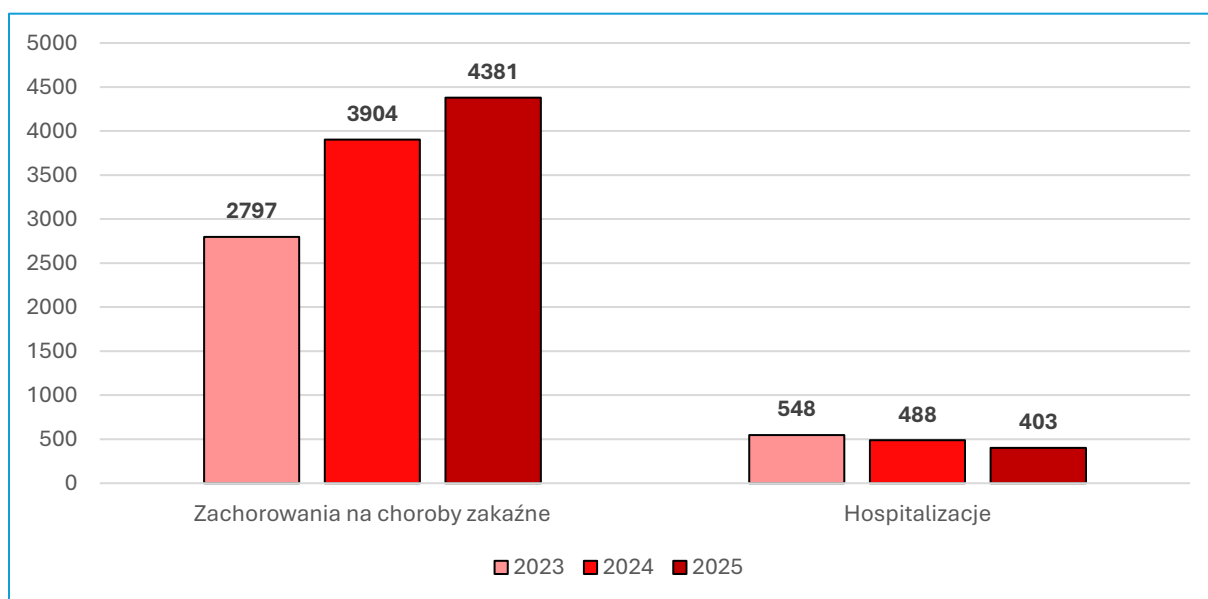
Wykres 4 Wydane decyzje i nałożone mandaty przez pracowników Sekcji Nadzoru Epidemiologii na przestrzeni lat 2023 - 2025.

Porównując dane widoczne na wykresie nr 4, można zauważyć zwiększenie liczby wydanych decyzji płatniczych oraz nałożonych mandatów w 2025 roku w stosunku do lat ubiegłych. Wzrost danych względem lat ubiegłych wynika przede wszystkim z intensyfikacji działań kontrolnych oraz zwiększonej skuteczności egzekwowania obowiązujących przepisów.

1. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA WYBRANYCH CHOROÓB ZAKAŹNYCH

Analiza sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w powiecie tomaszowskim została sporządzona w oparciu o dane o przypadkach zachorowań i zakażeń, jakie zostały zgłoszone do Powiatowej Stacji Sanitarnej - Epidemiologicznej w Tomaszowie Mazowieckim w 2025 roku. Zgodnie z przepisami ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, lekarz, który podejrzewa lub rozpoznaje zakażenie, chorobę zakaźną lub zgon z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej, jest zobowiązany do niezwłocznego zgłoszenia tego faktu inspektorowi sanitarnemu. Analogiczny obowiązek spoczywa na diagnostach laboratoryjnych w zakresie raportowania wyników badań w kierunku czynników chorobotwórczych.

Na terenie działania powiatu tomaszowskiego zarejestrowano ogółem 4381 przypadków zachorowań z powodu chorób zakaźnych i zakażeń (w 2024 r. – 3904). Z powodu zgłoszonych zakażeń i chorób zakaźnych hospitalizowano 403 osoby, 9 osób zmarło.

Wykres 5 Liczba zachorowań i hospitalizacji z powodu chorób zakaźnych na przestrzeni lat 2023 - 2025.

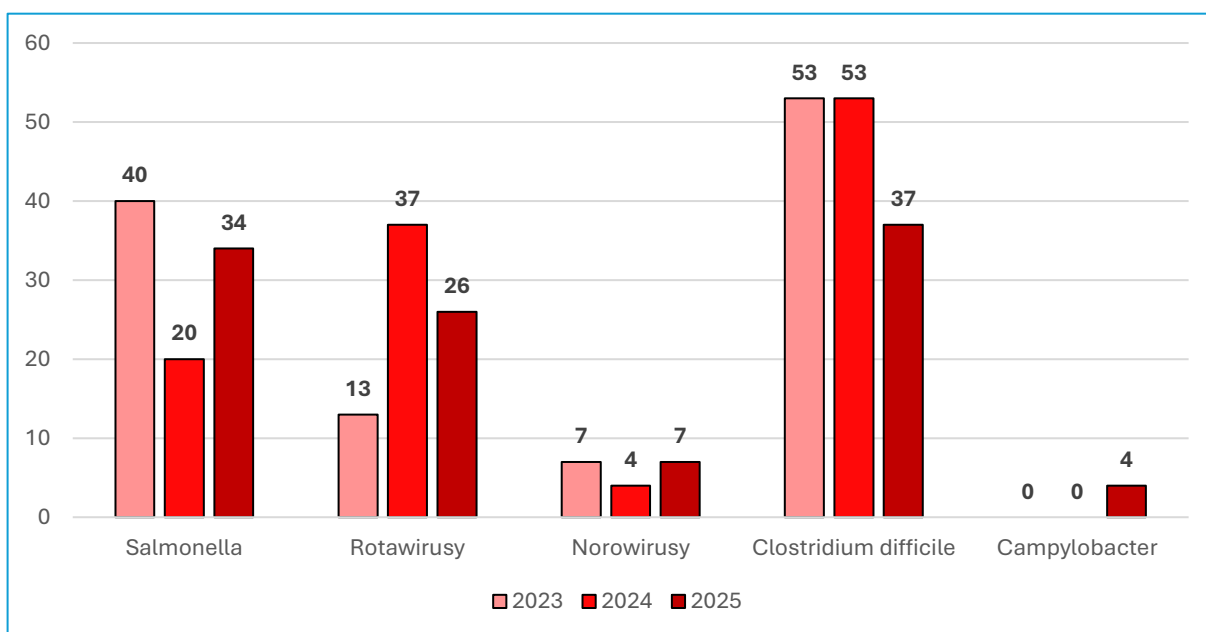
Na podstawie przedstawionego wykresu stwierdza się wyraźny wzrost liczby odnotowanych zachorowań na choroby zakaźne w analizowanym okresie, przy jednoczesnym spadku liczby hospitalizacji związanych z jednostkami chorobowymi. Zjawisko to wskazuje na zmianę charakteru przebiegu zachorowań oraz możliwą poprawę skuteczności działań profilaktyczno-edukacyjnych prowadzonych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Tomaszowie Mazowieckim.

1.1 CHOROBY SZERZĄCE SIĘ DROGĄ POKARMOWĄ

W dalszym ciągu najczęstszą przyczyną zatruc pokarmowych jest zakażenie wywołane odzwierzęcymi pałeczkami jelitowymi *Salmonella*. W minionym roku potwierdzono 34 zachorowań wywołanych tą bakterią. W porównaniu do roku 2024 ilość tych zachorowań znacznie wzrosła (z 20 do 34). Głównym czynnikiem były pałeczki *Salmonella Enteritidis*, zanotowano również pojedyncze przypadki *Salmonella Typhimurium* oraz *Salmonella Agona*.

W 2025 roku odnotowano:

- spadek liczby wirusowych zakażeń jelitowych wywołanych przez rotawirusy,
- wzrost liczby wirusowych zakażeń jelitowych wywołanych przez norowirusy,
- spadek zachorowań na biegunkę i zapalenie żołądkowo – jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (ze 113 do 93),
- spadek liczby wirusowych zakażeń jelitowych u dzieci do lat 2 (z 28 do 17),
- spadek liczby bakteryjnego zakażenia jelitowego wywołanego przez *Clostridium difficile*,
- wzrost liczby zakażeń jelitowych wywołanych przez *Campylobacter*.

Wykres 6 Liczba zachorowań na choroby szerzące się drogą pokarmową na przestrzeni lat 2023 - 2025.

W 2025 roku na terenie powiatu tomaszowskiego zarejestrowano 11 ognisk zatruc pokarmowych/zakażeń jelitowych. Najczęstszymi czynnikami etiologicznymi występującymi w ogniskach zatruc były pałeczki *Salmonella*, norowirusy, rotawirusy, wirus wątroby typu A. W 2025 r. większość spośród wymienionych ognisk zatruc pokarmowych/zakażeń jelitowych stanowiły ogniska domowe w liczbie 9, pozostałe zgłoszone ogniska dotyczyły uczestników obozu sportowego oraz uczestników przyjęcia okolicznościowego.

Tabela 1 Porównanie występowania ognisk zatruć pokarmowych/zakażeń jelitowych na przestrzeni lat 2024 – 2025 wraz z występującym czynnikiem etiologicznym.

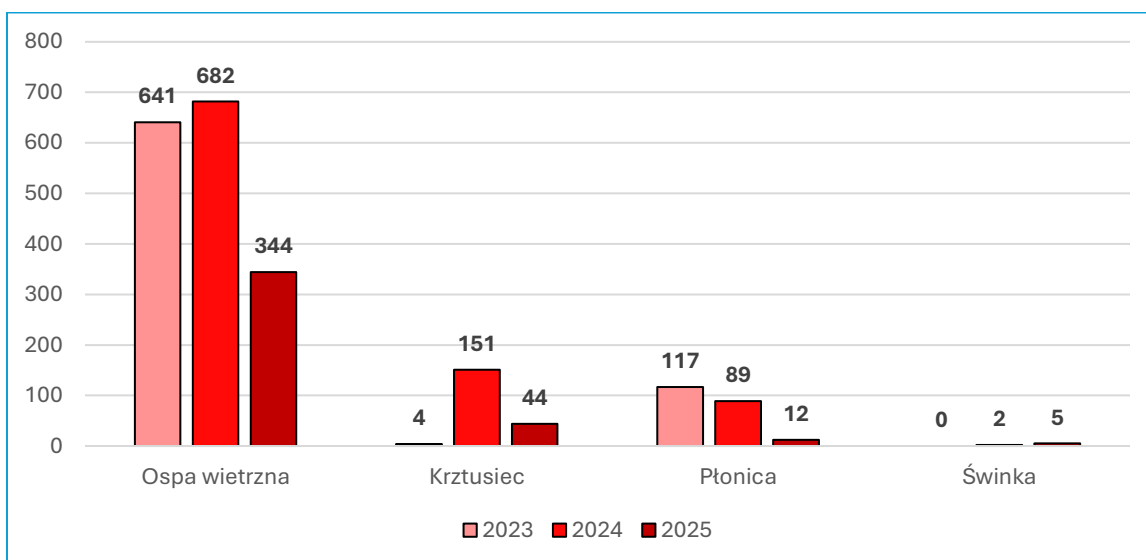
Czynnik etiologiczny	2024r.	2025 r.
Pateczki <i>Salmonella</i>	2	7
Norowirusy	0	1*
Rotawirusy	0	1**
WZW A	0	1
Nieznany	0	1

*ognisko wśród uczestników obozu sportowego,

**ognisko wśród uczestników przyjęcia okolicznościowego.

1.2 CHOROBY WIEKU DZIECIĘCEGO

Monitoring sytuacji epidemiologicznej w zakresie tzw. „chorób wieku dziecięcego” wskazuje na ich znaczny spadek w 2025 roku w stosunku do roku ubiegłego.

Wykres 7 Liczba zachorowań na "choroby wieku dziecięcego" na przestrzeni lat 2023 - 2025.

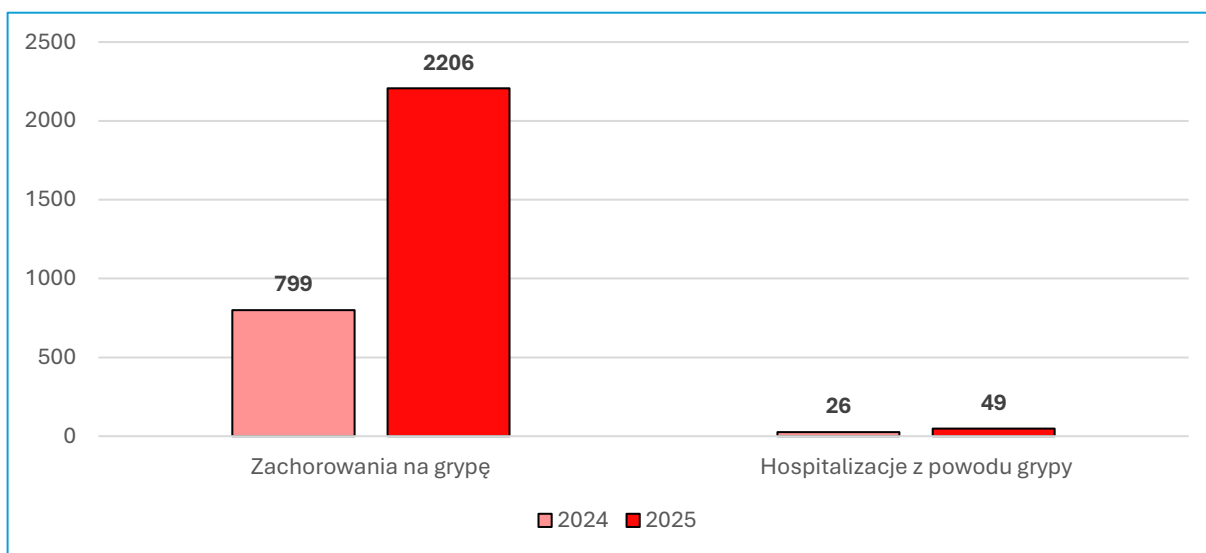
Podstawie przedstawionego wykresu stwierdza się spadek liczby zachorowań na choroby wieku dziecięcego w 2025r. w porównaniu z poprzednim rokiem. Tendencja ta obejmuje większość analizowanych jednostek chorobowych przedstawionych na powyższym wykresie. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie „chorób wieku dziecięcego” na terenie powiatu tomaszowskiego wymaga dalszego monitorowania i kontynuowania działań informacyjno- edukacyjnych celem utrzymania korzystnego trendu.

1.3 CHOROBY UKŁADU ODDECHOWEGO

Grypa

W 2025 roku zgłoszono 2206 przypadków zachorowań na gripę, z czego 2200 potwierdzonych wynikiem testów antygenowych i 6 potwierdzonych badaniem PCR. W powiecie tomaszowskim hospitalizacji poddano 49 osób chorych na gripę oraz odnotowano 2 zgony z powodu zachorowania na w/w jednostkę chorobową.

W roku 2025 w powiecie tomaszowskim zarejestrowano 1 ognisko wywołane wirusem grypy A, które wystąpiło w Tomaszowskim Centrum Zdrowia Sp. z o.o. na Oddziale Chorób Wewnętrznych – spośród 30 osób przebadanych w kierunku zakażenia wirusem grypy, zakażonych było 6 osób.

Wykres 8 Porównanie danych dotyczących zachorowań oraz hospitalizacji z powodu grypy w latach 2024 - 2025.

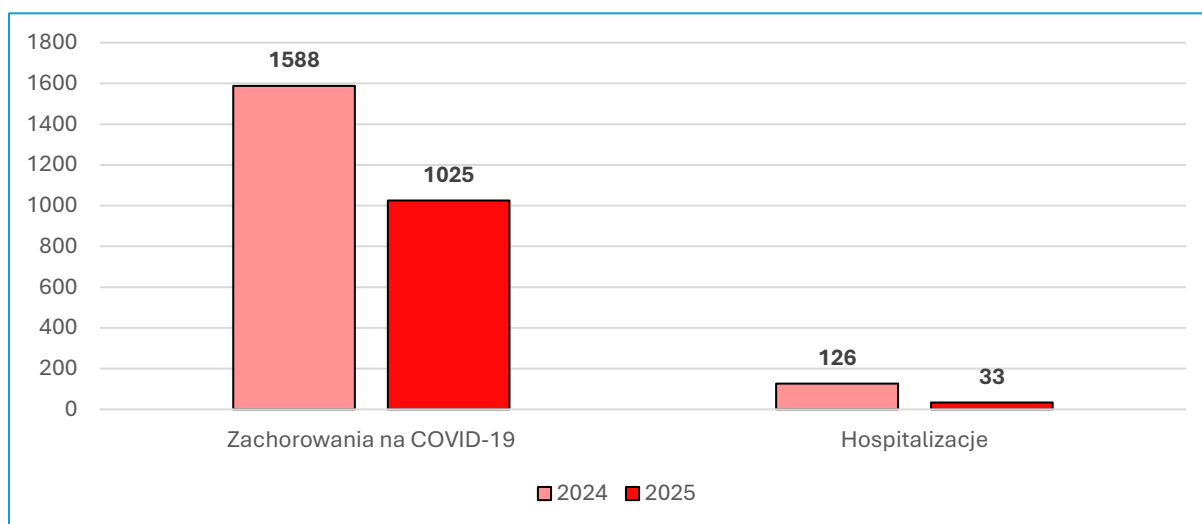
Analiza wykresu wskazuje na wzrost liczby zachorowań na gripę w 2025 r. w porównaniu z rokiem 2024, przy jednoczesnym zwiększeniu liczby hospitalizacji. Z epidemiologicznego punktu widzenia wzrost ten może wynikać z obniżenia odporności populacyjnej, która spowodowana jest niewystarczającą wszczepialnością społeczeństwa - z danych przekazanych przez lekarzy wynika, że żadna z hospitalizowanych w 2025 r. chorych osób nie była zaszczepiona przeciwko grypie, oraz zmiennością antygenową wirusa grypy. Równoległy wzrost hospitalizacji wskazuje na większy udział przypadków o cięższym przebiegu, co wymaga dalszego monitorowania epidemiologicznego.

Nadzór epidemiologiczny i wirusologiczny nad gripą Sentinel.

W sezonie epidemicznym 2024/2025, kontynuowano nadzór epidemiologiczno - wirusologiczny nad gripą oparty na wybiórczym nadzorze epidemiologicznym w tzw. systemie SENTINEL. W nadzorze SENTINEL uczestniczyła jedna placówka: NZOZ MEDICA Sp. z o.o. w Tomaszowie Mazowieckim. Badania były prowadzone pod kątem obecności wirusa grypy, SARS-CoV-2 oraz RSV. Pobrano wymazy z nosa i gardła od 4 osób, których wyniki potwierdziły obecność wirusa grypy A oraz B. Skutecznym sposobem ochrony przed gripą jest unikanie dużych skupisk ludzkich w okresie epidemii, utrzymanie właściwego poziomu higieny osobistej i środowiska oraz poddanie się szczepieniom ochronnym.

Zakażenia SARS-CoV-2/zachorowania na COVID-19

W 2025 roku na terenie powiatu tomaszowskiego liczba zachorowań na COVID-19 wyniosła 1025, w tym 33 osoby hospitalizowano. Zgłoszono również 23 przypadki możliwego zachorowania na COVID-19 – informacja ta nie jest potwierdzona wynikiem badania w systemie.

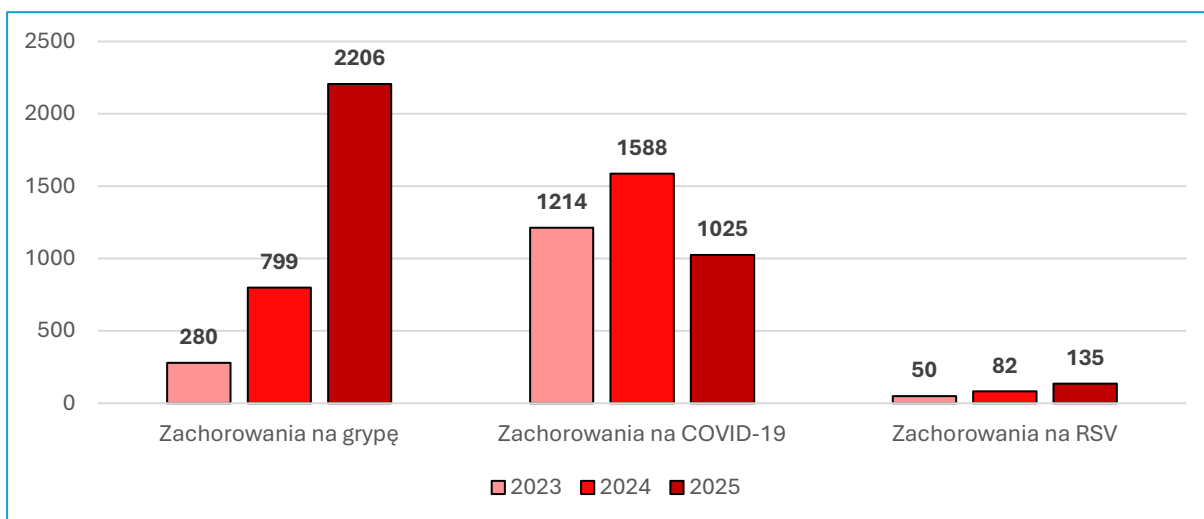
Wykres 9 Porównanie występowania zachorowań na COVID-19 w latach 2024 - 2025.

W 2025 r. nie odnotowano ognisk epidemicznych spowodowanych zakażeniem wirusem SARS-CoV-2.

Analiza wykresu wskazuje na zmniejszenie liczby zachorowań na COVID-19 w 2025 r. w porównaniu z rokiem 2024, czemu towarzyszy spadek liczby pacjentów hospitalizowanych. Tendencja ta świadczy o obniżeniu intensywności transmisji wirusa SARS-CoV-2 na terenie powiatu tomaszowskiego.

Zakażenia wirusem RSV

W 2025 roku zarejestrowano 135 przypadków zakażeń wywołanych wirusem RSV, z czego połowa wystąpiła u dzieci do lat 2. Większość dzieci podlegała hospitalizacji.

Wykres 10 Porównanie zachorowań na choroby układu oddechowego na przestrzeni lat 2023 - 2025.

W stosunku do roku ubiegłego nastąpił znaczny wzrost zakażeń RSV, co też jest spowodowane lepszą wykrywalnością wirusa dzięki stosowaniu testów antygenowych COMBO.

1.4 CHOROBY PRZNOŚZONE PRZEZ KLESZCZE

Borelioza z Lyme

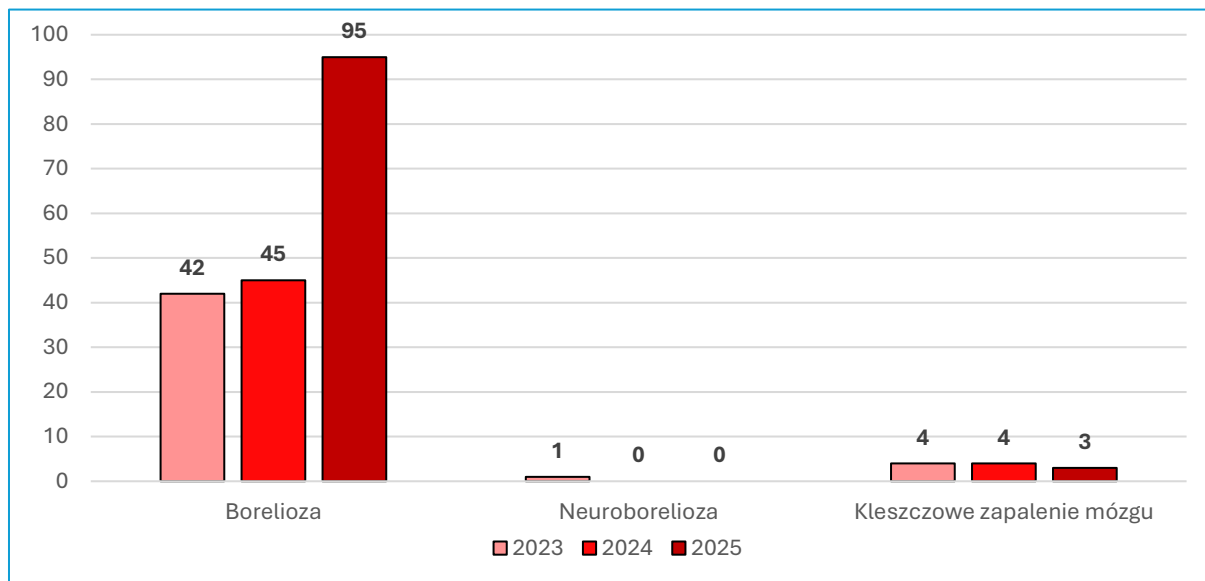
W 2025 r. na terenie powiatu tomaszowskiego zarejestrowano 95 potwierdzonych przypadków Boreliozy z Lyme, co stanowi niemal 2-krotny wzrost liczby zachorowań w stosunku do roku ubiegłego, w którym zarejestrowano 45 przypadków. W 2025 r. nie odnotowano hospitalizacji z powodu boreliozy. W znacznej większości zgłoszonych przypadków podstawą rozpoznania było wystąpienie rumienia wędrującego na skórze.

Neuroborelioza

W 2025 r. nie odnotowano przypadków neuroboreliozy.

Kleszczowe Zapalenie Mózgu (KZM)

W 2025 roku odnotowano 3 przypadki KZM, w 2024 r. – 4. Wszystkie przypadki KZM podlegały hospitalizacji.

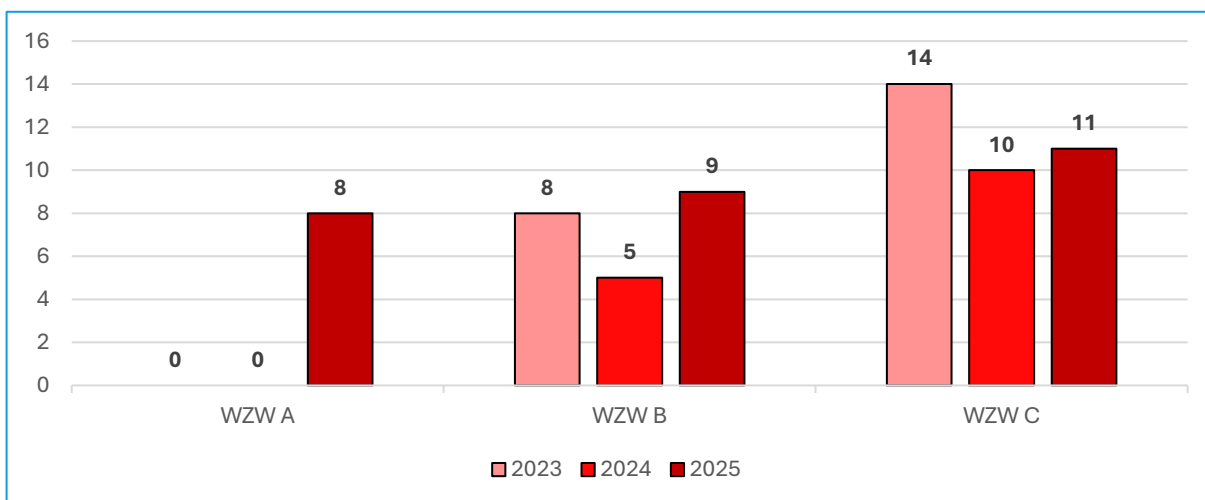

Wykres 11 Porównanie wystąpienia zachorowań na choroby odkleszczowe na przestrzeni lat 2023 - 2025.

Analiza wykresu wskazuje na wzrost liczby zachorowań na boreliozę w 2025 roku w stosunku do lat ubiegłych wskazanych na powyższym wykresie. Tendencja ta może świadczyć o zwiększonej ekspozycji populacji na czynnik etiologiczny. Wzrost liczby zachorowań wskazuje na konieczność kontynuowania działań profilaktyczno- edukacyjnych w tym zakresie oraz monitorowania sytuacji epidemiologicznej w celu ograniczenia dalszej transmisji zakażeń.

1.5 CHOROBY KRWIPOCHODNE – WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY

W 2025 roku w powiecie tomaszowskim nastąpił wyraźny wzrost zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby zwłaszcza typu A i B. W 2025 roku zarejestrowano 8 zakażeń wirusem zapalenia wątroby typu A, 9 zakażeń wirusem zapalenia wątroby typu B oraz 11 zakażeń wirusem zapalenia wątroby typu C, z czego u 3 osób stwierdzono zarówno zakażenie WZW typu B i WZW typu C.

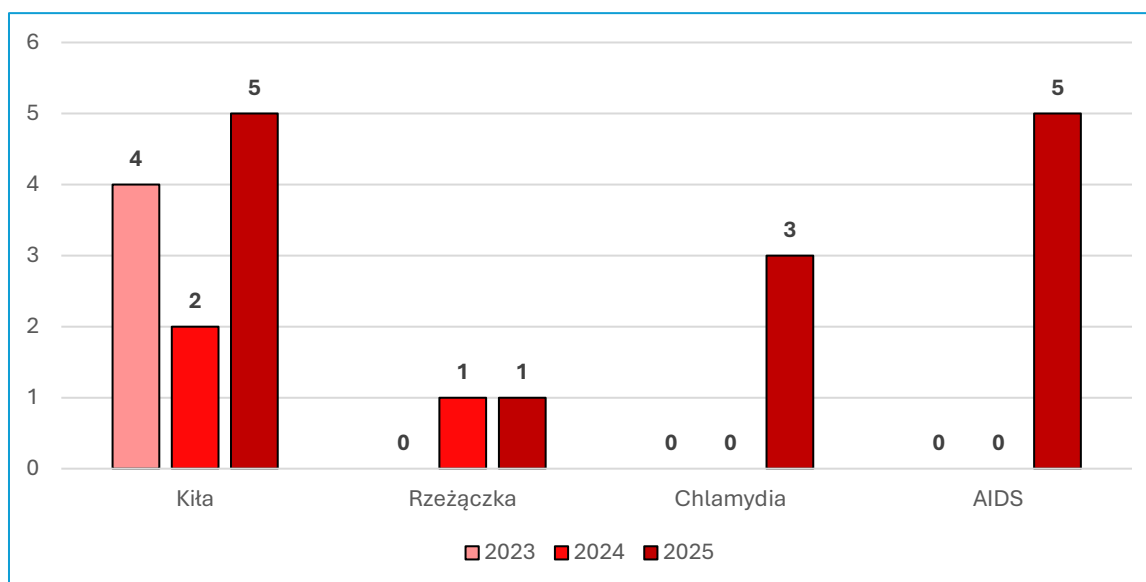

Wykres 12 Liczba zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A, B i C na przestrzeni lat 2023 - 2025.

Analiza wykresu wskazuje na wzrost zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A, B i C w 2025 r. w porównaniu do roku 2024. Obserwowany wzrost zachorowań wskazuje na konieczność wzmożonej edukacji profilaktycznej w zakresie higieny, bezpieczeństwa żywności i ochrony przed ekspozycją na krew oraz produkty krwiopochodne.

1.6 CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ

W 2025 roku odnotowano 10 przypadków zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową, z czego: 5 zostało zgłoszone jako inne postacie kiły i kiła nieokreślona, 1 przypadek rzeżączki, 3 przypadki zachorowań na inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie oraz 1 przypadek AIDS – zespołu nabytego upośledzenia odporności. Zarejestrowano również 2 przypadki nowo wykrytych zakażeń HIV, tyle samo co w roku poprzednim.

Wykres 13 Liczba odnotowanych przypadków chorób przenoszonych drogą płciową na przestrzeni lat 2023 - 2025.

Analiza wykresu nr 13 wskazuje na występujący wzrost zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową w 2025 roku w stosunku do lat ubiegłych wskazanych na wykresie. Obserwowany trend wzrostowy wymaga kontynuacji działań profilaktycznych oraz wczesnej diagnostyki w celu ograniczenia transmisji zakażeń.

1.7 INWAZYJNA CHOROBA MENIGOKOKOWA I PNEUMOKOKOWA

Inwazyjna choroba meningokokowa

W 2025 roku na terenie powiatu tomaszowskiego zarejestrowano 2 przypadki posocznicy meningokokowej. Jeden przypadek wystąpił u 1,5 dziecka, które zostało poddane hospitalizacji i

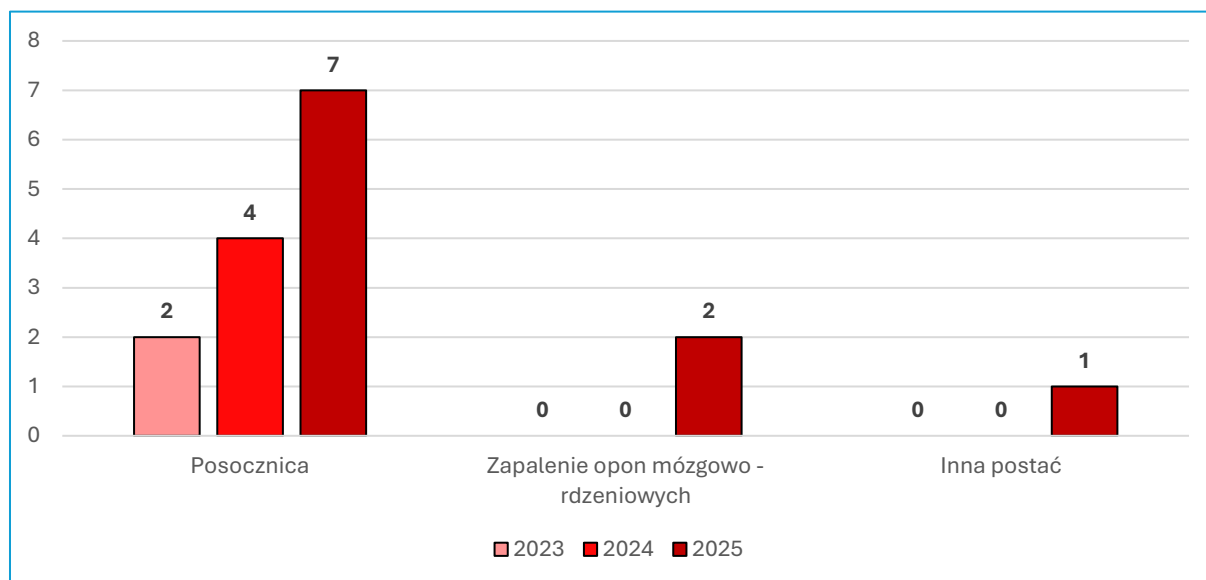
leczeniu. Krajowy Ośrodek Referencyjny ds. Diagnostyki Bakteryjnych Zakażeń Ośrodkowego Układu Nerwowego (KOROUN), potwierdził wykrycie *Neisseria meningitidis* gr B w surowicy. Nadzorem epidemiologicznym objęto osoby mające kontakt z osobą zakażoną - u 24 osób zastosowano chemioprophylaktykę.

Drugi przypadek posocznicy meningokokowej wystąpił u 7-letniego dziecka, u którego po prawie trzytygodniowej hospitalizacji stwierdzono zgon. Krajowy Ośrodek Referencyjny ds. Diagnostyki Bakteryjnych Zakażeń Ośrodkowego Układu Nerwowego (KOROUN), potwierdził wykrycie *Neisseria meningitidis* gr C. Nadzorem epidemiologicznym objęto osoby mające kontakt z osobą zakażoną - u 22 osób zastosowano chemioprophylaktykę.

W 2024 roku nie zarejestrowano zakażeń wywołanych *Neisseria meningitidis*.

Inwazyjna choroba pneumokokowa

W 2025 roku na terenie powiatu tomaszowskiego zarejestrowano 10 przypadków inwazyjnej choroby pneumokokowej, z czego 7 miało postać posocznicy, 2 przypadki – zapalenia opon mózgowych i 1 – nieokreślony.

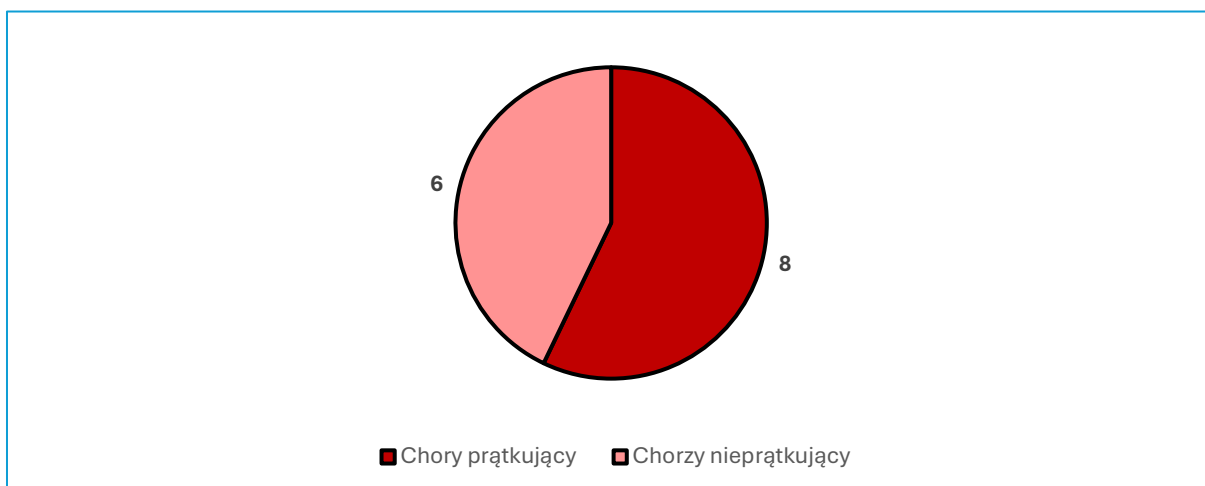
Wykres 14 Liczba przypadków zachorowań na poszczególne typy inwazyjnej choroby pneumokokowej na przestrzeni lat 2023 - 2025.

Analiza przedstawionego wykresu wskazuje na wzrost liczby zachorowań na inwazyjną chorobę pneumokokową w analizowanym okresie.

1.8 GRUŹLICA

W 2025 roku zarejestrowano 14 przypadków zachorowań na gruźlicę, w tym 3 przypadki gruźlicy lekoopornej. Spośród zarejestrowanych przypadków 8 stanowią chorzy prątkujący, natomiast 6 - chorzy nieprątkujący. Wśród zachorowań zarejestrowano 2 przypadki gruźlicy poza płucnej oraz

2 przypadki zachorowań na gruźlicę u dzieci do 18 r.ż.

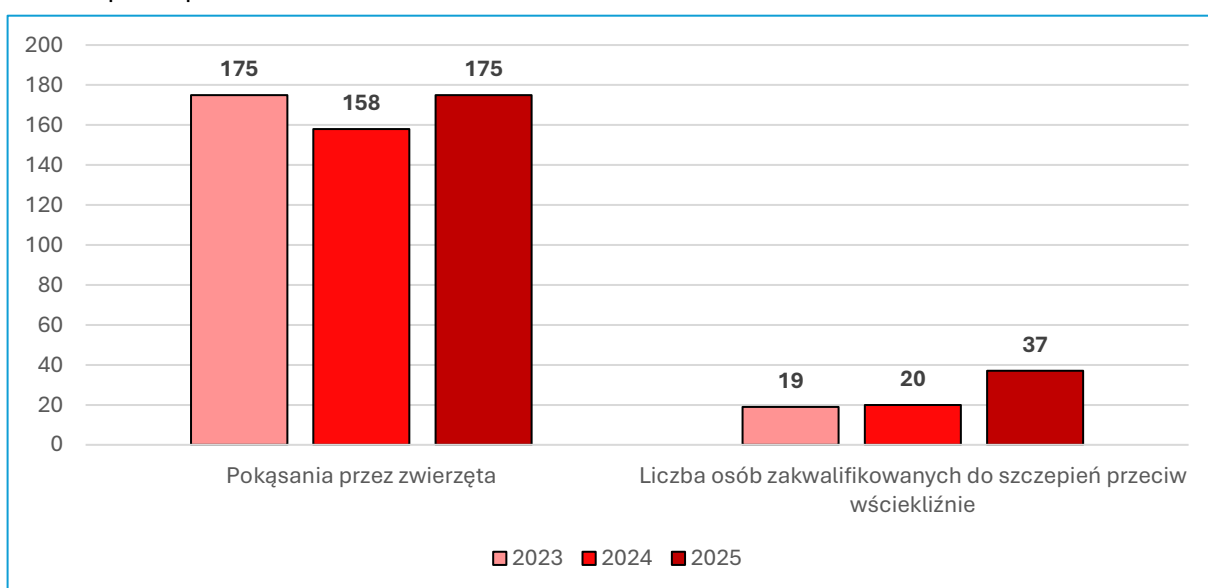

Wykres 15 Liczba chorych na gruźlicę prątkujących i nieprątkujących w 2025 r.

W porównaniu do roku ubiegłego nastąpił spadek zachorowań na gruźlicę, kiedy zgłoszono 22 przypadki. Osoby ze styczności objęto nadzorem lekarskim. Nie odnotowano ognisk epidemicznych /rodzinnych. W 2025 roku zarejestrowano 1 przypadek zgonu z powodu gruźlicy płuc jako przyczyny wyjściowej.

1.9 POKĄSANIA PRZEZ ZWIERZĘTA Z PODEJRZENIEM WŚCIEKLIŹNY

W 2025 roku zarejestrowano 175 przypadków pokąsań, w większości przypadków przez zwierzęta domowe (koty, psy). Zakwalifikowano 37 osób do szczepień, osoby te zostały zaszczepione przeciw wścieklicznie.

Wykres 16 Zestawienie liczby pokąsań przez zwierzęta w stosunku do liczby osób zakwalifikowanych do szczepień przeciw wścieklicznie na przestrzeni lat 2023 - 2025.

1.10 DZIAŁALNOŚĆ ZAPOBIEGAWCZA I PRZECIWEPIDEMICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH ORAZ ZAKAŻEŃ

W 2025 r. przeprowadzono 1530 dochodzeń epidemiologicznych (tzw. wywiady epidemiologiczne), w związku ze zgłoszeniem zachorowania lub podejrzenia zachorowania na chorobę zakaźną dotyczące jednostek chorobowych zakwalifikowanych i nie zakwalifikowanych do rejestracji. Dochodzenia prowadzone były w jednostkach chorobowych, w których wymagane jest ustalenie źródła zakażenia, wykrycie czynnika etiologicznego powodującego zachorowanie, objęcie nadzorem osób chorych oraz osób kontaktujących się z chorym lub podejrzanym o zakażenie. Celem przeprowadzanych dochodzeń epidemiologicznych jest przeprowadzenie kwalifikacji zachorowań zgodnie z definicjami przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

W ramach nadzoru pobrano 329 próbek od osób chorych, nosicieli, ozdowieńców oraz osób ze styczności z chorym lub nosicielem. W Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Tomaszowie Mazowieckim prowadzony jest rejestr nosicieli pałeczek duru brzuszego i durów rzekomych. Na terenie powiatu tomaszowskiego jest ich obecnie trzech.

2. STAN SANITARNY, TECHNICZNY, FUNKCONALNOŚĆ POMIESZCZEŃ PODMIOTÓW LECZNICZYCH

W 2025 roku nadzorowi podlegały placówki lecznictwa zamkniętego, otwartego oraz prywatne gabinety lekarskie. W ramach lecznictwa zamkniętego skontrolowano: Tomaszowskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o., Centrum Kardiologii Scanmed, Specjalistyczny Szpital Onkologiczny Numed oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ZACISZE Sp. z o.o. w Łaznowskiej Woli. Kontrole przeprowadzone w trzech szpitalach nie wykazały nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno – technicznego nadzorowanych placówek. W przypadku zakładu opiekuńczo-leczniczego NZOZ ZACISZE Sp. z o.o. w Łaznowskiej Woli stwierdzono nieprawidłowości dotyczące niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń oraz części sprzętów i wyposażenia pomieszczeń, które wykonano w wyznaczonym terminie.

Placówki lecznictwa otwartego to w większości przychodnie i poradnie, zakłady rehabilitacji leczniczej, Stacja Dializ, punkty pobrania materiału do badań oraz Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa. Pozostałe placówki lecznictwa otwartego to gabinety prywatne stomatologiczne i specjalistyczne.

W 2025 roku zarejestrowano 5 nowych podmiotów leczniczych. Stan sanitarno-higieniczny oraz techniczny nowo powstałych placówek oceniono jako dobry, bez stwierdzenia nieprawidłowości.

W trakcie przeprowadzanych kontroli oceniano stan sanitarno-techniczny pomieszczeń. Stan sanitarny i porządkowy placówek nie budził zastrzeżeń. Wszystkie skontrolowane jednostki świadczące usługi medyczne zaopatrzone były w wodę z wodociągów sieciowych odpowiadającą normom sanitarnym.

W skontrolowanych podmiotach leczniczych nie stwierdzono nieprawidłowości w postępowaniu z bielizną czystą i brudną.

Kontrole sanitarne z zakresu gospodarki odpadami pochodzenia medycznego w podmiotach leczniczych w 2025 roku nie wykazały nieprawidłowości. Wywozem zajmowały się wyspecjalizowane firmy (ECO ABC w Bełchatowie, EMKA w Żyrardowie, TPO w Zgierzu).

Podczas przeprowadzanych kontroli dokonywano również oceny realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, w tym: przestrzeganie zasad higieny rąk, stosowanie środków ochrony indywidualnej, procesy dezynfekcji i sterylizacji, prowadzenie wymaganej dokumentacji.

We wszystkich kontrolowanych placówkach przestrzegana jest ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Dezynfekcja

W skontrolowanych podmiotach leczniczych stosowane są środki dezynfekcyjne zgodnie z ustawą o wyrobach medycznych i produktach biobójczych, zarejestrowane i dopuszczone do obrotu przez Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych. Nie stwierdzono braków w zaopatrzeniu w preparaty dezynfekcyjne. Osoby zatrudnione w podmiotach leczniczych przeprowadzające dezynfekcję ściśle przestrzegają ustalonych procedur opracowanych przez placówki. Środki dezynfekcyjne są dobierane właściwie z uwzględnieniem spektrum, czasu działania oraz zastosowania. We wszystkich placówkach opracowano i wdrożono procedury postępowania w zakresie mycia, dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego wielokrotnego użycia. W podmiotach leczniczych znajdujących się na terenie powiatu tomaszowskiego nie funkcjonują komory dezynfekcyjne.

Sterylizacja

Na terenie powiatu tomaszowskiego w podległych podmiotach leczniczych funkcjonuje 61 urządzeń sterylizacyjnych (autoklawów). We wszystkich placówkach znajdują się stanowiska sterylizacji z zachowaniem ciągu technologicznego. Placówki sterylizują materiał na własne potrzeby w autoklawach parowych zgodnie z obowiązującymi parametrami. Procesy sterylizacji parowej monitorowane są wskaźnikami fizycznymi, chemicznymi i okresowo biologicznymi. W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie sterylizacji dokonano oceny procedur sterylizacyjnych z uwzględnieniem przyjętych rozwiązań zaopatrzenia w materiały sterylne - nie stwierdzono nieprawidłowości w w/w zakresie. Na terenie powiatu tomaszowskiego w podległych podmiotach leczniczych nie funkcjonują centralne sterylizatornie.

Ocena działalności Zespołów i Komitetów Kontroli Zakażeń Szpitalnych

We wszystkich tomaszowskich placówkach lecznictwa zamkniętego powołano Komitet oraz Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych. W składzie komitetów kontroli zakażeń szpitalnych znajdują się: kierownik placówki lub jego przedstawiciel, diagnosta laboratoryjny, przedstawiciel apteki szpitalnej, przewodniczący oraz członkowie zespołu kontroli zakażeń szpitalnych, pielęgniarki do spraw epidemiologicznych oraz lekarze. Komitet kontroli zakażeń szpitalnych analizuje i aktualizuje procedury epidemiologiczne, adekwatnie do dostrzeganych zagrożeń, standardów postępowania, potrzeb medycznych, zmian przepisów prawnych oraz dokonuje oceny wyników kontroli wewnętrznych. Wszystkie spotkania zespołów kontroli zakażeń szpitalnych są we właściwy sposób udokumentowane. W każdej z ww. placówek

przeprowadzane są szkolenia personelu w zakresie kontroli zakażeń szpitalnych, również odpowiednio udokumentowane.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono kontrole w każdym z trzech nadzorowanych szpitali, w zakresie systemu kontroli zakażeń szpitalnych. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Monitorowanie oraz rejestracja zakażeń i czynników alarmowych w tomaszowskich szpitalach odbywa się na bieżąco.

W 2025 r. w powiecie tomaszowskim zarejestrowano 3 ogniska epidemiczne, wszystkie wystąpiły w Tomaszowskim Centrum Zdrowia Sp. z o.o., w tym 1 spowodowane zakażeniami *Klebsiella pneumoniae* MBL-NDM, 1 - *Klebsiella pneumoniae* KPC+, 1 – wirus grypy typu A. Wszystkie ogniska mają status wygaszonych.

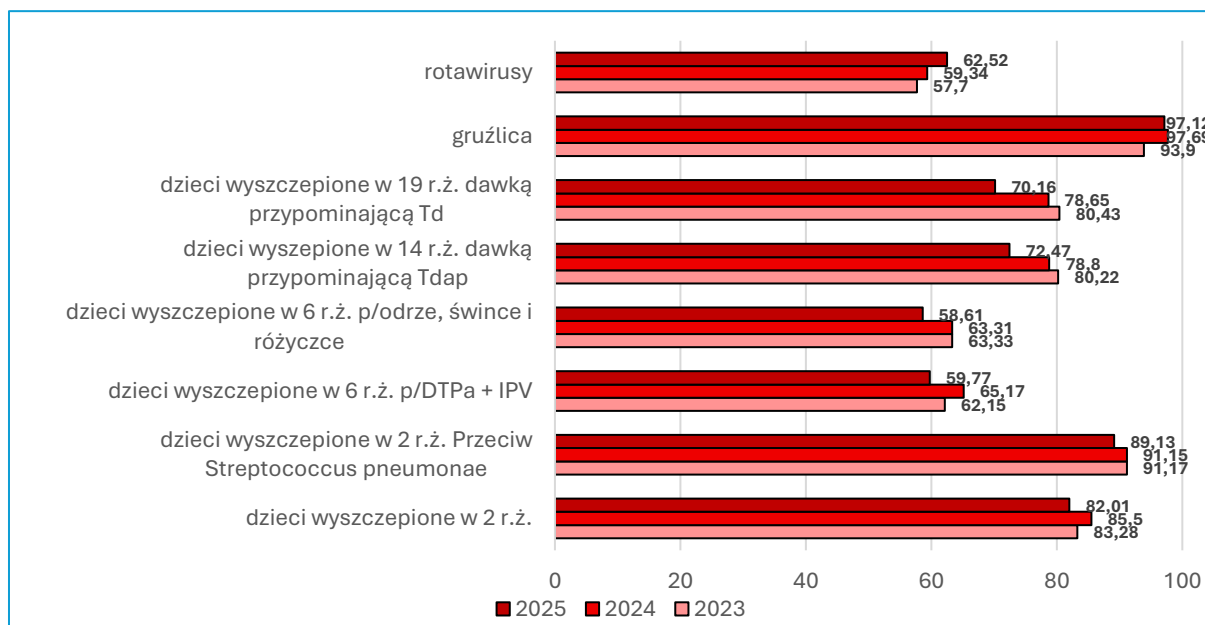
3. DZIAŁANIA W OBSZARZE SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tomaszowie Mazowieckim pozostawały 34 podmioty lecznicze, realizujące szczepienia ochronne w ramach Programu Szczepień Ochronnych, z czego prawie 90% stanowiły podmioty udzielające świadczeń w zakresie opieki podstawowej (POZ).

Tabela 2 Podmioty lecznicze, realizujące szczepienia ochronne w ramach Programu Szczepień Ochronnych funkcjonujące na terenie powiatu tomaszowskiego

Ogółem	POZ	TCZ	Stacja Dializ DaVita
34	30	3	1

W 2025 roku wykonanie obowiązkowych szczepień ochronnych, finansowanych przez Ministerstwo Zdrowia, było na poziomie zadowalającym. Szczepienia ochronne na terenie powiatu tomaszowskiego są realizowane na bieżąco. Dzieci i młodzież, podlegające obowiązkowym szczepieniom ochronnym w ogólnym zestawieniu zaszczepiono na poziomie 74%. Poszczególne szczepienia i wiek dla jakiego przeznaczone jest dane szczepienie ochronne oraz procentowy poziom przedstawia wykres poniżej.

Wykres 17 Procentowe zestawienie wyszczepialności wśród dzieci na przestrzeni lat 2023 – 2025

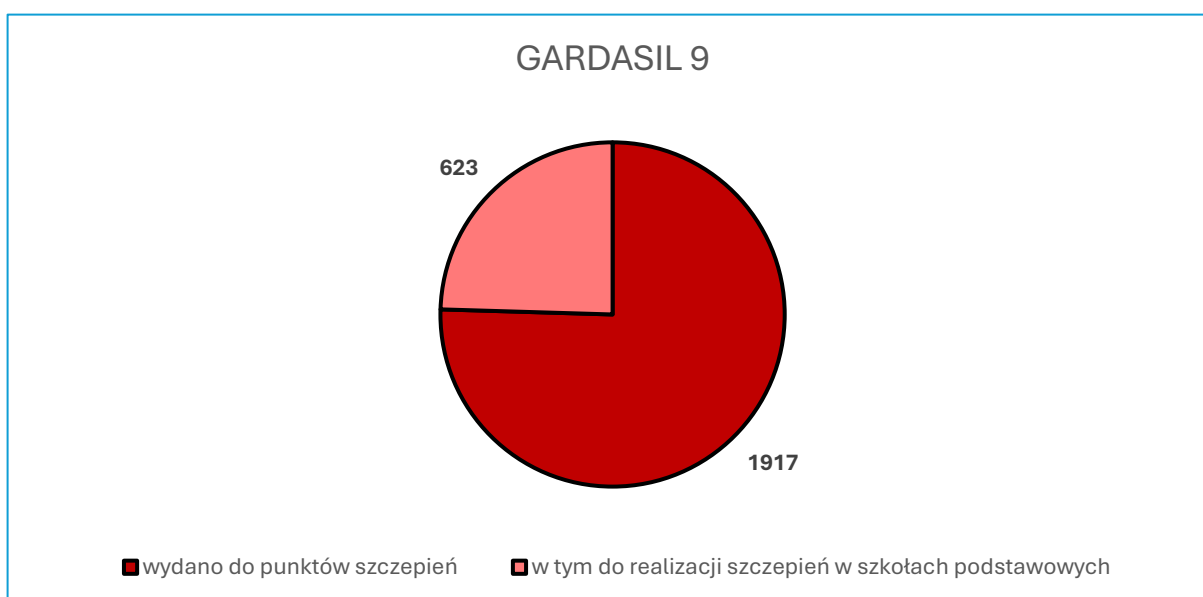
Analizując przedstawiony wykres można zauważyć, iż wyszczepialność w przypadku większości wymaganych szczepień w roku 2025 uległa nieznacznemu spadkowi. Wyjątek stanowią szczepienia przeciw rotawirusom gdzie wyszczepialność przeciwko tym zakażeniom w porównaniu do lat poprzednich zwiększyła się o średnio 4%.

Dzieci, u których nie wykonano szczepień obowiązkowych, to głównie dzieci z przeciwwskazaniami zdrowotnymi lub dzieci, które wraz z rodzicami wyemigrowały z kraju. Zauważalna w ostatnich latach tendencja do malejącej wyszczepialności spowodowana jest m.in. okresem pandemii koronawirusa SARS CoV-2 oraz wzrostem liczby rodziców uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych u swoich dzieci.

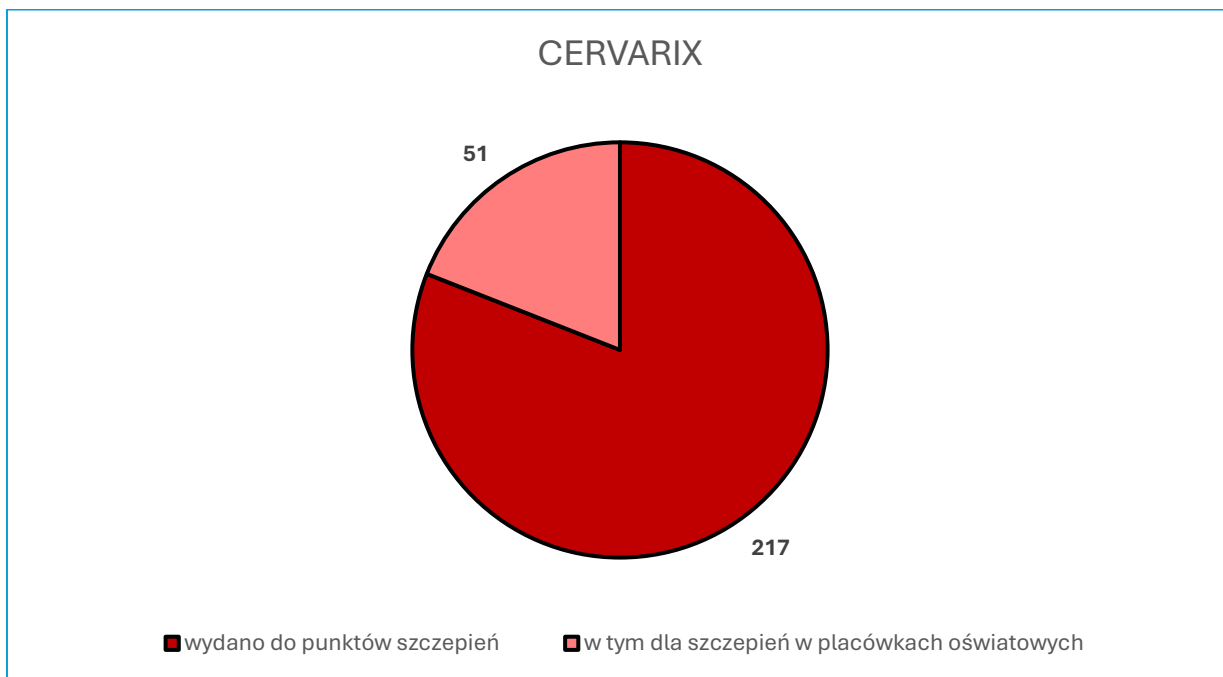
3.1 POWSZECHNY PROGRAM SZCZEPIEŃ PRZECIW WIRUSOWI BRODAWCZAKA LUDZKIEGO (HPV)

Od 01.06.2023r. w Polsce został wprowadzony program realizacji zalecanych szczepień przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV) dla dzieci w wieku od ukończenia 9. roku życia do ukończenia 14. roku życia w schemacie dwudawkowym w poradniach podstawowej opieki zdrowotnej. Natomiast od 1 września 2024 r. program ten został rozszerzony o możliwość szczepienia w szkołach podstawowych. Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Tomaszowie Mazowieckim pośredniczy w ww. programie m.in. poprzez dystrybucję szczepionek przeciw HPV oraz akcje promujące te szczepienia.

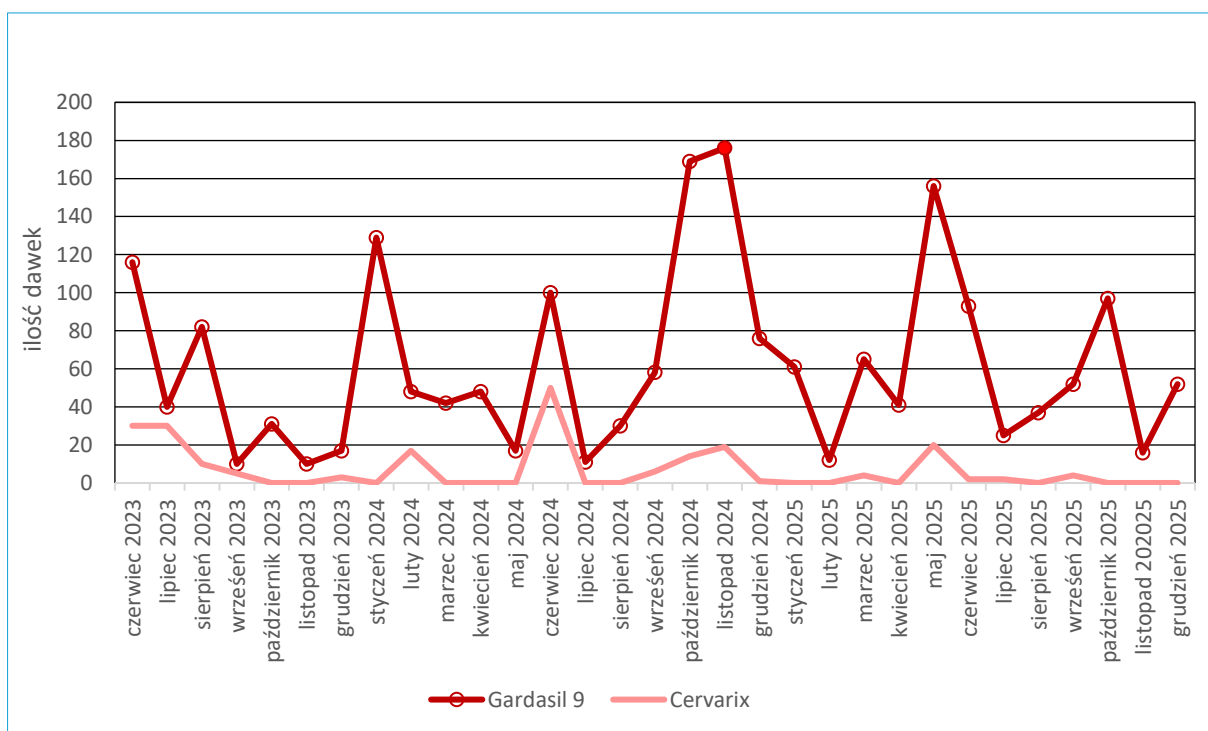
Do końca 2025 roku udział w akcji szczepień przeciw HPV zadeklarowało 20 z 34 szkół podstawowych zlokalizowanych na terenie powiatu tomaszowskiego. Do 31 grudnia 2025 roku, w celu realizacji programu szczepień przeciw HPV wydano do punktów szczepień 1917 dawek szczepionki GARDASIL 9, z czego 623 dawki do realizacji szczepień w szkołach podstawowych (33% rozdyskrybuowanych szczepionek). Natomiast szczepionki CERVARIX wydano w sumie 217 dawek, z czego 51 to dawki przeznaczone na realizację szczepień w szkołach podstawowych (ponad 23% rozdyskrybuowanych szczepionek).

Wykres 18 Liczba rozdyskrybuowanych szczepionek GARDASIL 9 dla podmiotów leczniczych w tym dla przeprowadzenia szczepień w placówkach oświatowych.

Wykres 19 Liczba rozdyskrebowanych szczepionek CERVARIX do podmiotów leczniczych w tym na potrzeby szczepień ochronnych w placówkach oświatowych.

Wykres 20 Rozchód szczepionek przeciw HPV na przestrzeni miesięcy czerwiec 2023 r. - grudzień 2025 r. na terenie powiatu tomaszowskiego.

Analiza powyższych wykresów wskazuje na większe zainteresowanie szczepionką GARDASIL 9, na co wskazuje ilość wydawanego preparatu w porównaniu do ilości wydań w tym samym przedziale czasowym szczepionki CERVARIX.

3.2 SZCZEPIENIA PRZECIW KRZTUŚCOWI DLA Kobiet W CIĄŻY

Od dnia 15 października 2024 r. finansowaniem objęto szczepienia zalecane przeciwko krztuścowi dla kobiet w ciąży od ukończenia 27 do 36 tygodnia ciąży, a w uzasadnionych przypadkach zagrożenia przedwczesnym porodem po ukończeniu 20 tygodnia ciąży. Od rozpoczęcia akcji do końca 2025 roku w powiecie tomaszowskim zaszczepiono przeciw krztuścowi 170 kobiet w ciąży. Pracownicy Sekcji Nadzoru Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Tomaszowie Mazowieckim brali udział w promocji akcji szczepień u kobiet w ciąży przeciw krztuścowi poprzez dystrybucję plakatów informacyjnych do podmiotów leczniczych. W dniu 19 marca 2025r. pracownicy Sekcji Nadzoru Epidemiologii zorganizowali stoisko profilaktyczne w zakresie promocji szczepień u kobiet w ciąży podczas warsztatów o tematyce ciążywo-parentingowej zainicjowanych przez Tomaszowskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o. Tomaszowie Mazowieckim. Podczas wydarzenia oprócz promocji szczepień dla kobiet w ciąży, udzielano również konsultacji w zakresie innych szczepień ochronnych dorosłych i dzieci.

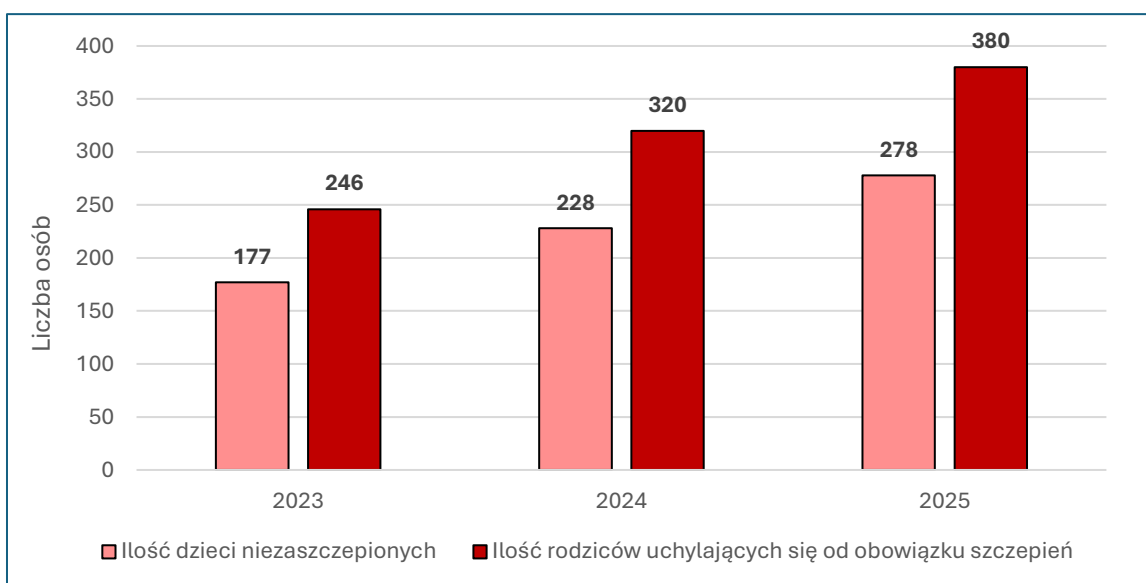
Fotografia 1 Pracownicy Sekcji Nadzoru Epidemiologii podczas organizacji stoiska profilaktycznego podczas warsztatów dla kobiet w ciąży.

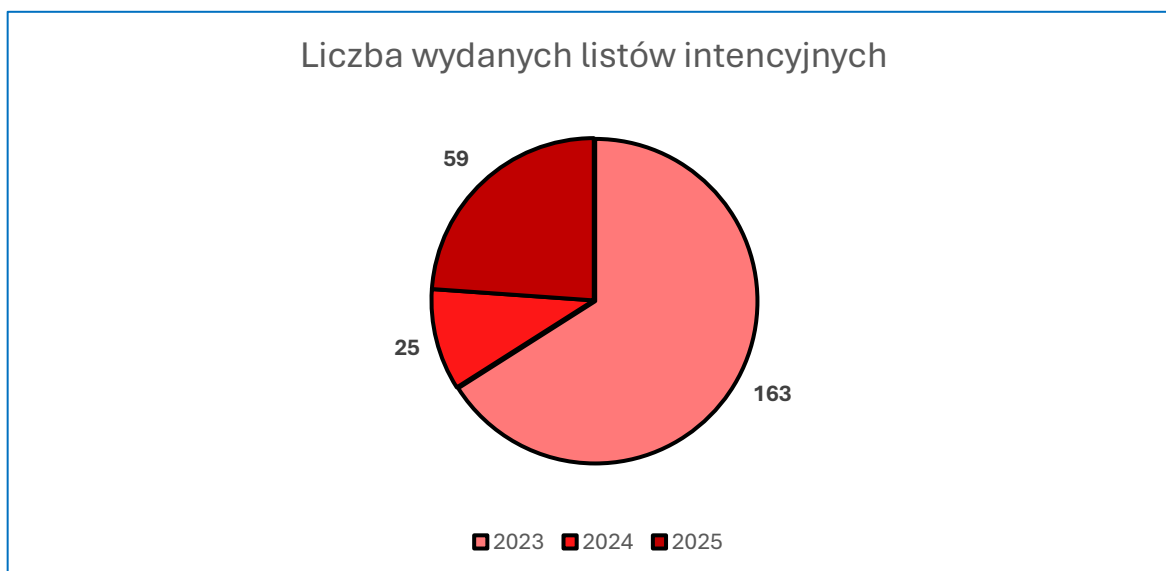
Fotografia 2 Stoisko profilaktyczne w zakresie poradnictwa w sprawie szczepień ochronnych dla kobiet w ciąży.

3.3 NADZÓR NAD DZIEĆMI, U KTÓRYCH OBOWIĄZEK SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH NIE BYŁ REALIZOWANY

W 2025 roku do tutejszej Stacji wpłynęły zgłoszenia dotyczące 72 rodziców, w tym 57 dzieci w sprawie uchylania się od obowiązku wykonania szczepień ochronnych. W każdym przypadku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tomaszowie Mazowieckim we współpracy z podmiotami leczniczymi prowadził działania edukacyjne, nakłaniając rodziców do wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych. Do opiekunów prawnych przesyłane były pisma o charakterze informacyjno- edukacyjnym, zachęcające do ich wykonania, informujące o bezpieczeństwie i skuteczności, a także potrzebie i zaletach szczepień. W 2025 roku wysłano 59 listów intencyjnych do rodziców.

Wykres 21 Liczba zarejestrowanych osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych na terenie powiatu tomaszowskiego na przestrzeni lat 2023 – 2025.

Wykres 22 Liczba wydanych listów intencyjnych na przestrzeni lat 2023 - 2025.

Analizując powyższe wykresy należy zwrócić uwagę na systematyczny wzrost liczby zarejestrowanych osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych na terenie powiatu tomaszowskiego.

Po wyczerpaniu wszelkich działań o charakterze edukacyjnym nakłaniających do dobrowolnego wykonania obowiązku szczepień, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tomaszowie Mazowieckim wszczynał postępowanie w celu przymuszenia do wykonania szczepień ochronnych u dzieci. W roku sprawozdawczym wystawiono 26 upomnień oraz 34 tytuły wykonawcze. W 2025 roku wśród wszystkich zgłoszonych dzieci, których rodzice uchylali się od obowiązku szczepień ochronnych, u sześciorga z nich uzupełniono zaległe obowiązkowe szczepienia ochronne.

3.4 NADZÓR EPIDEMIOLOGICZNY NAD NIEPOŻĄDANYMI ODCZYNAMI POSZCZEPIENNYMI (NOP)

W Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Tomaszowie Mazowieckim prowadzony jest również rejestr niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP).

W 2025 roku w powiecie tomaszowskim odnotowano 7 zgłoszeń NOP, z których wszystkie zostały zarejestrowane jako przypadki łagodne. Trzy z nich dotyczyły szczepień zalecanych przeciw m.in.: tężcowi, wirusowi brodawczaka ludzkiego oraz kleszczowemu zapaleniu mózgu. Pozostałe cztery zgłoszenia dotyczyły szczepień przeciw chorobom uwzględnionym w obowiązkowym kalendarzu szczepień m.in. odrze, śwince, różyczce i rotawirusom.

Tabela 3 Wykaz niepożądanych odczynów poszczepiennych na przestrzeni lat 2023 – 2025.

Rok	Liczba przypadków	Łagodny	Poważny	Ciężki
2023	szczepienia zalecane	0	0	0
	szczepienia obowiązkowe	2	0	0
2024	szczepienia zalecane	0	1	0
	szczepienia obowiązkowe	6	0	0
2025	szczepienia zalecane	3	0	0
	szczepienia obowiązkowe	4	0	0

Podsumowanie

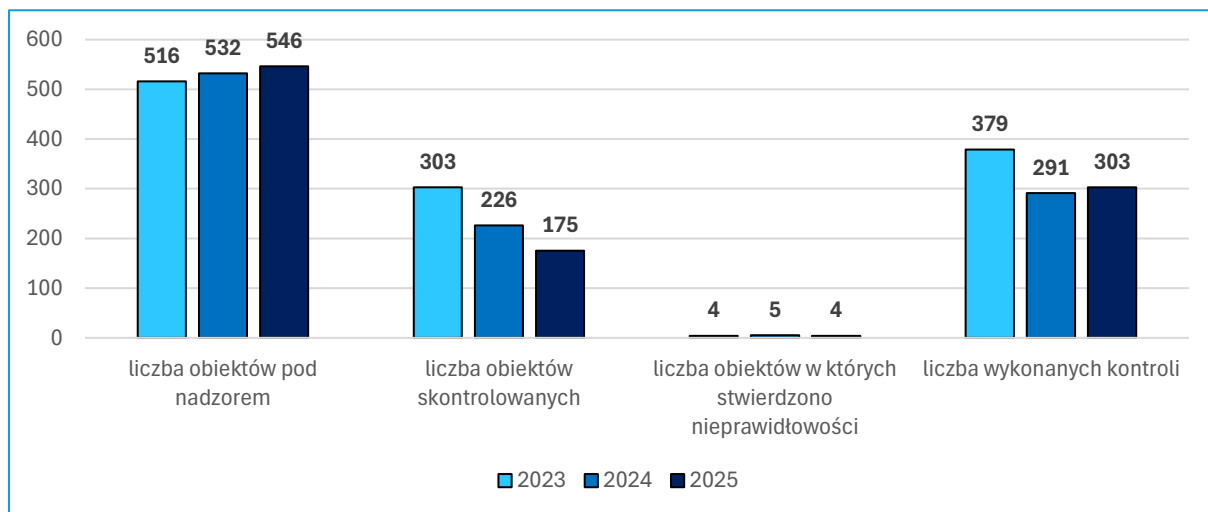
W 2025 roku, odnotowano wyraźny wzrost zachorowań na grypę, zakażeń RSV, zakażeń jelitowych wywołanych przez *Campylobacter*, zachorowań na boreliozę z Lyme, zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową, zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową oraz zachorowań na inwazyjną chorobę pneumokokową. Sytuacja epidemiologiczna pozostałych chorób zakaźnych cechowała się spadkiem liczby zachorowań, a sytuacja epidemiologiczna w ich zakresie była stabilna. W zakresie wykonawstwa szczepień ochronnych na terenie powiatu tomaszowskiego zaobserwowano, iż wyszczepialność dzieci w roku 2025 w przypadku większości wymaganych szczepień uległa nieznacznemu spadkowi. Rok 2025 był również kolejnym rokiem realizacji powszechnego programu szczepień przeciw HPV. Największą popularnością cieszyła się szczepionka Gardasil 9, a występowanie niepokojących odczynów poszczepiennych było znikome (1 przypadek).

III. NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNO- HIGIENICZNYMI POWIATU W ZAKRESIE HIGIENY KOMUNALNEJ

1. OBIEKTY UŻTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tomaszowie Mazowieckim nadzoruje przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości, zakładów pracy, instytucji, obiektów i urzędzeń użyteczności publicznej oraz zbiorowego transportu publicznego, a także dotyczących ochrony zdrowia ludzi przed szkodliwym działaniem sztucznego promieniowania ultrafioletowego w solariach. W roku 2025 Sekcja Higieny Środowiska w zakresie Higieny Komunalnej sprawowała nadzór nad ujętymi w ewidencji 546 obiektami użyteczności publicznej, spośród których skontrolowano łącznie 175 (32%). Kontrolą objęto m.in.: ustępy publiczne, domy pomocy społecznej, placówki zapewniające całodobową opiekę, noclegownie i domy dla bezdomnych, obiekty hotelarskie, motele, pensjonaty, pływalnie, inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz inne, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z takich usług, dworce autobusowe i kolejowe, cmentarze i inne obiekty użyteczności publicznej (m.in. kina, obiekty sportowe). W roku 2024 wykonano łącznie 303 kontrole, z czego 58% stanowiły kontrole ww. obiektów.

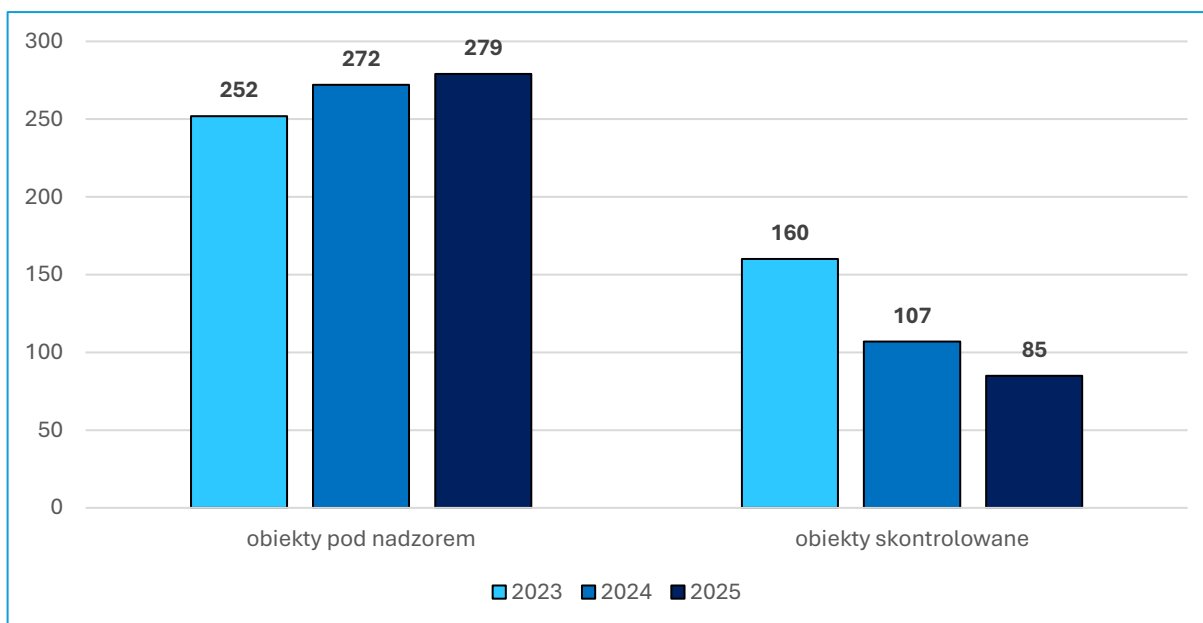
Wykres 23 Liczba wykonanych kontroli w obiektach użyteczności publicznej, skontrolowanych obiektów oraz obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości z uwzględnieniem ewidencji na przestrzeni lat 2023 – 2025.

Tabela 4 Zestawienie działań na przestrzeni lat 2023 – 2025.

Ogólna liczba	2023	2024	2025
przeprowadzonych kontroli	379	226	303
wydanych decyzji administracyjnych	80	106	89
w tym: płatniczych	11	11	8
w tym: merytorycznych	69	95	81
wydanych postanowień	31	37	25
mandatów/ z łączną kwotą	1/200 zł	1/300 zł	4/1200 zł

1.1 ZAKŁADY FRYZJERSKO- BARBERSKIE, KOSMETYCZNE, TATUAŻU, ODNOWY BIOLOGICZNEJ I SOLARIA

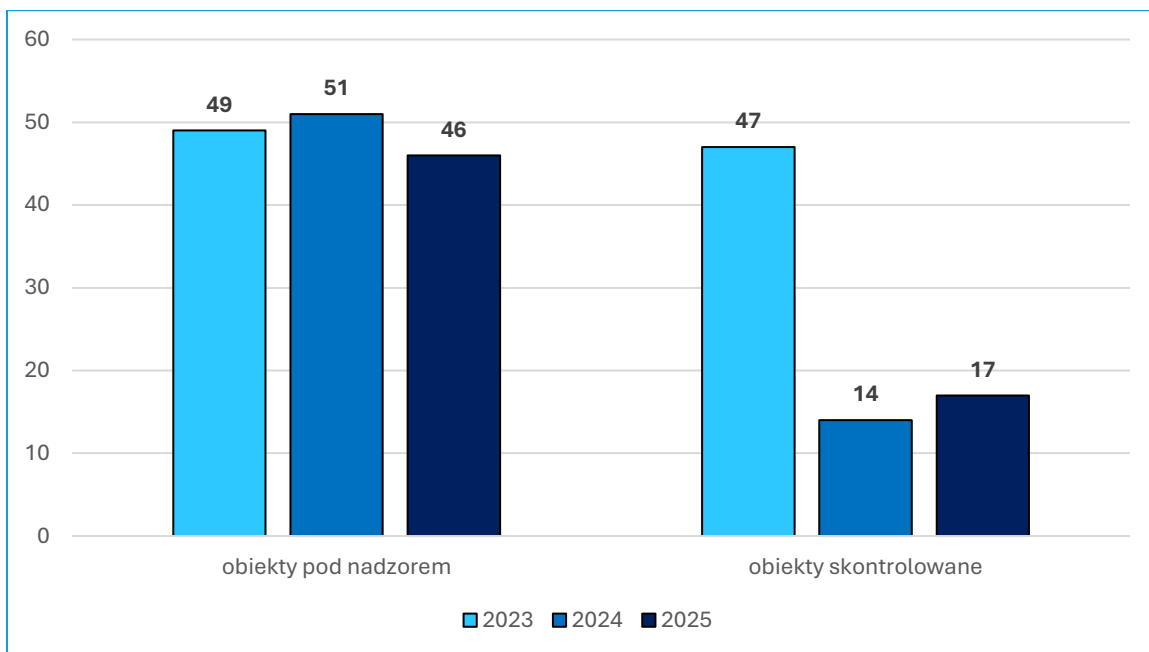
Nadzorem objętych jest 279 zakładów. Skontrolowano 85 obiektów. W 3 salonach fryzjerskich za zły stan sanitarnohigieniczny zastosowano karanie mandatowe na kwotę 800 zł.

Wykres 24 Liczba obiektów pod nadzorem do liczby skontrolowanych zakładów fryzjersko- barberskich, kosmetycznych, tatuażu, odnowy biologicznej i solariów na przestrzeni lat 2023 - 2025.

1.2 HOTELE, DOMY WYCIECZKOWE ORAZ INNEOBIEKTY ŚWIADCZĄCE USŁUGI HOTELARSKIE

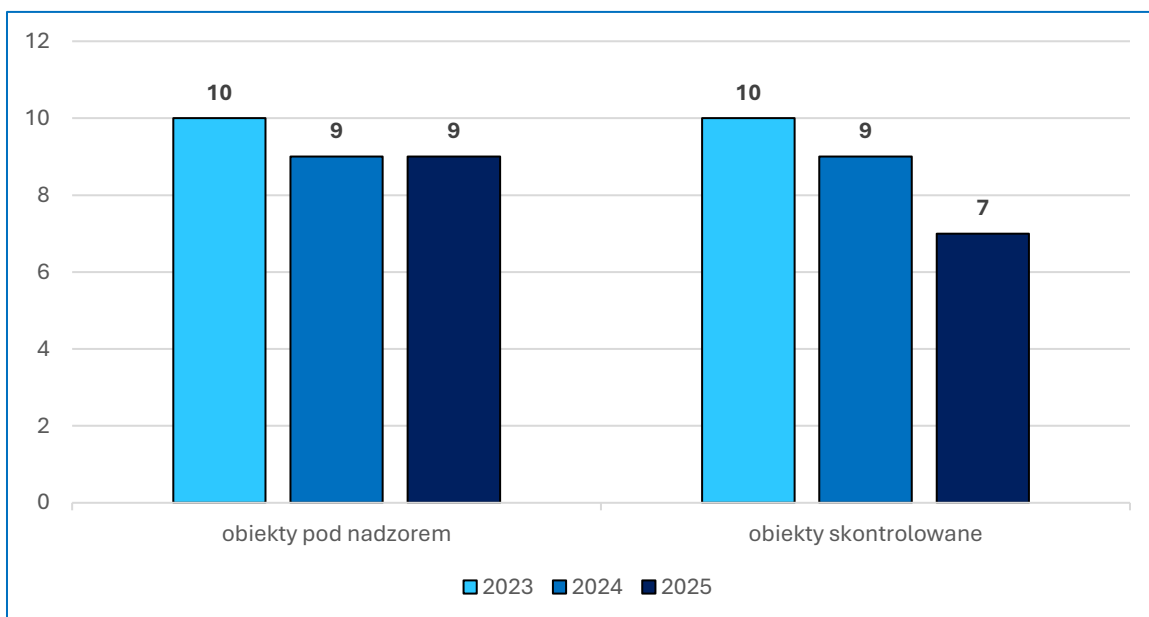
W ewidencji są 3 hotele, 1 pensjonat, 1 dom wycieczkowy, 1 pole biwakowe, 3 kempingi, 7 obiektów agroturystycznych i 30 innych obiektów w których świadczone są usługi hotelarskie. Przeprowadzono 17 kontroli. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego.

Wykres 25 Liczba obiektów pod nadzorem do liczby skontrolowanych hoteli, domów wycieczkowych oraz innych obiektów świadczących usługi hotelarskie na przestrzeni lat 2023 - 2025.

1.3 USTĘPY PUBLICZNE

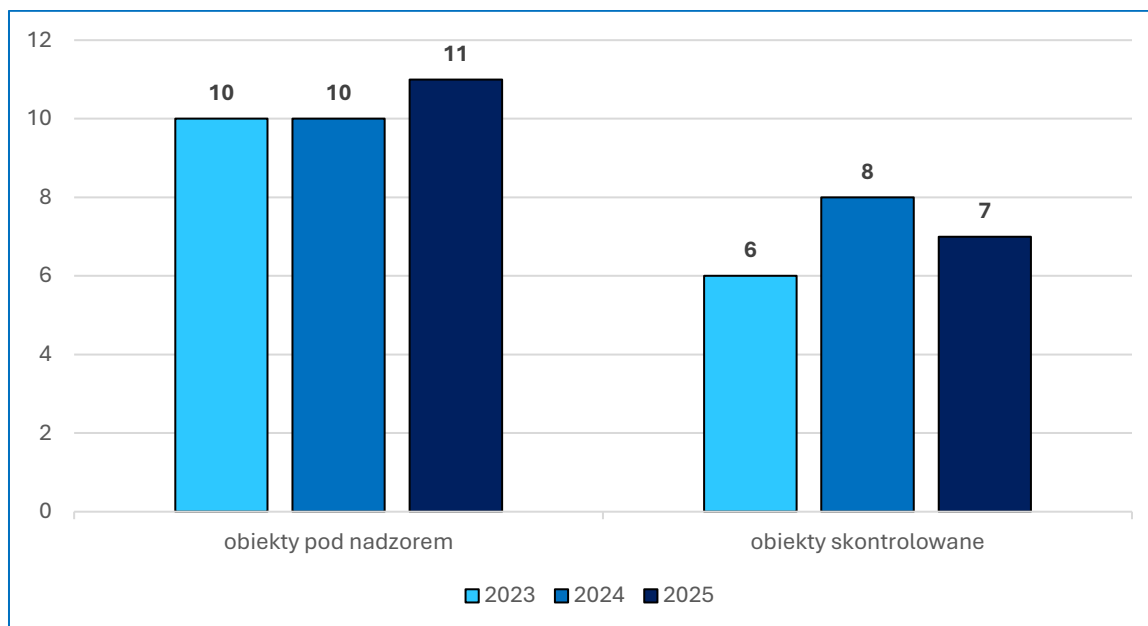
W ewidencji 6 ustępów publicznych skanalizowanych, 2 ustępy publiczne nieskanalizowane oraz 1 ustęp ogólnodostępny. Skontrolowano 7 obiektów. Ogółem przeprowadzono 7 kontroli. W tej grupie obiektów nie wydano decyzji administracyjnych, nie zastosowano karania mandatowego.

Wykres 26 Liczba obiektów pod nadzorem do liczby skontrolowanych ustępów publicznych na przestrzeni lat 2023 - 2025.

1.4 DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ, INNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE POMOCY SPOŁECZNEJ, PLACÓWKI ZAPEWNIAJĄCE CAŁODOBOWĄ OPIEKĘ ORAZ SCHRONISKO DLA BEZDOMNYCH I OGRZEWAŁNIA

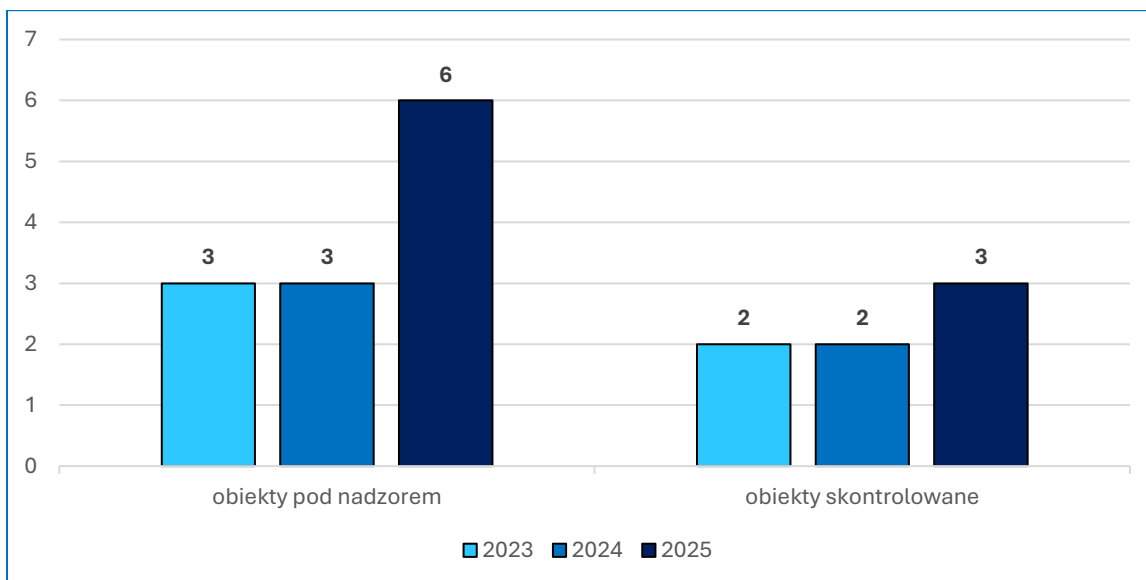
W ewidencji ujętych jest 5 domów pomocy społecznej, 1 placówka zapewniająca całodobową opiekę, 1 schronisko dla bezdomnych, 1 ogrzewalnia, 3 inne placówki organizacyjne pomocy społecznej. Skontrolowano 7 obiektów. Wydano 1 decyzję administracyjną zmieniającą termin wykonania obowiązków zawartych w decyzji. Karania mandatowego nie zastosowano.

Wykres 27 Liczba obiektów pod nadzorem do liczby skontrolowanych domów pomocy społecznej i innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, placówek zapewniających całodobową opiekę oraz schronisk dla bezdomnych i ogrzewalni na przestrzeni lat 2023 – 2025

1.5 DWORCE AUTOBUSOWE I DWORCE KOLEJOWE

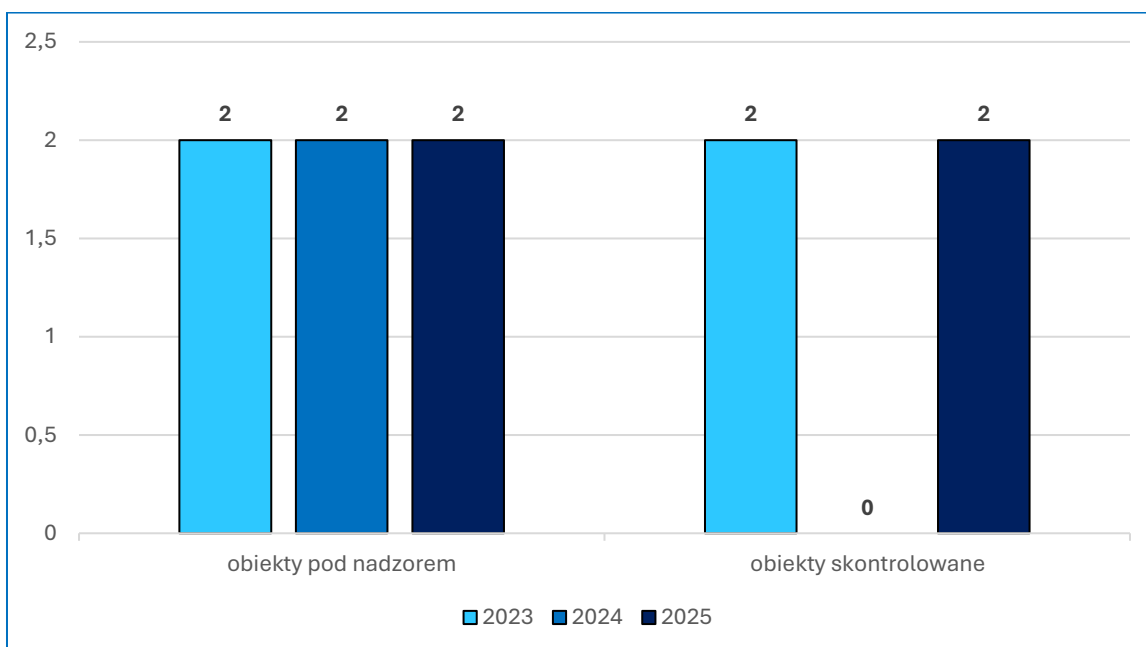
Pod nadzorem 3 obiekty, 1 dworzec autobusowy i 2 dworce kolejowe. Skontrolowano 3 obiekty. Nie wydano decyzji administracyjnej oraz nie zastosowano karan mandatowego.

Wykres 28 Liczba obiektów pod nadzorem do liczby skontrolowanych dworców autobusowych i dworców kolejowych na przestrzeni lat 2023 - 2025.

1.6 PRZYSTANIE JEDNOSTEK PŁYWAJĄCYCH, REKREACYJNYCH I SPORTOWYCH

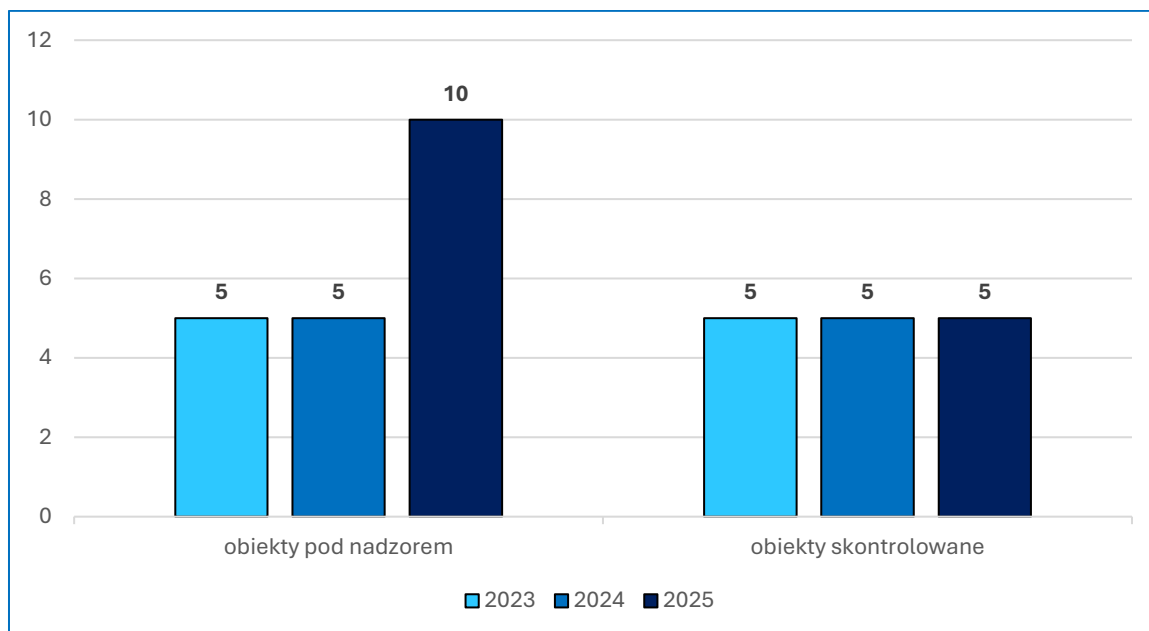
W ewidencji 2 obiekty. Skontrolowano 2 obiekty. Nie wydano decyzji administracyjnej oraz nie zastosowano karania mandatowego.

Wykres 29 Liczba obiektów pod nadzorem do liczby skontrolowanych przystani jednostek pływających, rekreacyjnych i sportowych na przestrzeni lat 2023 - 2025.

1.7 PARKINGI

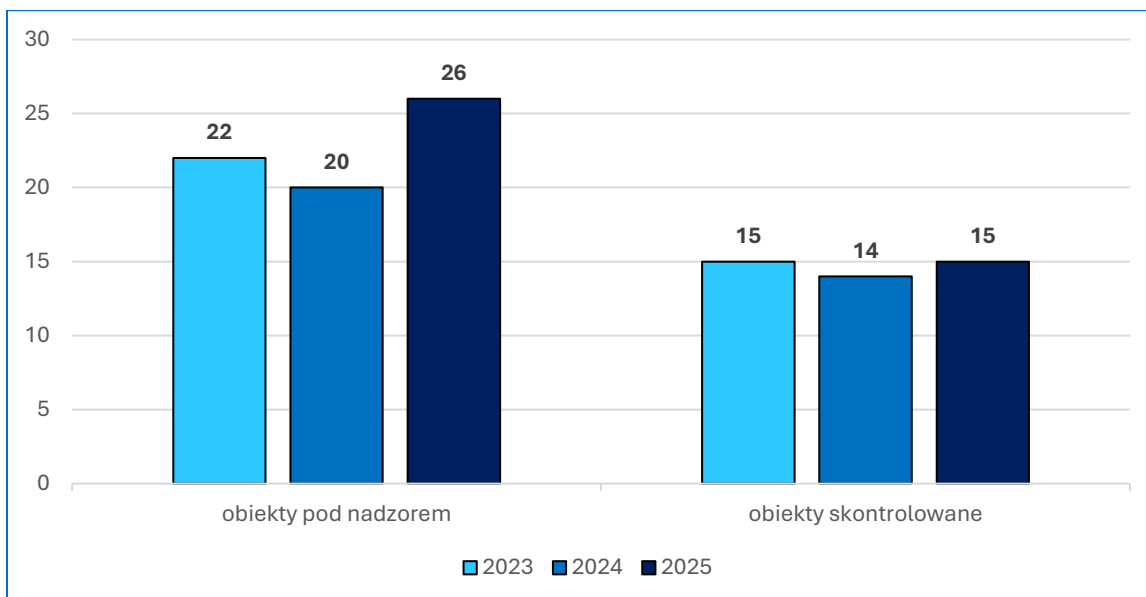
W ewidencji 5 obiektów, 2 parkingi z dostępem do ustępu publicznego, 3 parkingi bez dostępu do ustępu publicznego. Skontrolowano 5 obiektów. Nie wydano decyzji administracyjnej oraz nie zastosowano karania mandatowego.

Wykres 30 Liczba obiektów pod nadzorem do liczby skontrolowanych parkingów na przestrzeni lat 2023 - 2025.

1.8 TERENY REKREACYJNE

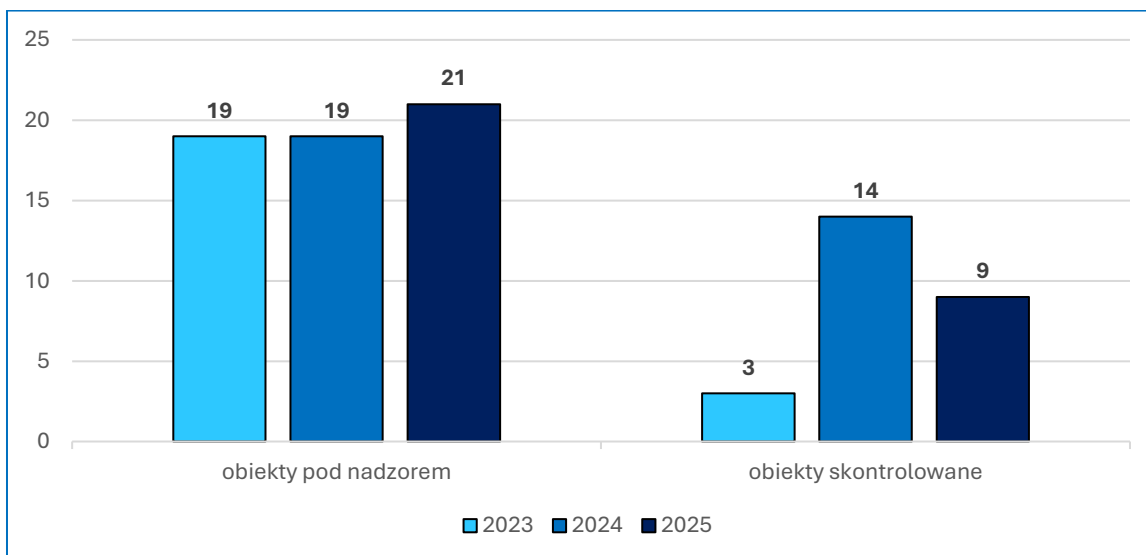
W ewidencji 26 obiektów, 19 terenów zielonych i placów zabaw, 7 obiektów sportowych. Skontrolowano 15 obiektów. Nie wydano decyzji administracyjnej oraz nie zastosowano karania mandatowego.

Wykres 31 Liczba obiektów pod nadzorem do liczby skontrolowanych terenów rekreacyjnych na przestrzeni lat 2023 - 2025.

1.9 CMENTARZE

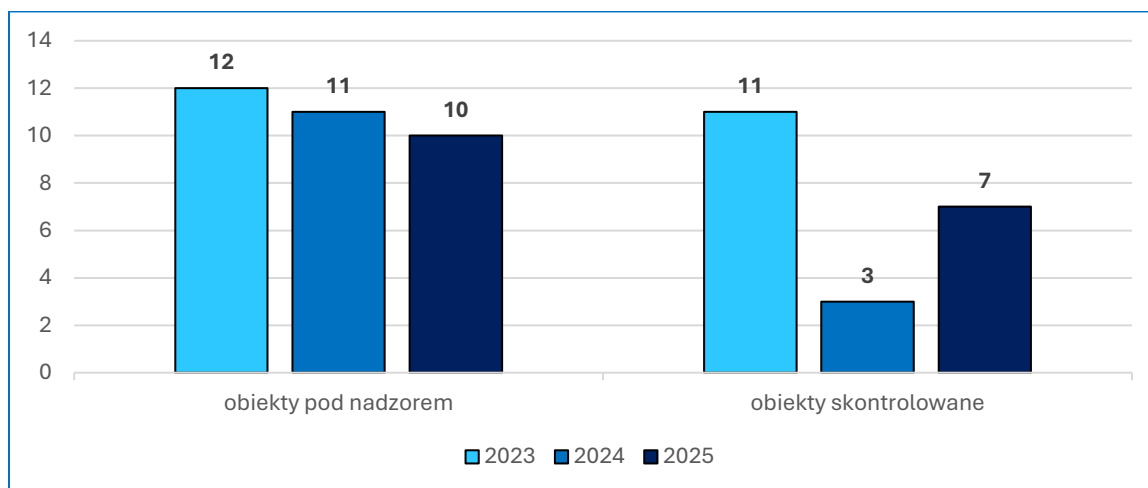
W ewidencji 21 obiektów, 20 cmentarzy wyznaniowych, 1 cmentarz komunalny. Skontrolowano 9 obiektów. Nie wydano decyzji administracyjnej oraz nie zastosowano karania mandatowego.

Wykres 32 Liczba obiektów pod nadzorem do liczby skontrolowanych cmentarzy na przestrzeni lat 2023 - 2025.

1.10 DOMY PRZEDPOGRZEBOWE/ZAKŁADY POGRZEBOWE

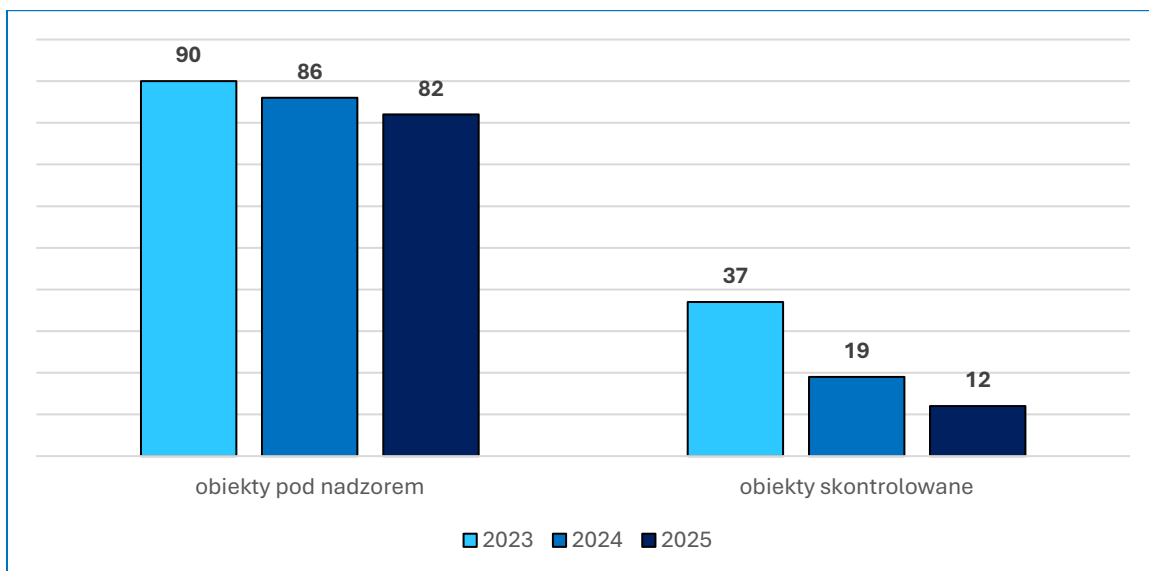
W ewidencji 10 obiektów. 1 zakład świadczący usługi w zakresie przechowywania zwłok, 3 zakłady świadczące usługi w zakresie przenoszenia i przewozu zwłok, 1 świadczący usługi w zakresie przenoszenia i przewozu oraz ekshumacji zwłok, 5 świadczących usługi w zakresie przechowywania, przenoszenia i przewozu oraz ekshumacji zwłok. Skontrolowano 7 obiektów. Wydano 1 decyzję administracyjną zmieniającą termin wykonania obowiązków zawartych w decyzji. Karania mandatowego nie stosowano.

Wykres 33 Liczba obiektów pod nadzorem do liczby skontrolowanych domów przedpogrzebowych i zakładów pogrzebowych na przestrzeni lat 2023 - 2025.

1.11 INNE OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W ewidencji 82 obiekty w tym: apteki, targowiska, stacje paliw, obiekty policji, obiekty straży pożarnej, ośrodki kultury i kina, baza MZK, punkt przyjęć odzieży do prania, transport medyczny, domy przedpogrzebowe. Skontrolowano 12 obiektów. Dla 2 obiektów z powyższej grupy wydana została decyzja administracyjna zmieniająca termin wykonania obowiązków zawartych w decyzji dla Dzielnicowego Domu Kultury w Tomaszowie Mazowieckim ul Gminna 39 oraz dla sali kina „Włókniarz” w Tomaszowie Mazowieckim ul. Mościckiego 6. Za zły stan sanitarnohigieniczny zastosowano karanie mandatowe na kwotę 400 zł. w Stacji Paliw.

Wykres 34 Liczba obiektów pod nadzorem do liczby skontrolowanych innych obiektów użyteczności publicznej na przestrzeni lat 2023 - 2025.

Większość obiektów użyteczności spełnia wymagane kryteria w zakresie standardu świadczonych usług. Analizując lata 2023 -2025 r, nastąpił wzrost ilości zastosowanego karania mandatowego. W roku 2025 dotyczyły one głównie nieprzestrzegania wymagań higieniczno-sanitarnych podczas świadczenia usług fryzjerskich oraz na stacji paliw. Analizując lata 2023-2025, liczba skontrolowanych obiektów w niektórych obszarach stale spada jednakże liczba obiektów w których stwierdzono nieprawidłowości jest na takim samym poziomie. Wynika to z sukcesywnie wdrażanej klasyfikacji ryzyka w działalności kontrolnej, a także z uwagi na zwiększoną ilość innych zadań nie wynikających z harmonogramu.

2. URZĄDZENIA DO ZAOPATRYWANIA W WODĘ I OCENA JAKOŚCI WODY DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI

W 2025 r. w ewidencji znajdowały się 43 urządzenia do zaopatrzenia w wodę, w tym:

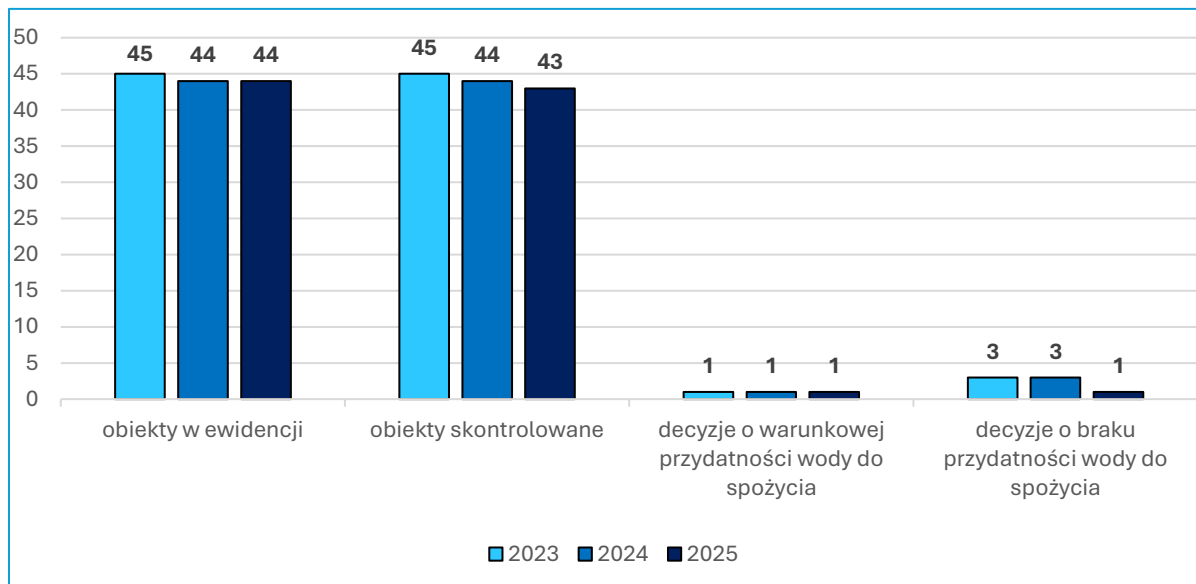
- 7 wodociągów o produkcji wody poniżej 100 m³ /d,
- 25 wodociągów o produkcji wody 101-1000 m³ /d,
- 1 wodociąg o produkcji wody 1001-10 000 m³ /d
- 11 podmiotów zaopatrujących w wodę wykorzystujących wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej, budynkach zamieszkania zbiorowego lub w podmiotach działających na rynku spożywczym.

Pod względem stanu sanitarno – higienicznego urządzeń wodociągowych zbiorowego zaopatrzenia w wodę i indywidualnych ujęć wody przeprowadzono 35 kontroli w których nieprawidłowości nie stwierdzono.

W 2025 r. pobrano do badań laboratoryjnych w ramach kontroli urzędowej 201 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi zgodnie z harmonogramem pobierania próbek wody.

W ramach prowadzonego nadzoru nad wodociągami w trakcie trwania 2025 roku wydano jedną decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia z uwagi na przekroczenia

parametrów mikrobiologicznych: bakterie grupy coli oraz *Escherichia coli* oraz jedną decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia ze względu na podwyższoną wartość parametru ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C. W obu przypadkach zobowiązano podmiot odpowiedzialny do podjęcia działań naprawczych oraz doprowadzenie jakości wody do wymagań zgodnych z obowiązującymi przepisami.

Wykres 35 Liczba skontrolowanych obiektów oraz wydanych decyzji o jakości wody z uwzględnieniem ewidencji na przestrzeni lat 2023 - 2025.

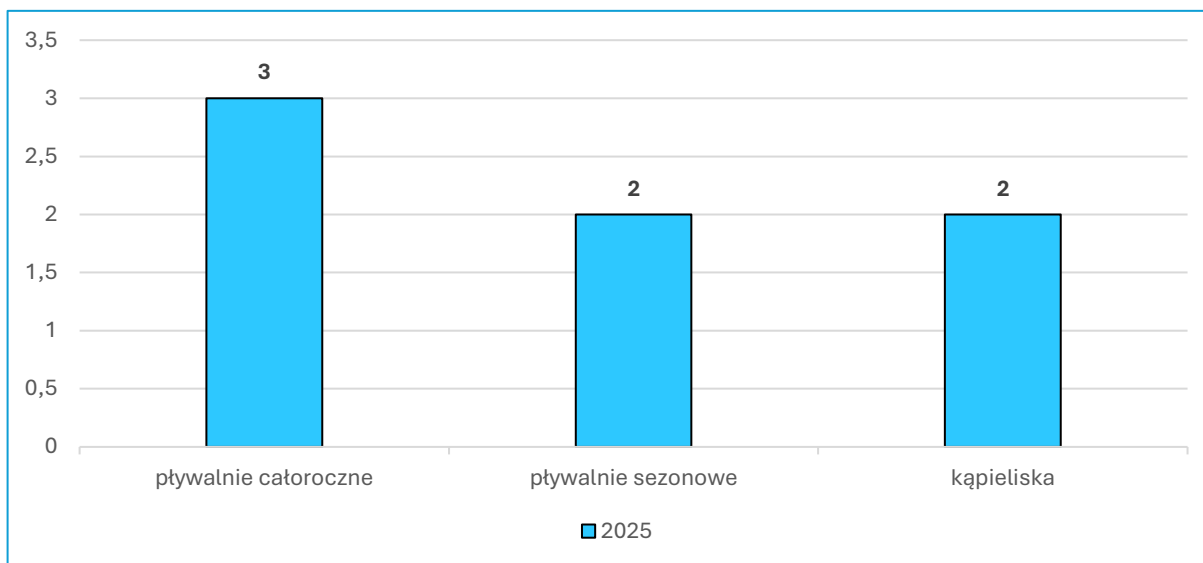
W 2025 roku dla jednego wodociągu zbiorowego zaopatrzenia nie dokonano oceny jakości wody oraz nie przeprowadzono kontroli urządzeń wodociągowych z uwagi na czasowe wyłączenie ujęcia z eksploatacji z powodu modernizacji (woda była dostarczana z innego wodociągu). Na podstawie prowadzonego monitoringu jakości wody do spożycia, należy stwierdzić, iż w roku 2025 odnotowano wyraźną poprawę w zakresie jakości wody. Liczba decyzji o braku przydatności wody do spożycia spadła. Liczba decyzji administracyjne nakazujących doprowadzenie jakości wody ciepłej do odpowiednich wymagań zmalała o jedną w stosunku do roku ubiegłego.

Na koniec roku sprawozdawczego jakość wody w 32 wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz w 11 indywidualnych ujęciach wody odpowiadała wymaganiom zawartym w/w rozporządzeniu Ministra Zdrowia.

W 2025 r. w ramach kontroli urzędowej pobrano 26 próbek ciepłej wody użytkowej w kierunku bakterii *Legionella sp.* (14 próbek w szpitalach, 12 próbek w innych stacjonarnych podmiotach leczniczych). W dwóch obiektach stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii *Legionella Sp.* w związku z czym wydano decyzje administracyjne nakazujące doprowadzenie jakości wody ciepłej do odpowiednich wymagań. Decyzje dotyczyły Centrum Kardiologii Scanmed w Tomaszowie Mazowieckim oraz Tomaszowskiego Centrum Zdrowia Sp. z o.o w Tomaszowie Mazowieckim. Na podstawie przedstawionych sprawozdań z badań przeprowadzonych po działań naprawczych jakość wody ciepłej odpowiadała wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

3. STAN SANITARNY PŁYWALNI, KĄPIELISK I MIEJSC OKAZJONALNIE

W ramach prowadzanego nadzoru nad jakością wody przeprowadzane były kontrole sanitarne, mające na celu szybkie eliminowanie zagrożeń zdrowotnych. Podczas czynności kontrolnych prowadzono także działania edukacyjno informacyjne dotyczące bezpieczeństwa zdrowotnego wody, mające na celu zwiększyć świadomość organizatorów kąpielisk i zarządców pływalni.

Wykres 36 Liczba obiektów pod nadzorem w zakresie nadzoru stanu sanitarnego pływalni, kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli w powiecie tomaszowskim w roku 2025.

3.1 PŁYWALNIE

W 2025 r. na terenie powiatu tomaszowskiego, czynne były 3 pływalnie catoroczne, tj. w Ośrodku Przygotowań Olimpijskich w Spale, przy Szkole Podstawowej nr 10 w Tomaszowie Mazowieckim, przy Zespole Szkolno- Przedszkolnym nr 2 w Tomaszowie Mazowieckim. Na terenie powiatu tomaszowskiego w 2025 roku funkcjonowały 2 pływalnie sezonowe odkryte przy Ośrodku Dzieci Niepełnosprawnych w Tomaszowie Mazowieckim oraz w Akademii Sportu zlokalizowanej przy Osiedlu Niewiadów.

We wszystkich powyższych obiektach przeprowadzono kontrole sanitarne w których nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno - higienicznego. Pobrano 16 próbek wody do badań laboratoryjnych, które spełniały wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. (Dz.U. 2022 r. poz. 1230) w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach. W ramach kontroli wewnętrznej zarządzający pływalnią wykonywali badania wody na pływalni, zgodnie z ustalonym harmonogramem. Jakość wody w nadzorowanych pływalniach odpowiadała wymaganiom mikrobiologicznym i fizykochemicznym określonych w załącznikach nr 1 i 2 w/w rozporządzenia.

3.2 KĄPIELISKA

W roku 2025 na terenie powiatu tomaszowskiego zorganizowane zostały 2 kąpieliska:

- na rzece Pilicy „Przystań” przy ul. PCK 10A w Tomaszowie Mazowieckim - organizator kąpieliska Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki
- na sztucznym zbiorniku rzeki Pilicy przy ul. Klonowej 2 w Smardzewicach – organizator Gmina Tomaszów Mazowiecki.

Fotografia 3 Kąpielisko na sztucznym zbiorniku rzeki Pilicy

Fotografia 4 Kąpielisko na rzece Pilicy "Przystań".

W sezonie kąpielowym 2025 z kąpieliska „Przystań” pobrano 4 próbki wody do badań laboratoryjnych. Na podstawie analizy wyników z badań i ocen wizualnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tomaszowie Mazowieckim wydał 4 oceny jakości wody w kąpielisku stwierdzające przydatność wody do kąpeli. Jakość wody w kąpielisku odpowiadała wymaganiom określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli (Dz. U. z 2019 r., poz. 255). Bieżące oceny jakości wody w kąpielisku wydawane były każdorazowo po otrzymaniu wyników.

W trakcie trwania sezonu kąpieliskowego z uwagi na zakwit sinic wpływających na jakość wody i stanowiących zagrożenie dla zdrowia kąpiących się osób, wydano 1 decyzję o tymczasowym zakazie kąpeli w kąpielisku „Przystań” na rzece Pilicy. Wprowadzony tymczasowy zakaz kąpeli obowiązywał w dniu 27.08.2025 r. Zgodnie z obowiązującymi przepisami po sezonie kąpielowym 2025 w kąpielisku „Przystań” dokonano klasyfikacji jakości wody w oparciu o wymagania określone w obowiązujących przepisach. W sezonach kąpielowych 2022 – 2025 r. ogółem pobrano 16 próbek wody do badań laboratoryjnych. Na podstawie wyników badań z 4 sezonów obliczono wartości percentyla dla wyliczenia mikrobiologicznego i sklasyfikowano jakość wody w kąpielisku jako dobrą.

W przypadku kąpieliska na sztucznym zbiorniku rzeki Pilicy przy ul. Klonowej 2 w Smardzewicach pobrano 5 próbek w trakcie trwania sezonu kąpielowego w tym jedna próbka poza harmonogramem w związku z wystąpieniem ponadnormatywnej liczby bakterii enterokoków. W związku ze stwierdzonym pogorszeniem jakości wody w kąpielisku wydano decyzję o tymczasowym zakazie kąpeli w kąpielisku na sztucznym zbiorniku rzeki Pilicy ze względu na w/w (w okresach od 07.08.2025 r. do 21.08.2025 r.).

Ponadto w trakcie trwania sezonu kąpieliskowego z uwagi na zakwit sinic wydano decyzje o tymczasowym zakazie kąpieli w kąpielisku. Wprowadzony tymczasowy zakaz kąpieli obowiązywał w okresach: 01.07.2025 r. – 02.07.2025 r., 10.07.2025 r.- 23.07.2025 r., 25.07.2025 r.- 27.07.2025 r., 30.07.2025 r. – 31.07.2025 r., 02.08.2025 r. – 04.08.2025 r., 06.08.2025 r. – 21.08.2025 r., 24.08.2025 r.- 31.08.2025 r.

Kąpielisko na sztucznym zbiorniku rzeki Pilicy, ul. Klonowa 2, 97-213 Smardzewice funkcjonuje od 2024 r. Zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. z 2019 r., poz. 255) klasyfikacji jakości wody w kąpielisku dokonuje się na podstawie co najmniej 16 próbek obejmujących cztery sezony kąpielowe. Wobec powyższego jakość wody w kąpielisku na sztucznym zbiorniku rzeki Pilicy nie została sklasyfikowana.

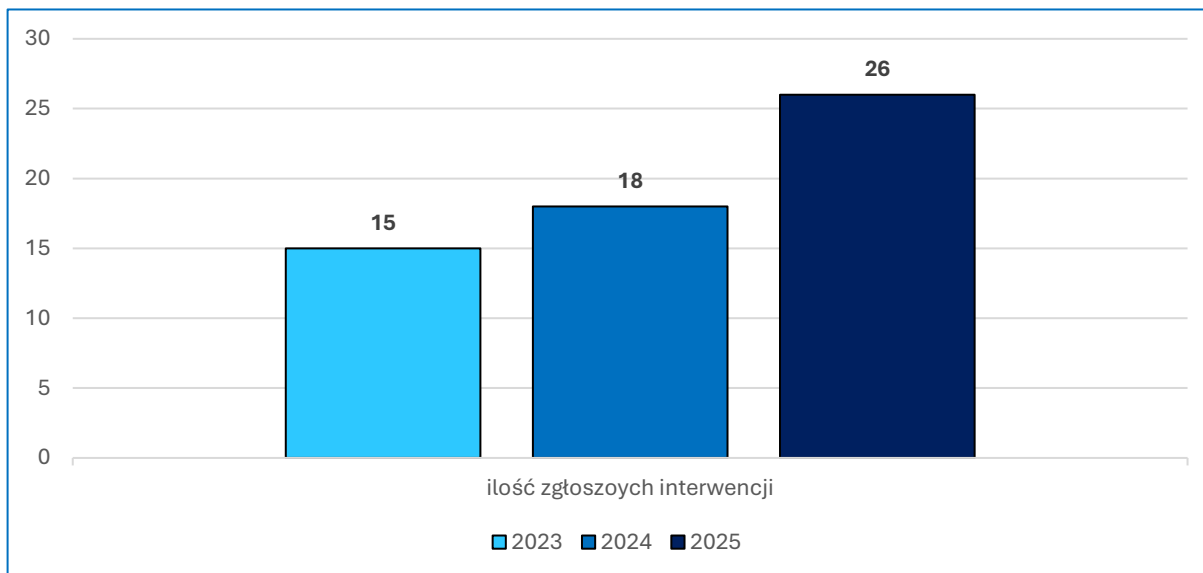
Dane w postaci ocen jakości wody w kąpieliskach były na bieżąco uaktualnianie w prowadzonym przez Główny Inspektorat Sanitarny „Serwisie kąpieliskowym”, zamieszczonym na stronie internetowej: <https://sk.gis.gov.pl/>, co umożliwiło wszystkim zainteresowanym dostęp do aktualnych danych.

4. INTERWENCJE

W trakcie 2025 r. zostało zgłoszonych 26 interwencji. Wszystkie wnioski o podjęcie interwencji zostały rozpatrzone w terminie zgodnym z KPA, 3 sprawy zostały przekazane zgodnie z właściwościami do Komendy Powiatowej Policji w Tomaszowie Mazowieckim, Państwowego Inspekcji Pracy Okręgowemu Inspektoratowi Pracy w Łodzi, Oddział w Piotrkowie Trybunalskim, Powiatowego Lekarza Weterynarii w Tomaszowie Mazowieckim, Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego, dotyczyły między innymi samowoli budowlanej, hodowli trzody chlewnej oraz złych warunków pracy w salonie odnowy biologicznej; w 3 sprawach dotyczących złego stanu sanitarno-higienicznego mieszkań którego przyczyną było niewłaściwe użytkowanie przez lokatorów (zbieractwo, nie zachowanie podstawowych zasad higieny), przeprowadzono oględziny i powiadomiono administratorów budynków oraz zobowiązano ich do udzielenia odpowiedzi o sposobie załatwienia tych spraw; w 1 sprawie po stwierdzeniu bardzo złego stanu sanitarnego w czasie oględzin mieszkania i przeanalizowaniu wniosku o podjęcie kontroli sprawę przestano do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim celem objęcia opieką społeczną mieszkańca tego lokalu; 1 interwencja dotyczyła niewłaściwego składowania odpadów komunalnych oraz zalegających gabarytów, po przeprowadzeniu kontroli administrator bloków usunął odpady i zabezpieczył miejsce w sposób uniemożliwiający składowanie tam odpadów, ponadto przyjęto zgłoszenia 2 interwencji telefonicznych z których 1 dotyczącą niewłaściwej opieki nad dziećmi przebywającymi na kolonii letniej, przekazano do właściwej komórki w/m w celu załatwienia, 2 zgłoszenie dotyczące niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego stacji paliw – przeprowadzono kontrolę sanitarną i stwierdzono, że zarzuty się nie potwierdziły; zarejestrowano też 1 interwencję w sprawie nieprzydatności wody do spożycia w zakładzie pracy, zgłoszoną anonimowo - po przeprowadzeniu działań wyjaśniających stwierdzono, że zakład podjął i wdrożył prawidłowe działania naprawcze; 2 interwencje dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego w salonach fryzjerskich – podjęto czynności kontrolne w wyniku których zastosowano karanie mandatowe, kontrole sprawdzające wykazały poprawę stanu sanitarno-higienicznego w obiektach. Pozostałe

interwencje po przeprowadzonych oględzinach nie potwierdziły się i załatwienie ich nie wymagało dalszych działań, dotyczyły m.in.:

- złego stanu sanitarno - higienicznego mieszkania spowodowanego m.in. zalaniem sufitu rzekomo przez lokatora z mieszkania na piętrze wyżej;
- prowadzenia usług kosmetycznych bez zgłoszenia działalności i spełnienia wymogów sanitarnych.

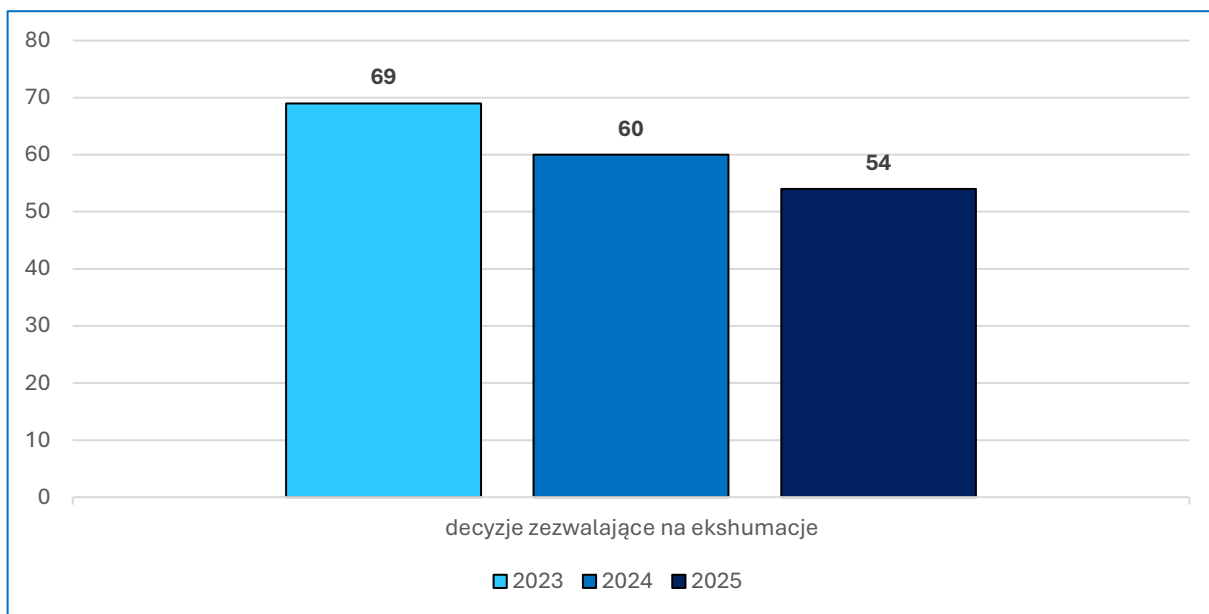

Wykres 37 Liczba zgłoszonych interwencji na przestrzeni lat 2023 - 2025.

Biorąc pod uwagę analizowany okres odnotowano znaczący wzrost liczby zgłaszanych interwencji. Spośród kontroli interwencyjnych największą grupę stanowią działania podejmowane w związku ze zgłoszeniami dotyczącymi nieprawidłowego stanu higieniczno-sanitarnego w obiektach użyteczności publicznej świadczących usługi m.in. z zakresu fryzjerstwa oraz niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych w mieszkaniach.

5. NADZÓR NAD SPEŁNIANIEM WYMOGÓW POSTĘPOWANIA ZE ZWŁOKAMI I SZCZĄTKAMI LUDZKIMI

Wydano 54 decyzje zezwalające na ekshumacje, 14 postanowień na sprowadzenie zwłok (szczątków) z za granicy oraz 4 decyzje na wywóz zwłok (szczątków) za granicę. Sprawowano nadzór nad 60 ekshumacjami, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Wykres 38 Liczba wydanych decyzji zezwalających na ekshumację na przestrzeni lat 2023 - 2025.

Biorąc pod uwagę analizowany na powyższym wykresie, okres odnotowano spadek liczby wydanych decyzji zezwalających na ekshumację . W wyniku sprawowanego nadzoru nad ekshumacją nieprawidłowości nie stwierdzono.

6. BEZPIECZEŃSTWO IMPREZ MASOWYCH

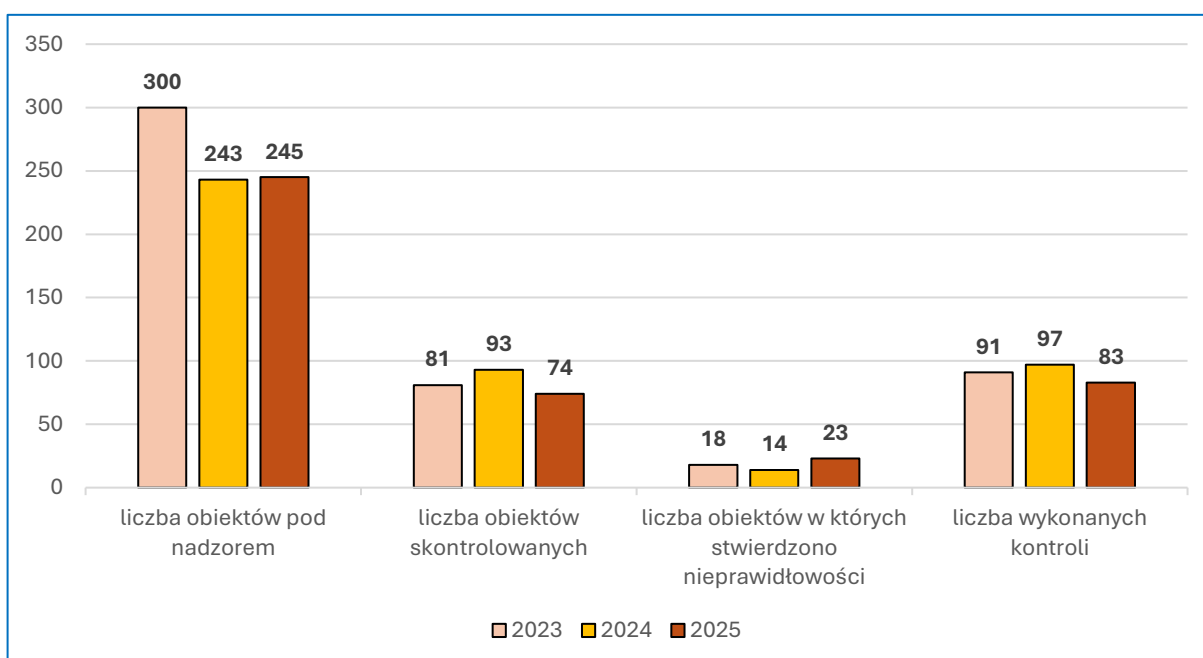
W roku 2025 w ramach nadzoru nad bezpiecznymi warunkami higieniczno-sanitarnymi organizacji imprez masowych, działając na podstawie ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych wydano 12 opinii oraz przeprowadzono 5 kontroli dotyczących przygotowania zaplecza sanitarnego podczas trwania i organizacji imprez masowych. Kontrole nie wykazały naruszenia przepisów sanitarno-higienicznych.

IV. NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNO- HIGIENICZNYMI POWIATU W ZAKRESIE HIGIENY PRACY

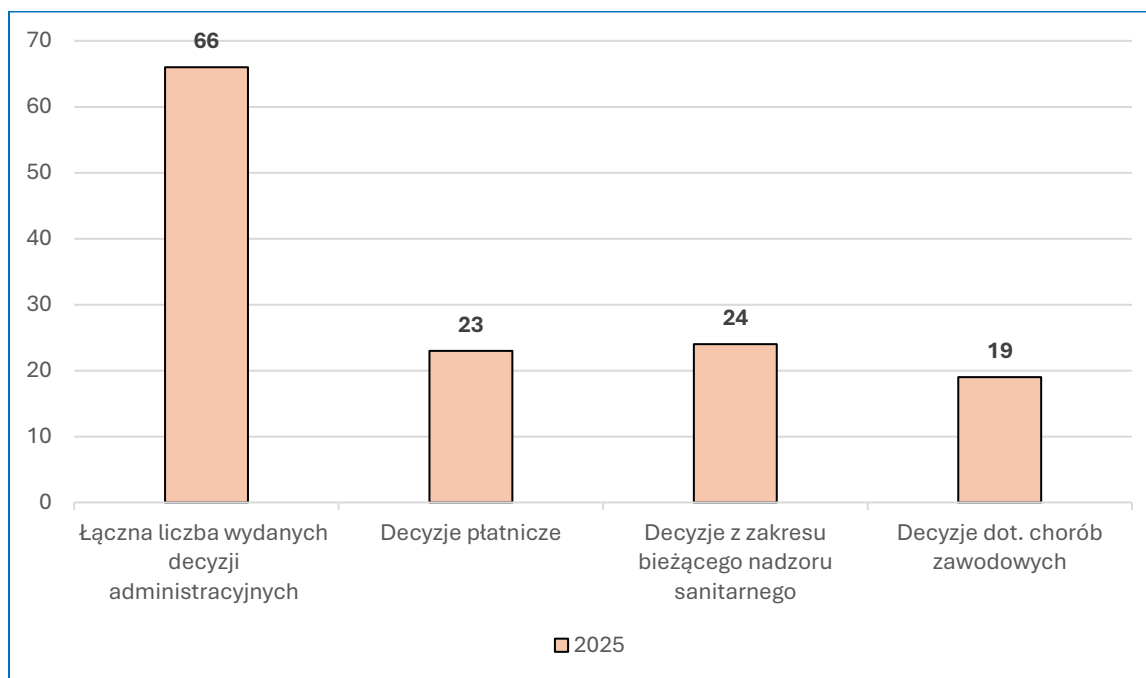
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tomaszowie Mazowieckim nadzoruje zakłady pracy w zakresie przestrzegania warunków zdrowotnych środowiska pracy, zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych poprzez kontrolę i ocenę m.in. pomiarów środowiskowych, analizę ryzyka zawodowego, zapewnienie ciągłości i aktualności badań lekarskich.

W 2025 roku w Sekcji Higieny Środowiska w zakresie Higieny Pracy pod nadzorem znajdowało się 245 zakładów pracy. Pracownicy pionu higieny pracy przeprowadzili 87 kontrole, w tym 83 kontrole sanitarnych w 74 zakładach (zatrudnionych łącznie 2178 pracowników) i 4 kontrole z postępowania przeprowadzonego w związku z podejrzeniem choroby zawodowej.

Wykres 39 Liczba wykonanych kontroli, skontrolowanych obiektów, obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości z uwzględnieniem ewidencji na przestrzeni lat 2023 – 2025.

W roku sprawozdawczym wydano łącznie 66 decyzji administracyjnych w tym: 9 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, 8 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, 2 decyzje umarzające postępowanie w sprawie choroby zawodowej, 24 decyzje z zakresu bieżącego nadzoru sanitarnego, 23 decyzji płatniczych.

Wykres 40 Liczba wydanych decyzji administracyjnych z podziałem na poszczególne obszary w roku 2025.

Tabela 5 Zestawienie działań na przestrzeni lat 2023 – 2025.

Ogólna liczba	2023	2024	2025
przeprowadzonych kontroli	94	105	87
wydanych decyzji administracyjnych	51	40	66
w tym: merytorycznych	21	16	24
w tym: płatniczych	18	13	23
W tym: dot. chorób zawodowych	12	11	19
wydanych postanowień	59	49	86
Zastosowanych mandatów/ z łączną kwotą	0	0	0

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano ogółem 24 decyzje administracyjne w tym 11 decyzji z nałożeniem obowiązków nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości oraz 5 decyzji umarzających, 7 decyzji zmieniających termin, 1 decyzję wygaszającą.

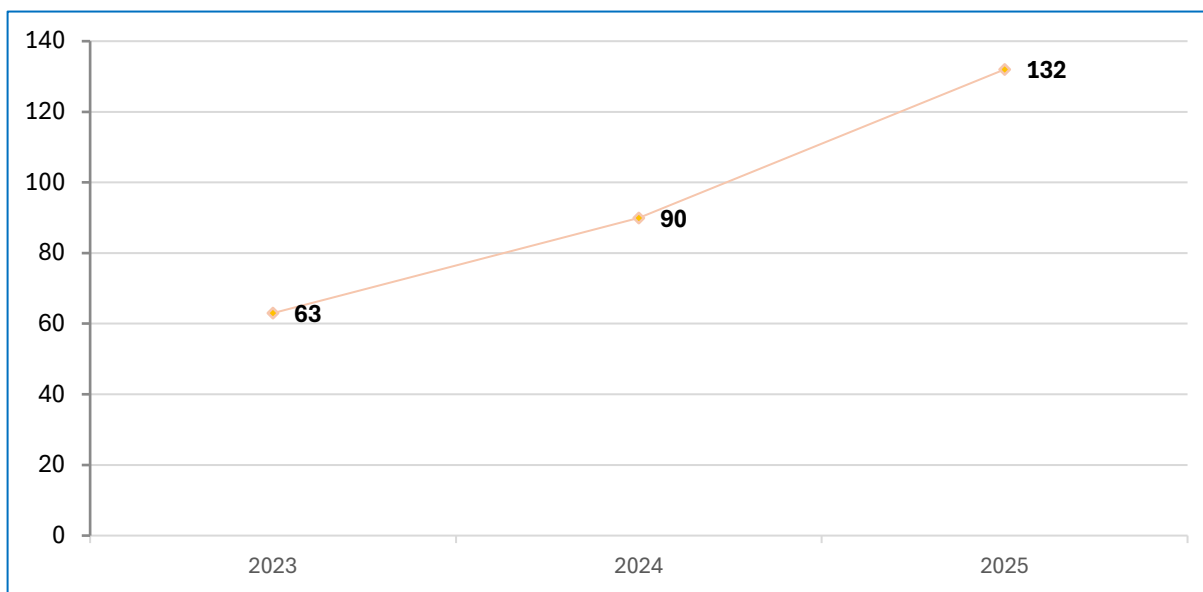
Nakazy zawarte w wydanych decyzjach dotyczyły przede wszystkim:

- przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy,
- obniżenia natężeń czynników szkodliwych,
- prowadzenia i uzupełnienia rejestru/kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia,
- poinformowania pracowników o wynikach pomiarów czynników szkodliwych,
- przedstawienia/wdrożenia programu działań zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas,
- wyposażenia pracowników zatrudnionych w warunkach przekroczeń w środki ochrony indywidualnej,
- oznaczenia znakami bezpieczeństwa miejsca, w których wielkości charakteryzujące hałas w środowisku pracy przekraczają wartości Najwyższych Dopuszczalnych Natężeń,
- poddania badaniom lekarskim pracowników z wykonujących czynności opisane w warunkach przekroczenia NDN oraz przedłożyć orzeczenia lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy, uzyskane po stwierdzonych przekroczeniach,
- doprowadzenia do właściwego stanu sanitarnohigienicznego powierzchni ścian i sufitów w pomieszczeniach higienicznosanitarnych,
- doprowadzenia do właściwego stanu sanitarnohigienicznego powierzchni ścian w pomieszczeniu pracy,
- zapewnienia warunków do higienicznego spożywania posiłków w jadalni poprzez zapewnienie zlewozmywaka dwukomorowego,
- zapewnienia prawidłowego oświetlenia,
- wydzielenia właściwego miejsca (magazynu) na substancje chemiczne i mieszaniny,
- wywieszenia w magazynie niebezpiecznych mieszanin chemicznych instrukcję określającą sposób składowania, pakowania, załadunku i transportu materiałów niebezpiecznych oraz zapoznania z treścią instrukcji pracownika zatrudnionego przy tych pracach,
- zabezpieczenia przed dostępem osób niepowołanych miejsca, w którym znajdują się zbiorniki mieszanin niebezpiecznych,
- opracowania procedury pracy, w tym procedury lub instrukcji bezpiecznego obchodzenia się z czynnikiem chemicznym stwarzającym zagrożenie i odpadami zawierającymi taki czynnik oraz procedury ich przechowywania i transportu w miejscu pracy,
- opracowania i wdrożenia procedury wypadku lub awarii w miejscu pracy przez czynnik chemiczny stwarzający zagrożenie,
- zaktualizowania spisu substancji chemicznych stwarzających zagrożenie lub mieszaniny stwarzającej zagrożenie stosowanych w działalności zawodowej,
- prowadzenia rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- prowadzenia rejestru pracowników zatrudnionych przy pracach, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- przekazania informacji w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy do Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz Państwowej Inspekcji Pracy, Okręgowego Inspektoratu w Łodzi.
- przeprowadzenia pomiarów czynników rakotwórczych,

- nakaz opracowania i zaktualizowania oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy,
- nakaz opracowania instrukcji stanowiskowych.

W minionym roku sprawozdawczym nie wystosowano upomnienia ani nie wydano postanowień o nałożeniu grzywny celem przymuszenia do wykonywanych decyzji.

Ocena warunków higieny środowiska pracy dokonywana jest m.in. na podstawie badań i pomiarów czynników szkodliwych przeprowadzonych przez laboratoria posiadające certyfikat akredytacji oraz na podstawie bezpośrednich wizytacji zakładów.

Wykres 41 Liczba nakazów zawartych w wydanych decyzjach na przestrzeni lat 2023 - 2025.

Analizując lata 2023-2025, w roku 2025 mimo mniejszej liczby kontroli przyniósł ponowny wzrost liczby wydanych decyzji administracyjnych. W latach 2024-2025 liczba wydanych decyzji z nałożeniem obowiązków nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości utrzymywała się na identycznym poziomie, w zestawieniu z rokiem 2023. W ww. okresie odnotowano systematyczny wzrost liczby nakazów zawartych w wydanych decyzjach. Liczba obiektów w których stwierdzono nieprawidłowości w 2025 ponownie wzrosła.

1. NADZÓR NAD OBIEKTAMI, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ CZYNNIKI SZKODLIWE

1.1 CZYNNIKI RAKOTWÓRCZE, MUTAGENNE ORAZ REPROTOKSYCZNE

Czynniki rakotwórcze, mutagenne oraz reprotoksyczne w świetle obecnie obowiązujących przepisów w roku sprawozdawczym 2025 występują w 50 zakładach dla następujących branż:

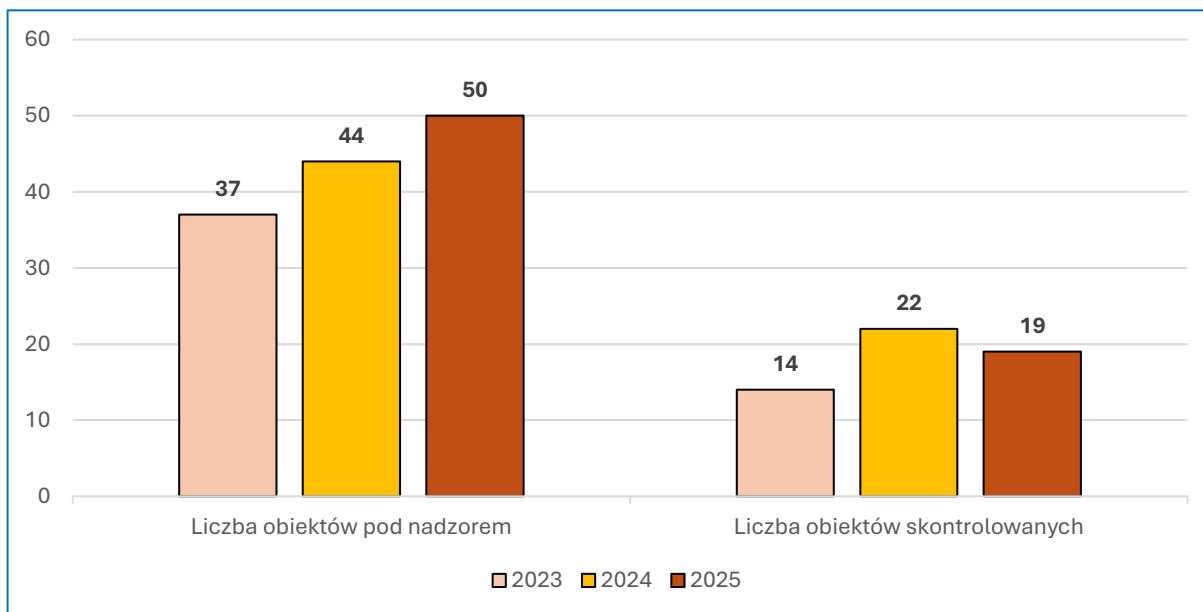
- przedsiębiorstwo zajmujące się wydobywaniem żwiru, piasku, gliny i kaolinu,
- przedsiębiorstwo barwiące przędze wełnianą,
- zakłady przetwórstwa drobiarskiego i rybnego,
- zakłady tartaczne, stolarstwo-ciesielskie, meblarskie,
- przedsiębiorstwa wytwarzające i przetwarzające produkty rafinacji ropy naftowej,

- zakłady ceramiczne, betoniarsko-usługowe,
- zakłady zajmujące się produkcją elementów metalowych,
- zakłady zajmujące się produkcją klei,
- zakłady zajmujące się usuwaniem odpadów niebezpiecznych,
- zakłady zajmujące się budową dróg i autostrad,
- przedsiębiorstwo zajmujące się rozbiórką i burzeniem obiektów budowlanych,
- przedsiębiorstwa zajmujące się konserwacją i naprawą pojazdów samochodowych,
- podmioty lecznicze.

W 2025 r. skontrolowano 19 zakładów, przeprowadzając 19 kontroli sanitarnych w zakresie narażenia na czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne w środowisku pracy (ogółem narażonych na ww. czynniki jest 270 pracowników). Podczas kontroli stwierdzano uchybienia dotyczące

- braku badań i pomiarów czynnika szkodliwego dla zdrowia o działaniu rakotwórczym, mutagennym oraz reprotoksycznym w środowisku pracy,
- braku prowadzenia rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- braku prowadzenia rejestru pracowników zatrudnionych przy pracach, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- braku przekazania informacji w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy do Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz Państwowej Inspekcji Pracy, Okręgowego Inspektoratu w Łodzi.

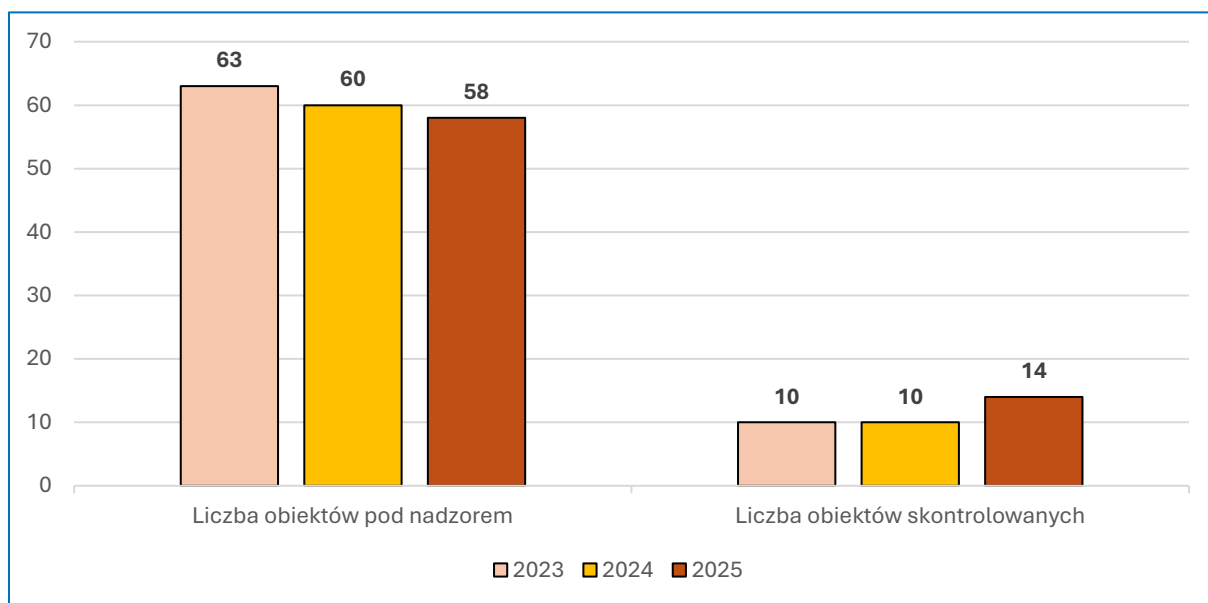
Warunki pracy w ww. zakładach na skontrolowanych stanowiskach w zakresie narażenia na czynniki rakotwórcze, mutagenne oraz reprotoksyczne nie budziły zastrzeżeń.

Wykres 42 Liczba obiektów pod nadzorem, w których występuje narażenie na czynniki rakotwórcze, mutagenne oraz reprotoksyczne w latach 2023 - 2025.

1.2 CZYNNIKI BIOLOGICZNE

Czynniki biologiczne stwarzające zagrożenie dla zdrowia występują w 58 zakładach pracy. Są to głównie zakłady branży piekarniczej, cukierniczej, rolniczej, leśniczej, mięsnej, pogrzebowej, branży beauty, zbierania odpadów komunalnych, ochrony zdrowia, działalności bibliotek, muzeów oraz obiekty mundurowe. W 2025 r. przeprowadzono 14 kontroli w zakresie szkodliwych czynników biologicznych występujących w środowisku pracy. Podczas kontroli nie stwierdzono uchybień. Łącznie w skontrolowanych zakładach liczba narażonych na czynniki biologiczne wyniosła 176 pracowników.

Wykres 43 Liczba obiektów pod nadzorem, w których występuje narażenie na czynniki biologiczne w środowisku pracy na przestrzeni lat 2023 - 2025.

Porównując dane dotyczące zagrożeń w środowisku pracy w latach 2023-2025, wynika wyraźna tendencja wzrostowa liczby obiektów pod nadzorem w których występują czynniki rakotwórcze, mutagenne i reprotoksydyczne. Sytuacja w przypadkach czynników biologicznych jest odmienna i charakteryzuje się tendencją spadkową.

2. NADZÓR NAD OBIEKTAMI ZAJMUJĄCYMI SIĘ WPROWADZANIEM DO OBROTU, UDOSTĘPNIANIEM NA RYNKU ORAZ STOSOWANIEM W DZIAŁALNOŚCI ZAWODOWEJ

2.1 W ZAKRESIE SUBSTANCJI I MIESZANIN CHEMICZNYCH

W zakresie substancji i mieszanin chemicznych zgodnie z ewidencją na terenie powiatu tomaszowskiego działalność prowadzi 5 dystrybutorów, 6 dalszych użytkowników- formulatorów oraz 14 stosujących substancje i mieszaniny chemiczne razem 25 obiektów. W 2025 r. przeprowadzono 2 kontrole u dystrybutora oraz 1 kontrolę u dalszego użytkownika- formulatora. Podczas powyższych podmiotów egzekwowano obowiązek posiadania aktualnych kart charakterystyki, aktualnych spisów stosowanych substancji i mieszanin niebezpiecznych, odpowiedniego oznakowania opakowań, zapoznania pracowników z informacjami zawartymi w kartach charakterystyk, stosowania środków zapewniających pracownikom ochronę ich zdrowia i życia oraz warunki magazynowania tych substancji i ich mieszanin, instrukcji stanowiskowych przy stosowaniu substancji i mieszanin chemicznych. Informowano także pracodawców o obowiązkach wynikających z rozporządzenia REACH oraz zapisach rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 (CLP) dotyczących bezpiecznego stosowania produktów chemicznych. Na terenie powiatu tomaszowskiego obecnie brak producentów i importerów substancji i mieszanin chemicznych. Podczas kontroli stwierdzono u stosującego brak aktualnego spisu substancji/mieszaniny chemicznej stwarzającej zagrożenie stosowanych w działalności zawodowej.

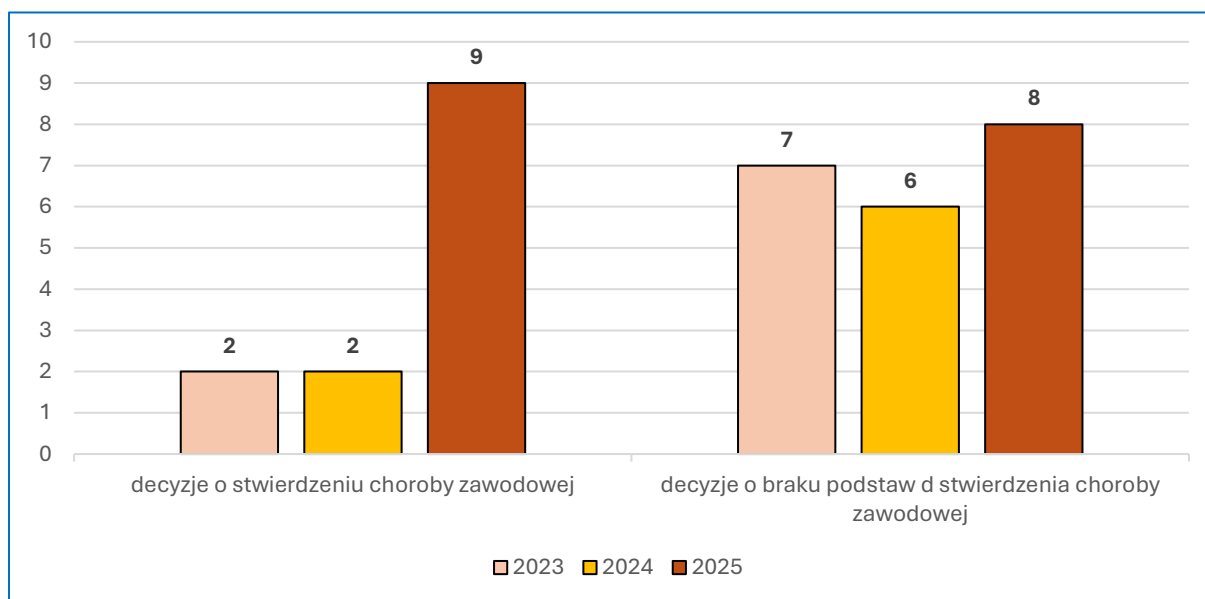
2.2 W ZAKRESIE PRODUKTÓW BIOBÓJCZYCH

W zakresie produktów biobójczych na terenie objętym nadzorem przez tut. organ jest 19 podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzanie do obrotu produktów biobójczych, w tym 1 producent. Przeprowadzono 5 kontroli w podmiotach prowadzonych sprzedaż stacjonarną produktów biobójczych- kontrole akcyjne związane z udostępnianiem na rynku produktów biobójczych przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych, kontrole sezonowe dot. weryfikacji zgodności dostępnych na rynku produktów biobójczych stosowanych w zabezpieczaniu drewna i materiałów budowlanych przed wpływem organizmów szkodliwych oraz produktów biobójczych stosowanych w higienie weterynaryjnej, oraz 8 kontroli w zakresie stosowania produktów biobójczych. Na terenie powiatu tomaszowskiego obecnie brak importerów produktów biobójczych. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. POSTĘPOWANIE W SPRAWIE CHOROÓB ZAWODOWYCH

W 2025 r. wpłynęło 14 zgłoszeń podejrzenia chorób zawodowych. Przeprowadzono 4 postępowania w sprawie chorób zawodowych w zakładach pracy w celu sporządzenia karty oceny narażenia zawodowego dotyczących podejrzenia choroby zawodowej u pracowników. Wydano 19 decyzji dot. chorób zawodowych w tym 2 decyzje umarzające postępowanie w

sprawie chorób zawodowych, 9 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej i 8 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. W porównaniu do roku 2024, liczba zgłoszeń podejrzenia chorób zawodowych nie uległa zmianie, natomiast liczba stwierdzonych chorób zawodowych wzrosła.

Wykres 44 Liczba decyzji dotyczących chorób zawodowych na przestrzeni lat 2023 - 2025.

W 2025 r. stwierdzono następujące choroby zawodowe:

- choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: borelioza – 2,
- obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo- nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz.- 1,
- przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka – 3,
- przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: guzki głosowe twarde – 1,
- przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią – 2.

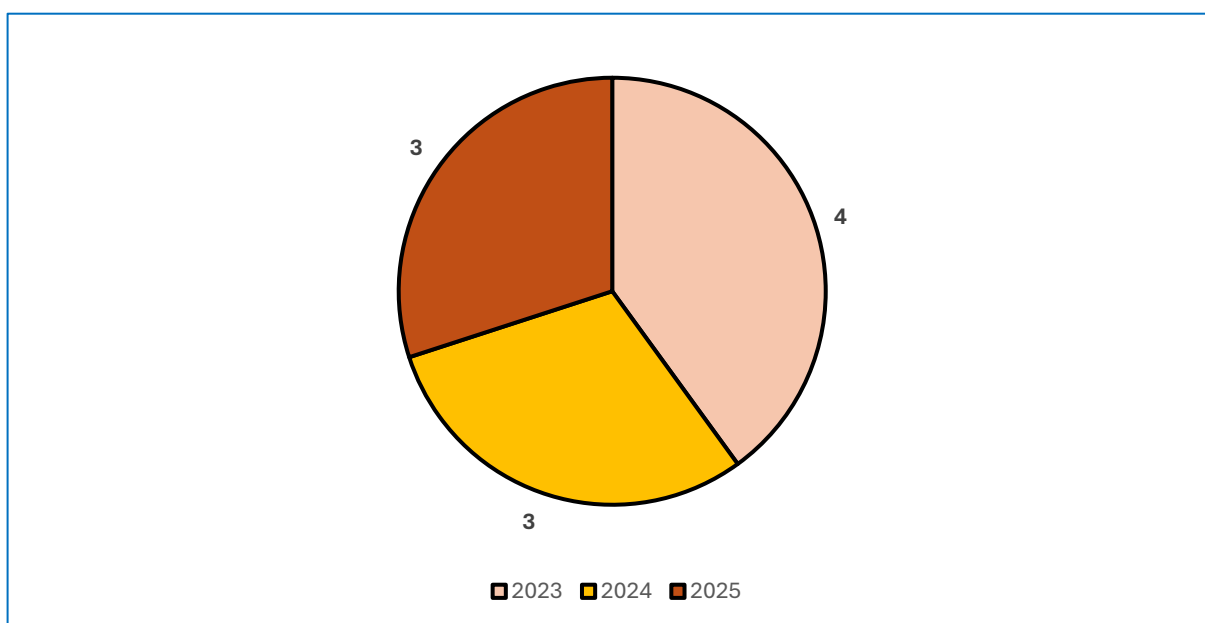
4. MONITOROWANIE PRZYPADKÓW ZATRUĆ ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI I NOWYMI SUBSTANCJAMI PSYCHOAKTYWNYMI ORAZ ZGONÓW

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tomaszowie Mazowieckim we współpracy z Tomaszowskim Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w Tomaszowie Mazowieckim prowadzi monitoring zatruć i podejrzeń zatruć środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi. W

2025 nie odnotowano żadnego przypadku podejrzenia zatrucia na nadzorowanym terenie, jak również brak przypadków zgonów z powodu stosowania ww. substancji.

5. INTERWENCJE

W trakcie 2025 roku zostały zgłoszone 3 interwencje, w tym 1 interwencja została przekazana zgodnie z właściwością do Państwowej Inspekcji Pracy Oddziału w Piotrkowie Trybunalskim. 2 interwencje po przeprowadzanej kontroli nie potwierdziły się i załatwienie ich nie wymagało dalszych działań. Wszystkie wnioski o podjęcie interwencji zostały rozpatrzone w terminie zgodnym z KPA, organ poinformował o sposobie załatwienia sprawy.

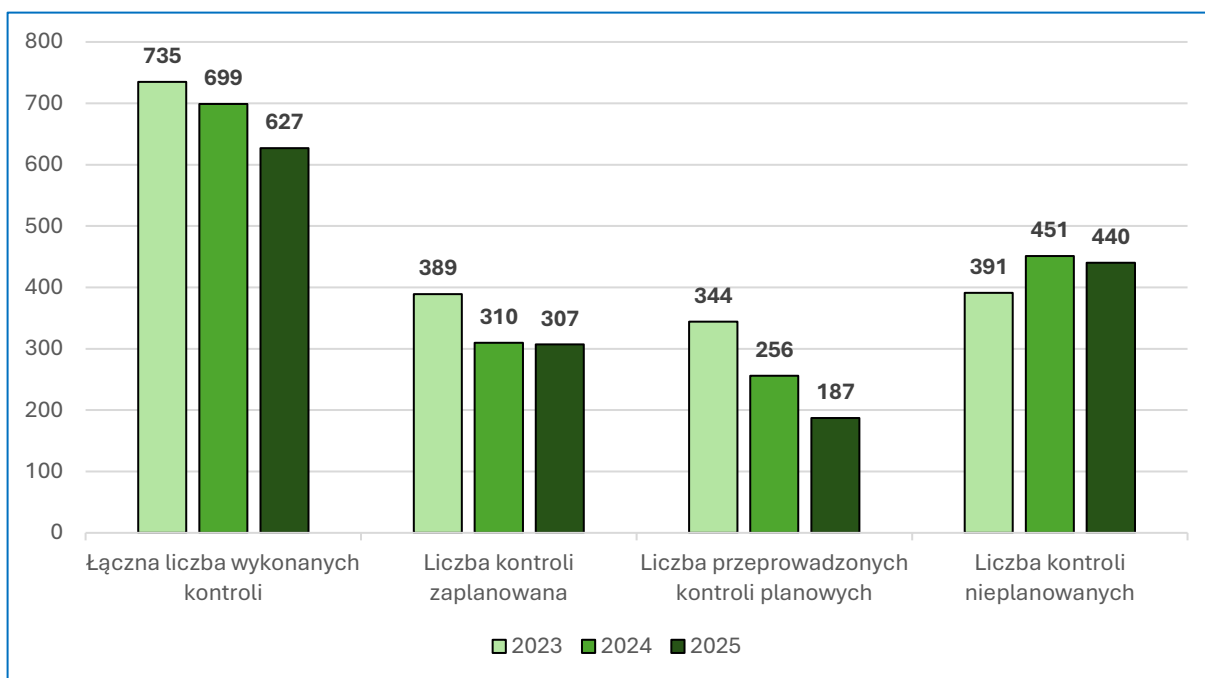
Wykres 45 Liczba interwencji, które wpłynęły do organu na przestrzeni lat 2023 - 2025.

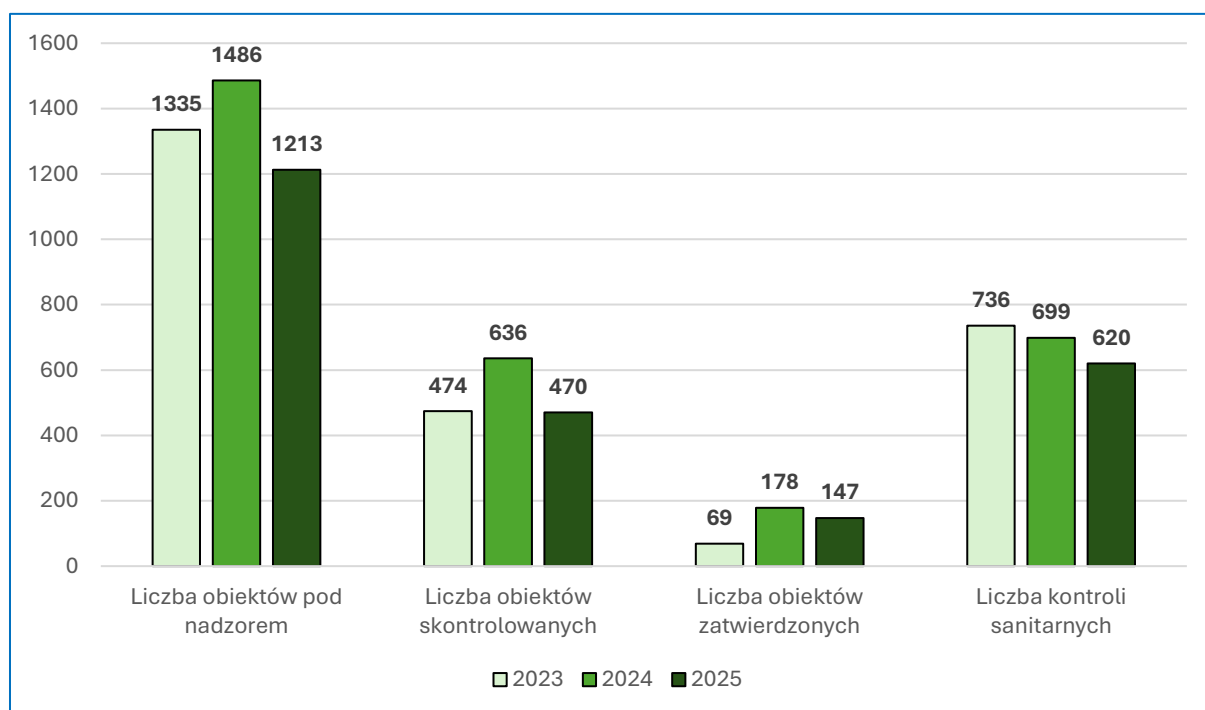
V. NADZÓR SANITARNY W OBSZARZE BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOSCI ŻYWIENIA I PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tomaszowie Mazowieckim prowadzi nadzór sanitarno-higieniczny żywności i żywienia, który obejmuje kontrolę urzędową przestrzegania przepisów prawa żywnościowego przez podmioty działające na rynku spożywczym, w tym zakłady produkcji oraz obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Podczas kontroli sprawdzane są warunki produkcji, transportu, przechowywania, sprzedaży żywności, warunki żywienia zbiorowego oraz warunki zdrowotne produkcji i obrotu materiałami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. W ramach działań oceniany jest również sposób żywienia w oparciu o analizę jadłospisów w zakładach produkcji żywności i w zakładach żywienia zbiorowego.

W roku 2025 pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tomaszowie Mazowieckim znajdowały się 1213 obiekty oraz środki transportu Skontrolowano 470 obiektów, zatwierdzono 147, przeprowadzono ogółem 627 kontroli sanitarnych, w tym 96 kontroli interwencyjnych (w tym kontrole dotyczące interwencji w sprawie nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach oraz powiadomień w systemie RASFF i RAPEX). Na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego oceniono 347 zakładów, wszystkie oceniono jako zgodne z wymaganiami.

Wykres 47 Liczba wykonanych kontroli planowanych i nieplanowanych w zestawieniu do ogólnej liczby kontroli i ustalonego planu kontroli w zakresie Sekcji Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności, Żywnienia i Produktów Kosmetycznych na przestrzeni lat 2023 - 2025.

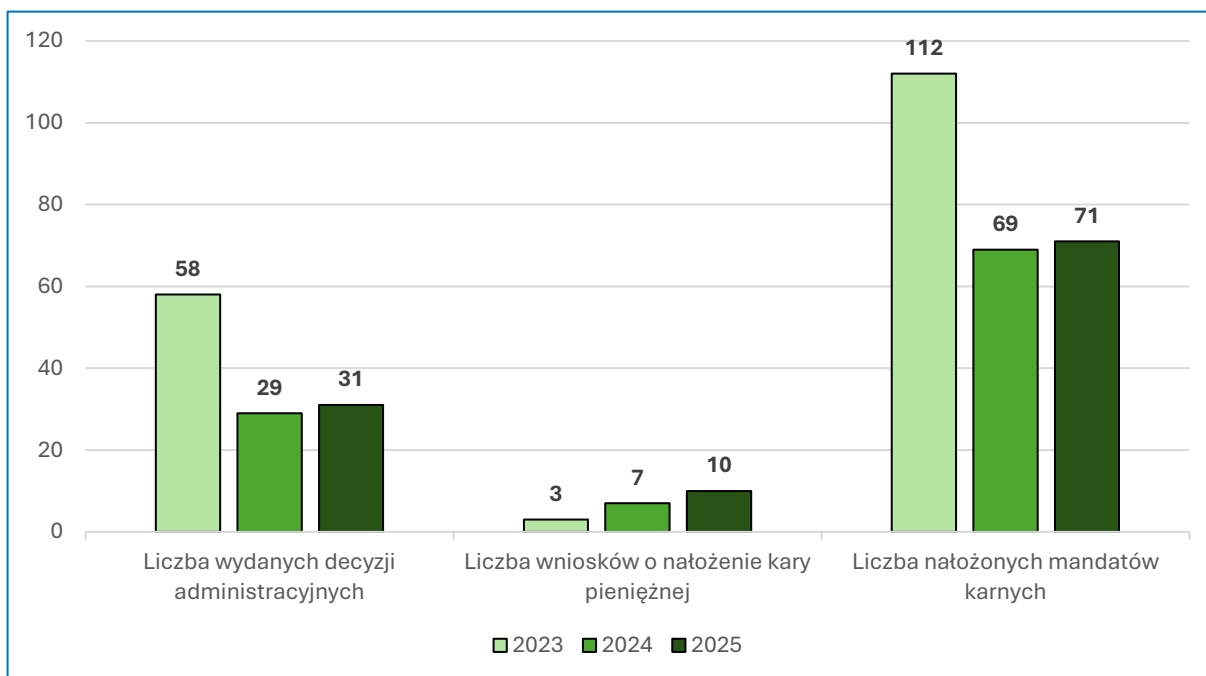
Wykres 46 Liczba wykonanych kontroli, skontrolowanych obiektów oraz obiektów, obiektów zatwierdzonych z uwzględnieniem ewidencji na przestrzeni lat 2023 - 2025.

Ogółem wydano 31 decyzji administracyjnych, w tym 6 decyzji administracyjnych dotyczących poprawy stanu sanitarno-technicznego obiektów, w tym 1 decyzję unieruchomienia zakładu / przerwania działalności z uwagi na zły stan sanitarny oraz obecność śladów gryzoni. Nałożono ogółem 71 mandatów karnych na sumę 29650 zł. Liczba mandatów karnych nie zmieniła się znacząco, natomiast wzrosła ich łączna kwota. Wzrosła również liczba wniosków o nałożenie kary pieniężnej do Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Do Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego skierowano 10 wniosków o nałożenie kary pieniężnej, nie kierowano wniosków do sądu, aktów oskarżeń i zawiadomień do prokuratury.

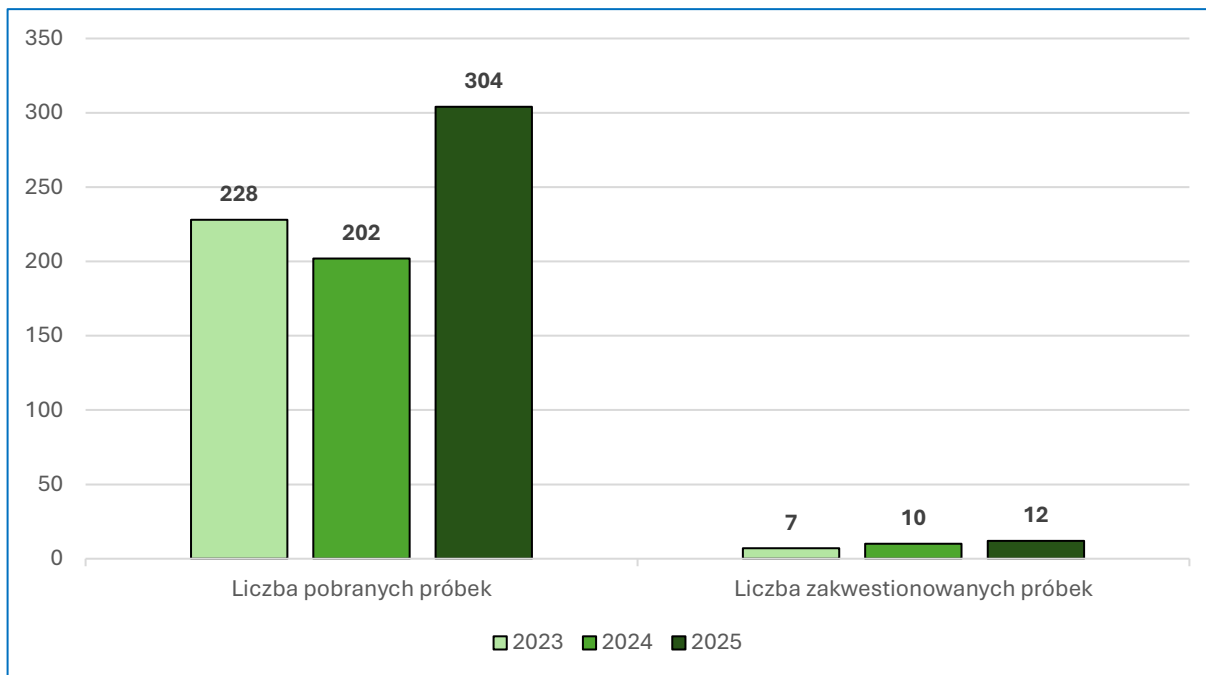
Wnioski o nałożenie kary pieniężnej skierowane do ŁPWIS dotyczyły:

- prowadzenie działalności niezgodnie z zakresem wydanej decyzji PIS,
- nieprawidłowego oznakowania produktów żywnościowych,
- prowadzenie działalności bez złożenia wniosku o wpis do rejestru.

Wykres 48 Liczba wydanych decyzji, wniosków o nałożenie kary pieniężnej oraz nałożonych mandatów karnych na przestrzeni lat 2023 - 2025.

Pobrano ogółem 304 próbki środków spożywczych do badań, z których 12 zdyskwalifikowano. Liczba pobranych próbek zwiększyła się znacząco z 202 na 304 (50%), z uwagi na wskazany zakres badań oraz konieczność pobierania próbek jak najbliżej miejsca produkcji, w tym produkcji pierwotnej, pobór zajmuje zdecydowanie więcej czasu.

Wykres 49 Liczba pobranych i zakwestionowanych próbek środków spożywczych na przestrzeni lat 2023 – 2025.

1. SYSTEM WCZESNEGO OSTRZEGANIA O NIEBEZPIECZNEJ ŻYWNOŚCI I PASZACH (RASFF)

W roku sprawozdawczym 2025 zgłoszono 3 powiadomienia do systemu RASFF, które dotyczyły:

- wykrycia obecności Salmonella spp. w 25 g w 1 z 5 próbek produktu, zidentyfikowano Salmonella Abony w produkcie pn. Papryka ostra mielona, kraj pochodzenia: Hiszpania, oznakowana nr partii 202500078, który dostarczono z firmy Colian sp. z o. o., ul. Zdrojowa 1, 62-860 Opatówek do Zakładu Mielenia i Konfekcjonowania Przypraw należącego do Firmy Handlowej Tadeusz Najder, ul. Przedmieście 9, 97-225 Ujazd; opracowano powiadomienie informacyjne w celu podjęcia działań z dnia 07.03.20225 r. (iRASFF #748829), Przekazano informację do PSSE w Kaliszu z uwagi na siedzibę firmy Colian sp. z o.o.
- przekroczenia arsenu nieorganicznego w produkcie pn. Filety z makreli w sosie pomidorowym kraj pochodzenia: Polska, nr partii LO 13-442711-3A P MAS FAO61 PS, Najlepiej spożyć przed końcem 08.2027 r., wyprodukowanego przez P. GRAAL S.A., ul. Zachodnia 22, 84-200 Wejherowo, który dostarczono do Sklep Rybny Koselak, ul. Plac Kościuszki 14/15, 97-200 Tomaszów Mazowiecki; opracowano powiadomienie

informacyjne w celu podjęcia działań z dnia 06.11.2025 r. (iRASFF nr #801781), Przekazano informację do PIW w Wejherowie z uwagi na siedzibę firmy P. GRAAL.

- przekroczenia arsenu nieorganicznego w produkcie pn. Makrela cała mrożona kraj pochodzenia: Polska, nr partii Coldstore EU approval code 6131 Najlepiej spożyć przed końcem 01.2027 r., importer Polsceafod Sp. z o.o. S.P.K. Ul. Wleckowskiego 1/7, 70-411- Szczecin- Poland, który dostarczono do Sklep Rybny Koselak, ul. Plac Kościuszki

14/15, 97-200 Tomaszów Mazowiecki; opracowano powiadomienie informacyjne w celu podjęcia działań z dnia 06.11.2025 r. (iRASFF nr #801862), Przekazano informację do PPIS w Szczecinie z uwagi na siedzibę firmy importer Polsceafod Sp. z o.o. S.P.K.

W ramach systemu RASFF prowadzono postępowania wyjaśniające, ustalano miejsca dostarczenia zakwestionowanych partii produktów, monitorowano dokonywanie zwrotów. W związku z otrzymanymi powiadomieniami i informacjami przeprowadzono 68 kontroli w obiektach żywieniowo-żywnościowych. W przypadku stwierdzenia obecności produktu o niewłaściwej jakości zdrowotnej wycofywano zakwestionowane partie środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, monitorowano dokonywanie ewentualnych zwrotów do magazynów oraz dalsze działania dotyczące sposobu ich wycofania z obrotu i utylizacji

2. INTERWENCJE

W 2025 r. ogółem zarejestrowano 28 interwencji, w tym 1 interwencję przekazano zgodnie z kompetencjami do PIW w Grajewie.

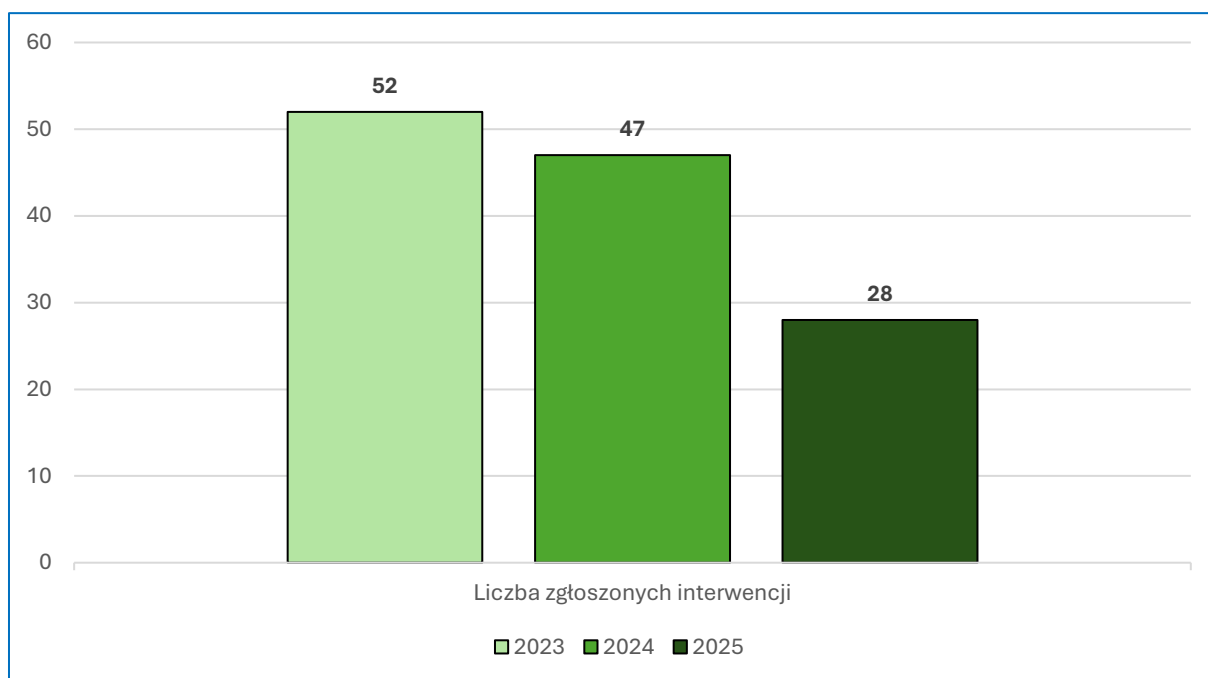
W 2025 r. potwierdzono zasadność 17 interwencji, co stanowiło 61 % interwencji załatwionych bezpośrednio. Nałożono 19 mandatów karnych na sumę 8700 zł, w tym również za inne stwierdzone uchybienia sanitarne nie będące przedmiotem interwencji. Wydano 1 decyzję przerwania działalności części zakładu za stwierdzenie obecności gryzoni (magazyn hurtowy). Ponadto skierowano 4 wnioski o nałożenie kary pieniężnej do Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego za prowadzenie działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, prowadzenie działalności mimo decyzji natychmiastowego zamknięcia części zakładu oraz nieprawidłowości w zakresie znakowania środków spożywczych.

Najczęściej interwencje dotyczyły zakładów obrotu, żywienia zbiorowego otwartego oraz piekarni. Interwencje zgłaszano z uwagi na między innymi:

- niewłaściwe warunki sanitarno-higieniczne,
- wystąpienie dolegliwości żołądkowych po spożyciu środka spożywczego,
- zatrudnianie osób bez orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych,
- niewłaściwą jakość środków spożywczych,
- sprzedaż środków spożywczych nieswieżych, po upływie dat minimalnej trwałości oraz terminów przydatności do spożycia,
- niewłaściwe warunki przechowywania środków spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie,
- obecność żywych drobnych szkodników w środku spożywczym,
- obecność odchodów gryzoni na dostarczanych produktach,

- brak segregacji asortymentowej,
- przerwanie łańcucha chłodniczego,
- niewłaściwe składowanie odpadów,
- nieprzestrzeganie zasad higieny,
- nieprawidłowo oznakowane środki spożywcze,
- organizowanie imprez w lokalu, który nie został zgłoszony do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS,
- zakup środka spożywczego, w którym stwierdzono niezidentyfikowane zanieczyszczenie.

Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazywały poprawę stanu sanitarnego w obiektach.

Wykres 50 Liczba zgłoszonych interwencji na przestrzeni lat 2023 - 2025.

3. OCENA OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWYCH W OKRESIE LETNIM

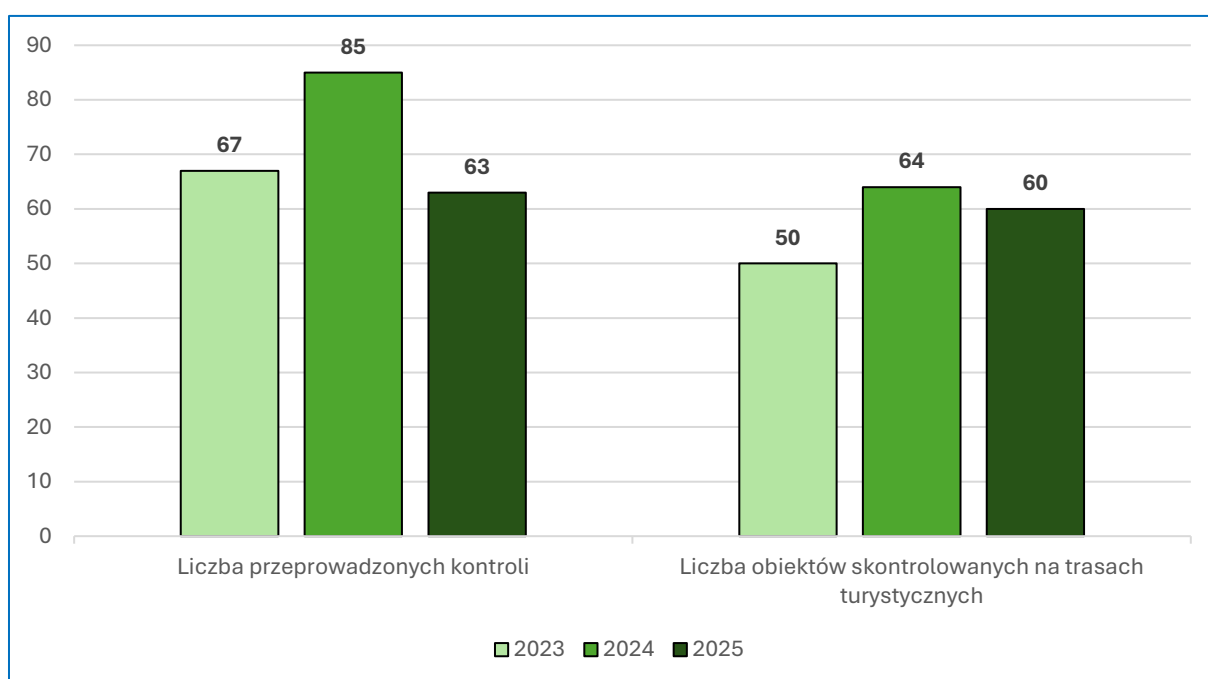
W 2025 roku na trasach turystycznych i w miejscowościach wczasowych przeprowadzono 63 kontrole. Skontrolowano 60 obiektów, w tym 7 obiektów żywienia zbiorowego otwartego, 9 obiektów żywienia zbiorowego zamkniętego, 13 obiektów małej gastronomii, 7 automatów do lodów, 2 ciastkarniach oraz 22 obiektach obrotu żywnością. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono łącznie 5 mandatów karnych na sumę 2600 złotych, w tym w : zakładach żywienia zbiorowego otwartego 2/1000 zł.; w 1 obiekcie małej gastronomii 1/1000 zł; w 2 obiektach obrotu żywnością 2/600 zł. Najczęstszą przyczyną karania mandatowego było:

- brak bieżącej czystości,
- środki spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia i daty minimalnej trwałości,
- brak bieżących zapisów w ramach systemu HACCP,
- nieprzestrzeganie stanowisk pracy,
- brak segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych,

- brak orzeczeń do celów sanitarno- epidemiologicznych,
- brak środków myjących i ręczników jednorazowego użytku przy umywalkach do mycia rąk,
- brak odzieży ochronnej,
- brak segregacji odzieży ochronnej i osobistej,
- brak dostępu do bieżącej wody.

Nie wydawano decyzji unieruchomienia/przerwania działalności całego lub części zakładu oraz decyzji zakazu wprowadzania produktu do obrotu.

Do badań laboratoryjnych w sezonie letnim pobrano: lody z wytwórni lodów – 5 próbek, lody z automatu – 5 próbek, wyroby cukiernicze i ciastkarskie – 5 próbek, owoce świeże – 7 próbek, warzywa i przetwory- 8 próbek, mleko i przetwory mleczne – 10 próbek, jaja – 3 próbki, woda mineralna – 5 próbek, soki świeżo wyciskane – 10 próbek - próbek nie kwestionowano.

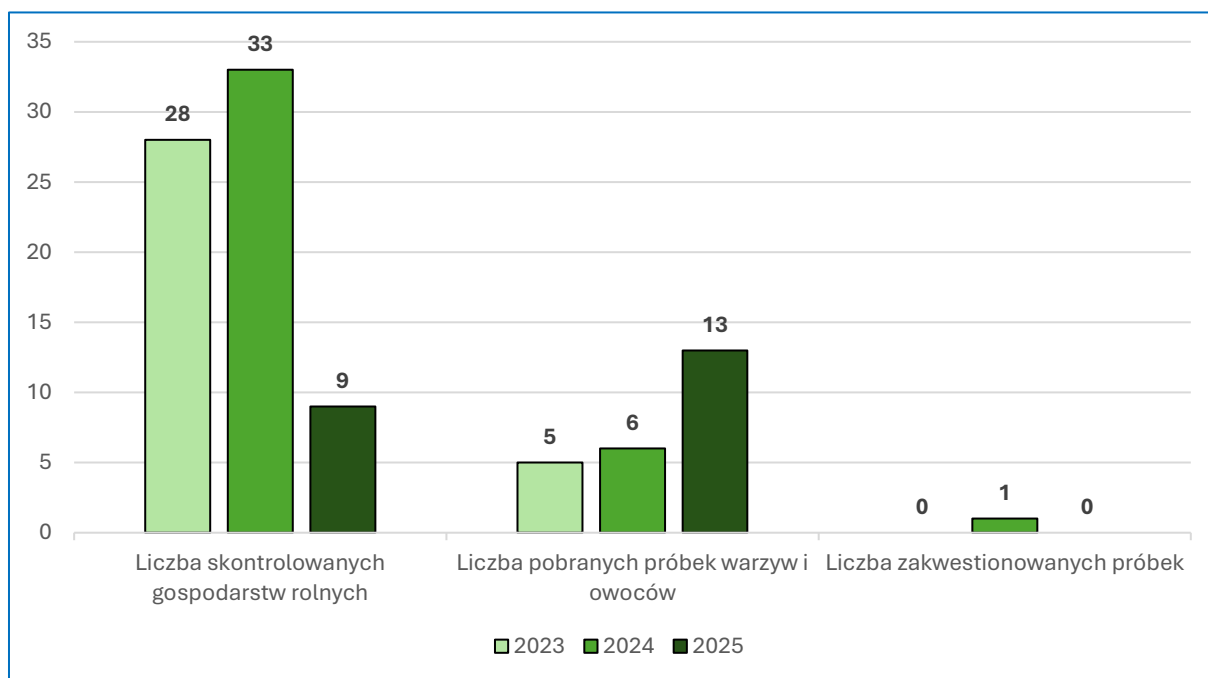

Wykres 51 Liczba przeprowadzonych kontroli w zestawieniu z obiektami skontrolowanymi na trasach turystycznych na przestrzeni lat 2023 - 2025.

4. NADZÓR NAD PRODUKCJĄ PIERWOTNĄ

Skontrolowano łącznie 9 gospodarstw rolnych, w tym 5 prowadzących produkcję pierwotną, 2 prowadzących produkcję pierwotną oraz dostawy bezpośrednie oraz 1 prowadzące produkcję pierwotną, rolniczy handel detaliczny oraz dostawy bezpośrednie. Pobrano łącznie 13 próbek warzyw i owoców do badań laboratoryjnych; próbek nie kwestionowano. Podczas kontroli przeprowadzanych w gospodarstwach rolnych sprawdzano zasady higieny produkcji żywności oraz przekazywano informacje dotyczące prowadzenia dobrej praktyki, w tym obowiązku identyfikowalności środków spożywczych. Ponadto informowano również o wytycznych dotyczących ograniczania ryzyka mikrobiologicznego w odniesieniu do świeżych warzyw i owoców na etapie produkcji podstawowej. Podczas kontroli gospodarstw rolnych, w których

produkowane są owoce miękkie, kontrolowano również stan sanitarno-techniczny opakowań do żywności.

Wykres 52 Liczba pobranych prób w zestawieniu z liczbą skontrolowanych gospodarstw rolnych na przestrzeni lat 2023 - 2025.

5. KONTROLE ŻYWIENIA DZIECI I MŁODZIEŻY W JEDNOSTKACH SYSTEMU OŚWIATY

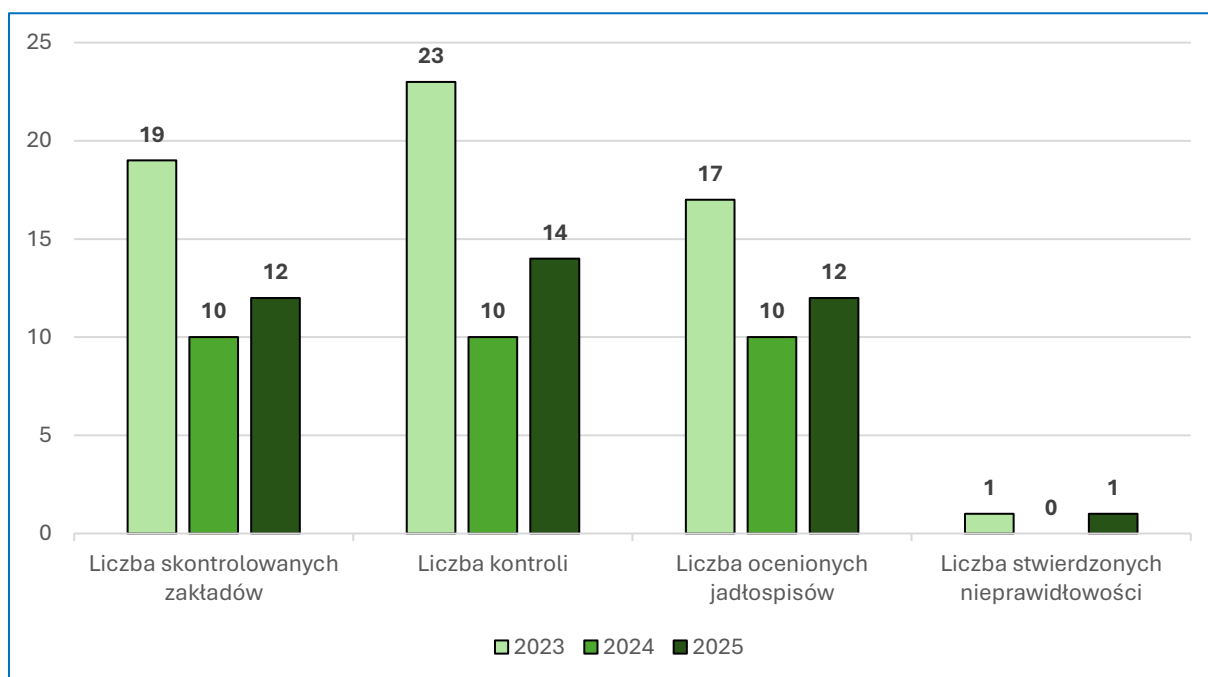
W roku 2025 w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego dotyczącego żywienia dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty przeprowadzono: 14 kontroli w szkołach, w tym 3 kontrole w stołówkach prowadzących żywienie w systemie cateringowym oraz 11 kontroli w przedszkolach, w tym 6 kontroli w zakładach z żywieniem w systemie cateringowym.

Nałożono 1 mandat karany w stołówce szkolnej na kwotę 1000 zł. Karanie mandatowe stosowano z uwagi na:

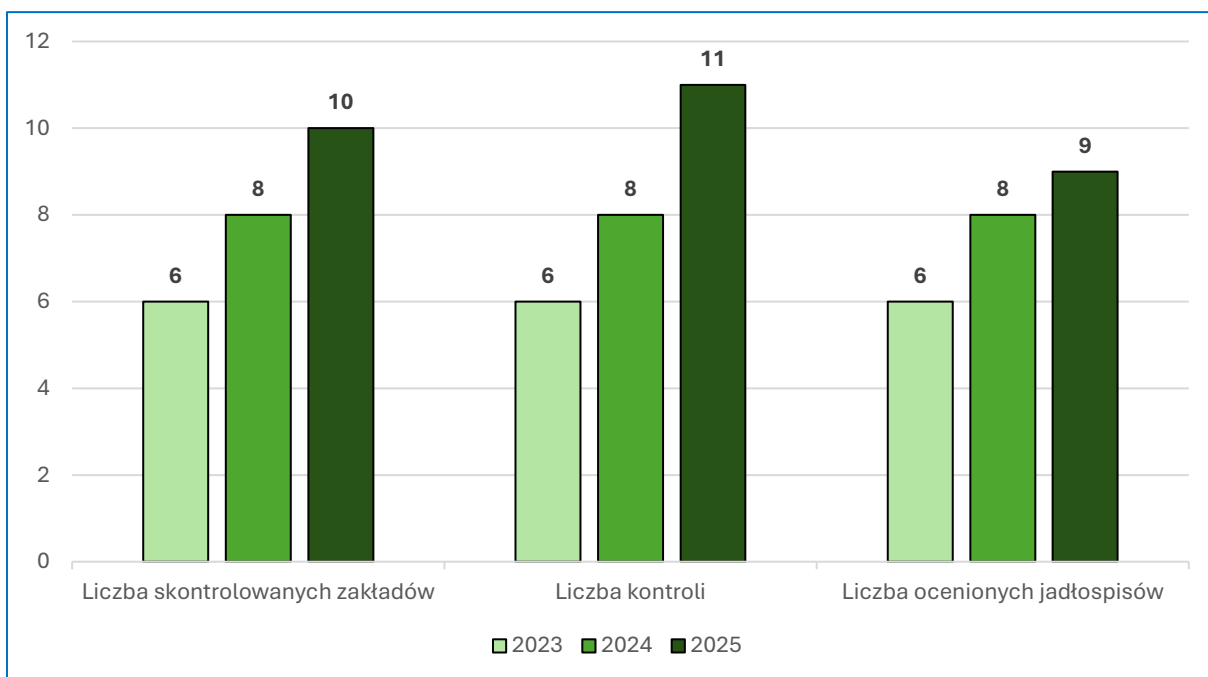
- brak bieżącej czystości,
- obecność przeterminowanych środków spożywczych,
- brak zachowania segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych,
- nieprzestrzeganie stanowisk pracy z uwagi na obecność w kuchni produktów niepoddanych obróbce wstępnej,
- mrożenie żywności we własnym zakresie,
- brak oznakowanego stanowiska do mycia jaj oraz sprzętu do ich dezynfekcji,
- odzież przechowywana poza szafkami,
- nieprawidłowa odzież ochronna,
- brak środków do higienicznego mycia i suszenia rąk,
- mrożenie żywności we własnym zakresie,
- brak identyfikacji surowców,

- brak wdrażania systemu jakości HACCP, brak zapisów i rejestrów prowadzonych w ramach systemu HACCP.

Na podstawie jadłospisu dekadowego, dokonano oceny sposobu żywienia w 12 stołówkach szkolnych, w tym w 3 działających w systemie cateringowym oraz w 9 przedszkolach, w tym w 4 prowadzących żywienie w systemie cateringowym, które ocenione zostały jako prawidłowe w oparciu o Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Analizowane jadłospisy były urozmaicone, uwzględniały różne techniki sporządzania potraw, posiłki zawierały pełnowartościowe białko zwierzęce lub roślinne, produkty mleczne, dodatek warzyw/owoców, porcję ryby raz w tygodniu. Ponadto ograniczono spożywanie ziemniaków na rzecz produktów zbożowych, w tym kasz, ryżu pełnoziarnistego brązowego czy makaronu razowego, które są źródłem węglowodanów złożonych, błonnika pokarmowego, codziennie zapewniono porcję produktów zbożowych, a także produkty z grupy mięso, jaja, orzechy, nasiona roślin strączkowych. Napoje przygotowywane na miejscu zawierały nie więcej niż 10 g cukrów w 250 ml produktu gotowego do spożycia. Potrawy smażone zostały ograniczone do maksymalnie 2 tygodniowo - do smażenia używany był olej rzepakowy. W ocenianych jadłospisach wyszczególnione zostały wszystkie składniki występujące w każdej potrawie, produkty alergenne zostały wyróżnione, podawana była gramatura posiłków oraz wyliczana ich wartość odżywcza.

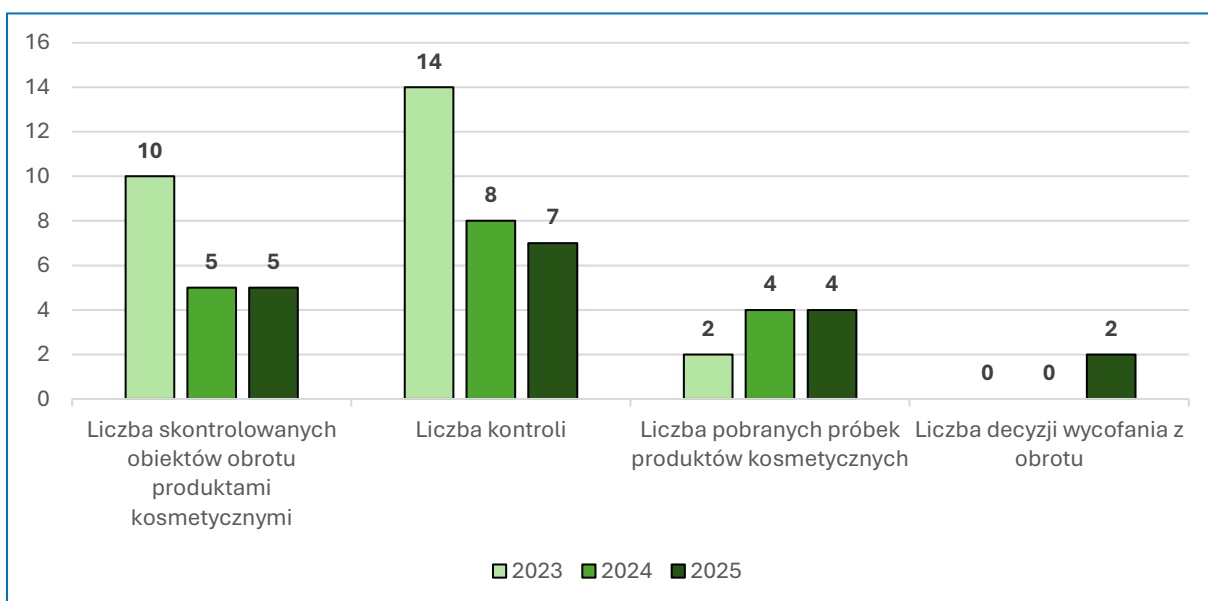
Wykres 53 Zestawienie danych z kontroli przeprowadzonych w nadzorowanych szkołach w zakresie bezpieczeństwa żywności na przestrzeni lat 2023 – 2025.

Wykres 54 Zestawienie danych z kontroli przeprowadzonych w nadzorowanych przedszkolach na przestrzeni lat 2023 – 2025.

6. NADZÓR NAD PRZESTRZEGANIEM PRZEPISÓW W ZAKRESIE PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH

W 2025 roku prowadzono nadzór nad zakładami produkcji i obrotu kosmetykami oraz zakładami produkcji i obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością. Przeprowadzono ogółem 7 kontroli w zakładach obrotu kosmetykami. Do badania laboratoryjnego pobrano 4 próbki wyrobów kosmetycznych, które nie były kwestionowane.

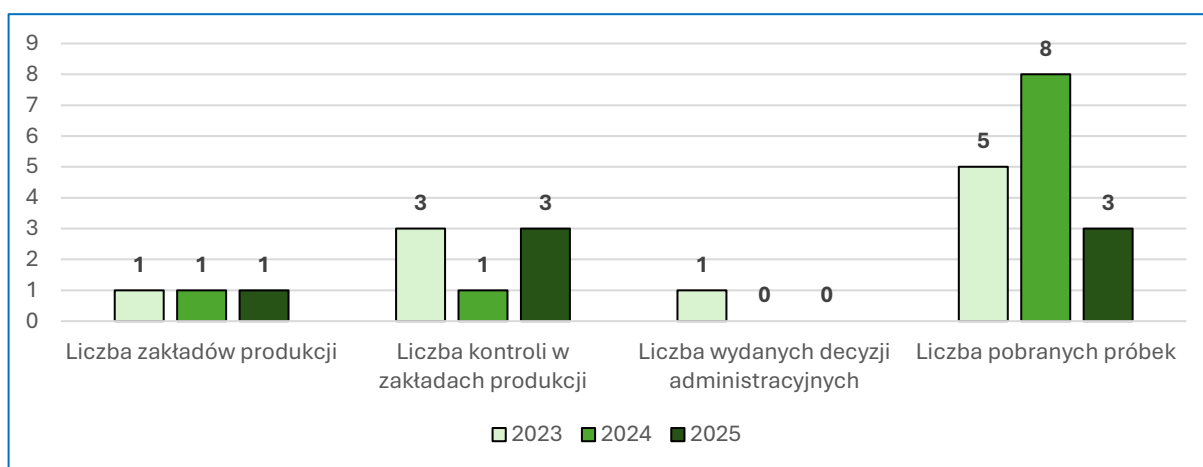
Wykres 55 Zestawienie danych dotyczących obrotu produktami kosmetycznymi na przestrzeni lat 2023 - 2025.

7. NADZÓR NAD BEZPIECZEŃSTWEM SUPLEMENTÓW DIETY

Sprawowany przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tomaszowie Mazowieckim nadzór sanitarny w zakresie bezpieczeństwa suplementów diety, zgodnie z ustawowymi kompetencjami, obejmuje zarówno produkcję, jak i dystrybucję tej kategorii żywności.

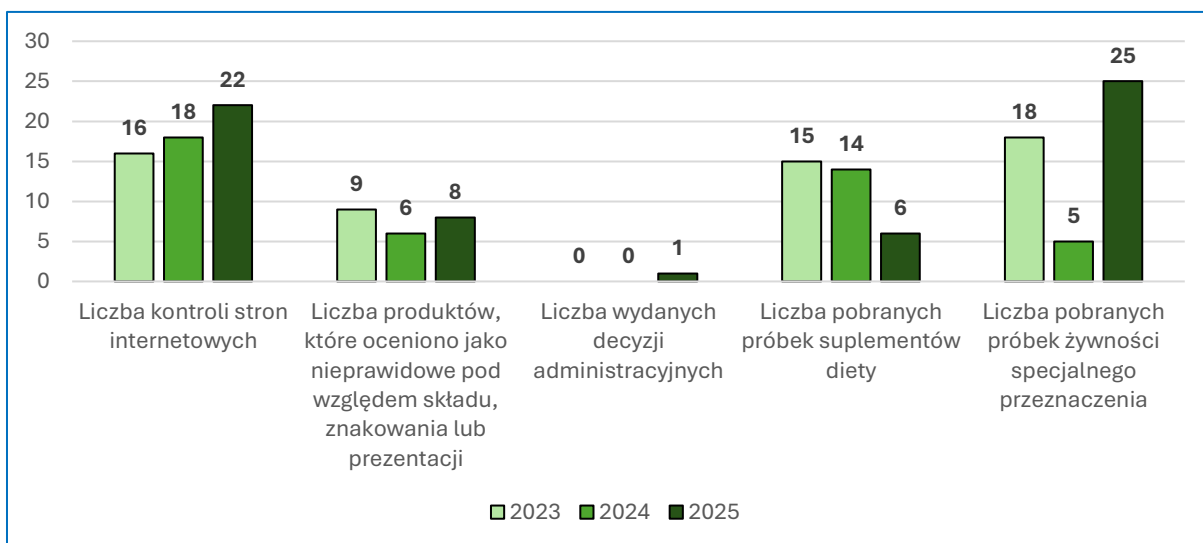
Bieżący nadzór nad tą grupą żywności obejmował producentów i dystrybutorów w zakresie posiadanej dokumentacji, znakowania produktów wprowadzanych do obrotu handlowego, oceny treści reklam i prezentacji oraz weryfikacji spełnienia warunków określonych przez Głównego Inspektora Sanitarnego.

W zakładach produkcji w 2025 roku przeprowadzono 3 kontrole sanitarne podczas, których nie stwierdzono nieprawidłowości względem pobranych próbek.

Wykres 56 Zbiorcza tabela danych dotyczących zakładów produkcji suplementów diety na przestrzeni lat 2023 – 2025.

W zakładach obrotu suplementami diety przeprowadzono 22 kontrole stron internetowych podczas, których oceniono jako nieprawidłowe oznakowanie 8 spośród 28 produktów skontrolowanych – przekazano informację do właściwych terenowo stacji.

Wykres 57 Liczba kontroli stron internetowych oraz pobranych próbek suplementów diety i żywności specjalnego przeznaczenia na przestrzeni lat 2023 - 2025.

Istotny problem stanowi sprawowanie kontroli nad podmiotami wprowadzającymi do obrotu suplementy diety za pośrednictwem Internetu. Trudności w prowadzeniu nadzoru nad tą formą wprowadzenia produktów do obrotu wynikały z braku możliwości przeprowadzenia bezpośredniej kontroli sanitarnych takich zakładów, ponieważ często adres, pod którym zarejestrowana jest siedziba przedsiębiorcy, jest adresem biura lub nie ma szczegółowych danych o sprzedającym na platformie sprzedażowej.

Utrzymująca się moda na zdrowy styl życia, przyczynia się do szerokiej reklamy tej szczególnej kategorii środków spożywczych. Co za tym idzie, obserwowane jest duże zainteresowanie konsumentów suplementami diety i powszechne ich spożycie, dlatego organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawują wzmożony nadzór nad tą kategorią żywności w ramach posiadanych kompetencji.

8. BEZPIECZEŃSTWO IMPREZ MASOWYCH

W związku z odbywającymi się zbiorowymi imprezami masowymi zabezpieczano odpowiednie warunki sanitarne sprzedaży i przyrządzania potraw oraz otoczenie przy punktach gastronomicznych podczas „Dni Tomaszowa”. Skontrolowano 8 obiektów gastronomicznych: ruchome punkty małej gastronomii, food trucki, przyczepy gastronomiczne. Nałożono 1 mandat karny na kwotę 500 zł; karanie mandatowe zastosowano z uwagą na:

- nieprawidłowe przechowywanie artykułów spożywczych i gotowych wyrobów;
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno – epidemiologicznych pracowników.

Podsumowanie

W 2025 r. działania Sekcji Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności, Żywnienia i Produktów Kosmetycznych były skoncentrowane na realizacji zadań zgodnie z opracowanym harmonogramem dotyczącym nadzoru nad bezpieczeństwem żywności oraz zakładami produkcji i obrotu żywnością w powiecie tomaszowskim. Kontrole wynikały z prowadzonych postępowań w odniesieniu do zakładów, na każdym etapie produkcji, przetwarzania i dystrybucji żywności, bez wcześniejszego uprzedzenia podmiotów kontrolowanych.

W odniesieniu do liczby zakładów oraz przeprowadzonych kontroli na terenie powiatu tomaszowskiego w 2025 r. stwierdzono zwiększenie liczby zakładów produkcji i obrotu żywnością pod nadzorem PPIS w Tomaszowie Mazowieckim, głównie środków transportu.

W 2025 r. przeprowadzono 60% zaplanowanych w harmonogramie kontroli ze względu na dużą ilość kontroli sanitarnych na wniosek stron, w wyniku których zatwierdzano środki transportu, kontroli tematycznych i interwencyjnych. Ilość kontroli wykonanych była dwukrotnie wyższa od ilości kontroli zaplanowanych na 2025 r.

Zmniejszyła się ilość składanych w Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Tomaszowie Mazowieckim interwencji, jednocześnie zwiększył się procent interwencji uzasadnionych. Systematycznie wzrasta od 2023r. liczba wniosków o nałożenie kary pieniężnej skierowanych do Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

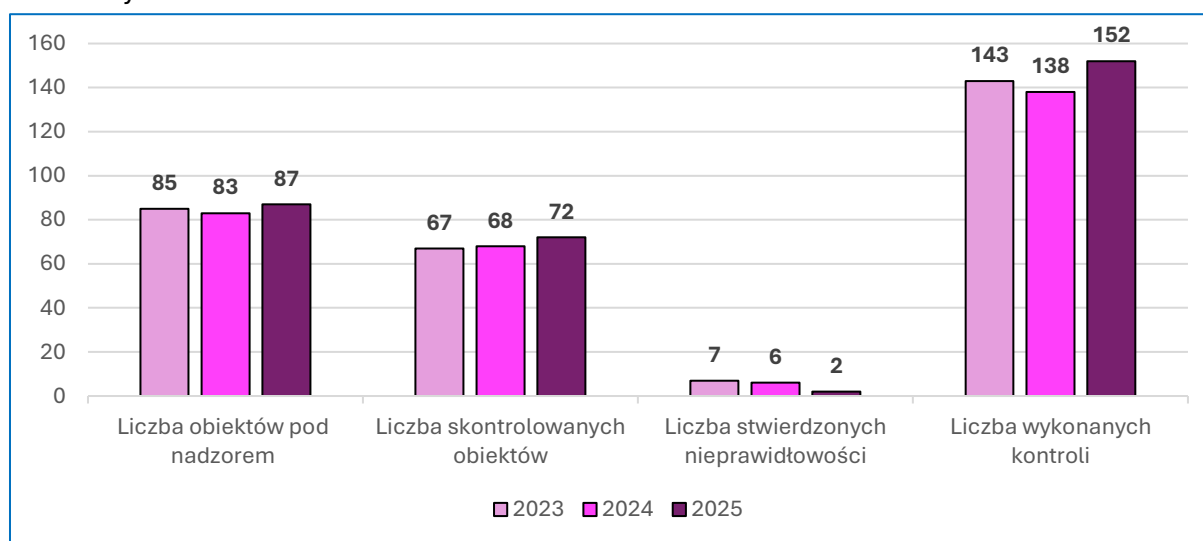
Liczba pobranych do badania laboratoryjnego próbek żywności zwiększyła się z 202 na 304 (50%). Liczba kwestionowanych próbek stanowi około 4% i nie zmienia się w stosunku do ubiegłych lat.

VI. STAN SANITARNY SZKÓŁ I INNYCH PLACÓWEK OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH

Do zakresu działań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tomaszowie Mazowieckim należy m.in. nadzór nad przestrzeganiem warunków sanitarno-higienicznych w szkołach i innych placówkach oświatowo wychowawczych oraz w miejscach wypoczynku dzieci i młodzieży. W ramach działań Samodzielnego Stanowiska Pracy ds. Higieny Dzieci i Młodzieży ocenia się higienę procesu nauczania poprzez m.in. ocenę higienicznego rozkładu zajęć lekcyjnych, ocenę dostosowania mebli szkolnych do zasad ergonomii oraz obciążenie uczniów ciężarem tornistrów. W ramach działań wydawane są opinie sanitarne dotyczące spełnienia wymogów pod względem sanitarno- higienicznym dla pomieszczeń podmiotów wykonujących działalność dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą oraz decyzje stwierdzające spełnienie wymagań sanitarno-lokalowych dla pomieszczeń, w których ma być prowadzony żłobek.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tomaszowie Mazowieckim obejmuje nadzorem sanitarnym 87 placówek stałych m.in. żłobki, przedszkola/inne formy wychowania przedszkolnego, szkoły podstawowe, licea ogólnokształcące, zespoły szkół, placówki wsparcia dziennego – świetlice środowiskowe). W ramach sprawowanego nadzoru przeprowadzono kontrole w placówkach nauczania i wychowania oraz w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży.

Wykres 58 Liczba wykonanych kontroli oraz skontrolowanych obiektów wraz z liczbą nieprawidłowości w zestawieniu do liczby obiektów pod nadzorem w zakresie higieny dzieci i młodzieży na przestrzeni lat 2023 - 2025.

Wykonane kontrole dotyczą:

- oceny stanu sanitarnego placówek,
- kontroli interwencyjnych (interwencje bezzasadne),
- kontroli sprawdzających wykonanie zaleceń bądź decyzji wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tomaszowie Mazowieckim,
- kontroli tematycznych dot. wagi tornistrów szkolnych uczniów,
- kontroli na wniosek w sprawie wydania opinii sanitarnej potwierdzającej spełnienie wymagań w zakresie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i pracy,
- kontroli na wniosek w sprawie wydania decyzji potwierdzającej spełnienie wymagań sanitarno – lokalowych,
- kontroli w zakresie przygotowania szkół do nowego roku szkolnego,
- kontroli w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży.

Stwierdzone nieprawidłowości, których liczba na przestrzeni ostatnich lat spadła dotyczą m.in. doprowadzenia do właściwego stanu sanitarnohigienicznego i technicznego powierzchni ścian i sufitów oraz powierzchni podłogowych w salach lekcyjnych, na ciągach komunikacyjnych oraz szatni szkolnej.

1. ŻŁOBKI

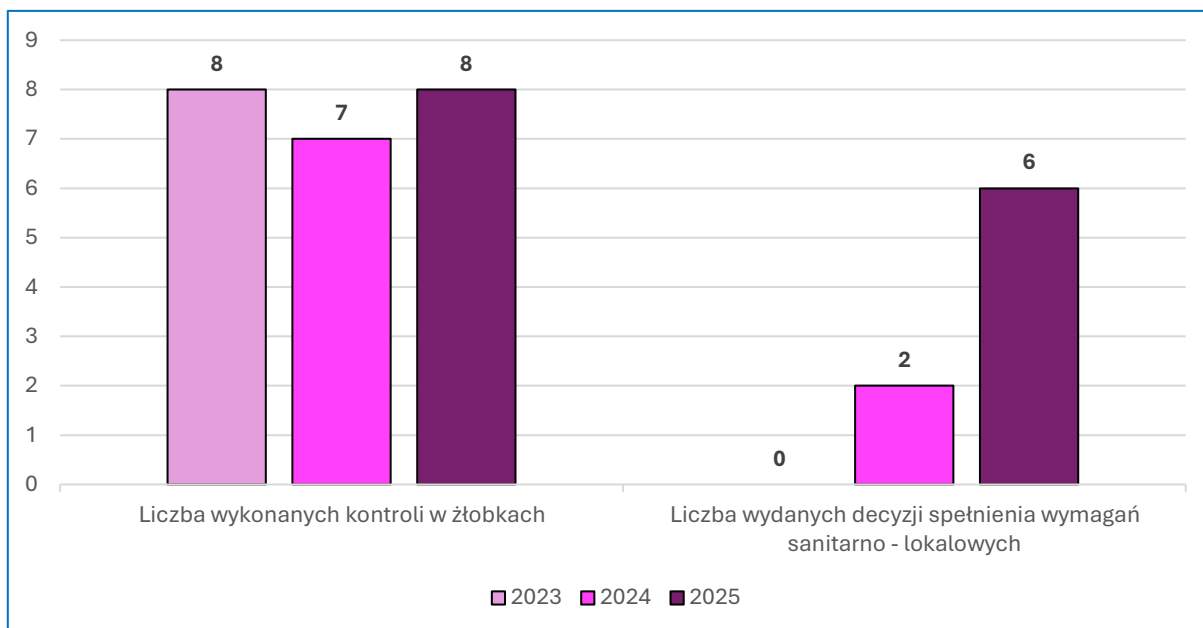
W latach 2023 – 2025 odnotowano zmiany w liczbie żłobków na terenie powiatu tomaszowskiego. W 2023 r. funkcjonowało 11 żłobków, natomiast w 2024 r. liczba ta zmniejszyła się do 9 (spadek o 18% w stosunku do roku 2023). W 2025 r. zaobserwowano ponowny wzrost liczby żłobków do 12 placówek (wzrost o 33% w porównaniu z 2024 r.).

Wszystkie placówki będące pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tomaszowie Mazowieckim wpisane są w rejestr żłobków prowadzony przez Prezydenta Miasta i/lub Wójta Gminy. Budynki żłobków są skanalizowane – podłączone do sieci miejskiej bądź gminnej lub posiadają bezodpływowe zbiorniki (szamba). W placówkach jest zapewnione centralne ogrzewanie własne lub z sieci ciepłowniczej.

W 2025 roku na terenie powiatu tomaszowskiego uruchomiono 4 żłobki, tj.:

- Niepubliczny Żłobek „Sensorki”, ul. Piłsudskiego 54/58, 97 – 200 Tomaszów Mazowiecki,
- Niepubliczny Żłobek „Kreatorek”, ul. Pomorska 3, 97 – 200 Tomaszów Mazowiecki,
- Niepubliczny Żłobek Atomy Montessori, ul. Jana Pawła II Nr 41/41a, 97 – 200 w Tomaszowie Mazowieckim
- Samorządowy Żłobek Nr 2 ul. Kombatantów 5, 97 – 200 Tomaszów Mazowiecki (utworzono Zespół Żłobków, w skład którego wchodzi w/w obiekt oraz istniejący Samorządowy Żłobek Nr 1 przy ul. Strzeleckiej w Tomaszowie Mazowieckim).

Stan sanitarnohigieniczny żłobków funkcjonujących na terenie powiatu tomaszowskiego zachowany właściwie.

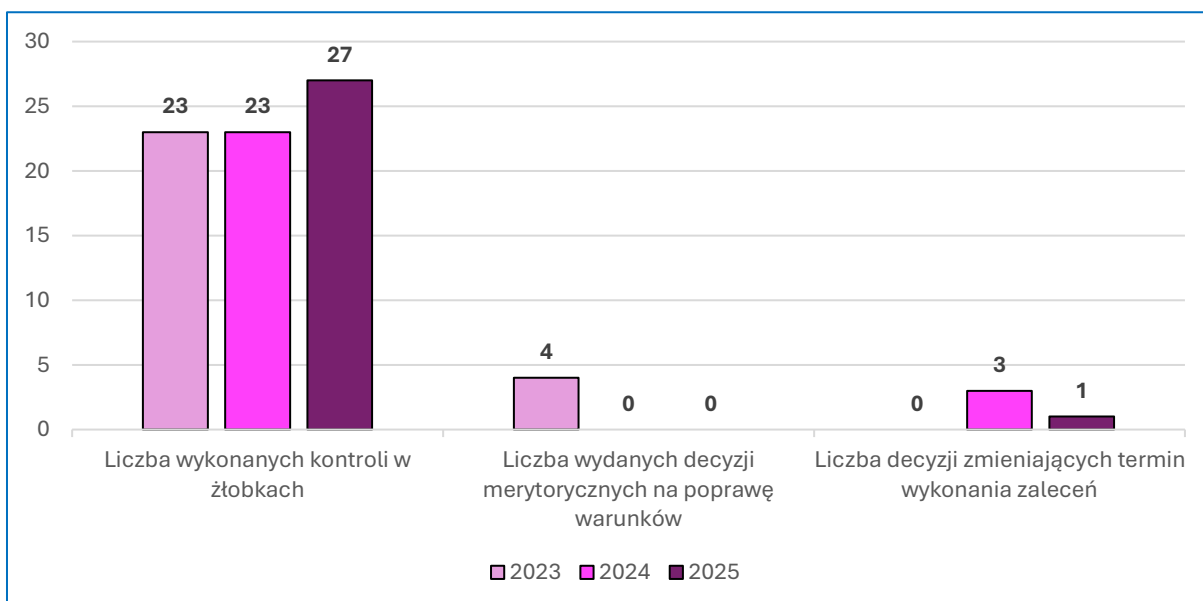

Wykres 59 Liczba wykonanych kontroli oraz wydanych decyzji spełnienia wymagań sanitarno- lokalowych w żłobkach funkcjonujących na terenie powiatu tomaszowskiego na przestrzeni lat 2023 - 2025.

Analiza wykresu pozwala stwierdzić, że na przestrzeni wskazanych na wykresie lat znacząco wzrosła liczba wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tomaszowie Mazowieckim decyzji dotyczących spełnienia wymagań sanitarno- lokalowych przez lokale przeznaczone na żłobki.

2. PRZEDSZKOLA I INNE FORMY WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

Na terenie powiatu tomaszowskiego funkcjonuje samodzielnie 20 przedszkoli/innych form wychowania przedszkolnego oraz 16 przedszkoli, które wchodzą w skład zespołów szkół.

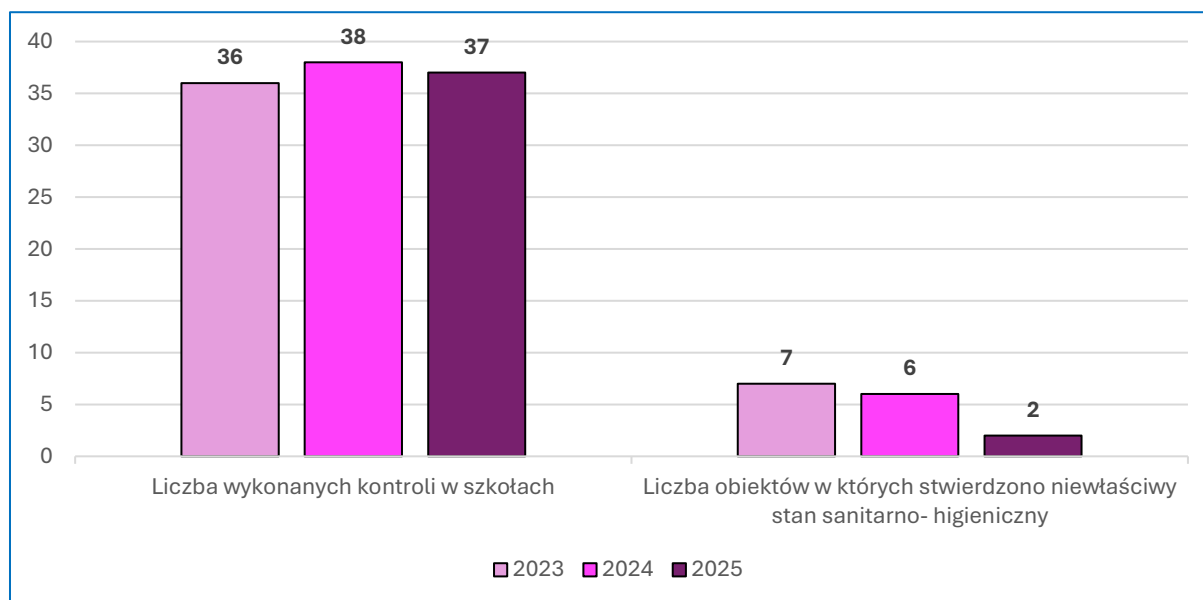
Wykres 60 Liczba wykonanych kontroli oraz wydanych decyzji na poprawę warunków sanitarno- higienicznych w przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego na przestrzeni lat 2023 - 2025.

W okresie ostatnich lat wskazanych na powyższym wykresie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tomaszowie Mazowieckim wydał w sumie 8 decyzji na poprawę warunków w przedszkolach, w tym 4 decyzje zmieniające termin wykonania obowiązków. Powyższe decyzje dot. m.in. doprowadzenia do właściwego stanu sanitarnohigienicznego powierzchni ścian i sufitów w salach zajęć, w sanitariatach, w ciągach komunikacyjnych oraz powierzchni podłogowych w salach zajęć i sanitariatach. W ciągu ostatnich dwóch lat nie wydano nowych decyzji merytorycznych, a jedynie decyzje przedłużające terminy realizacji obowiązków, co świadczy o poprawie stanu sanitarno- higienicznego w placówkach.

Stan sanitarno- higieniczny kontrolowanych obiektów oceniono jako dobry. Podczas kontroli zwracano uwagę m.in. na sposób zapewnienia odpoczynku dzieciom, wentylację, oświetlenie, możliwość ochrony przed nadmiernym nasłonecznieniem oraz wietrzenie pomieszczeń. Powyższe obszary nie budziły zastrzeżeń. Poza oceną warunków sanitarno- higienicznych podczas kontroli sanitarnej poddawano ocenie dostosowanie mebli do wysokości ciała przedszkolaków. W latach 2023 – 2025 łącznie oceniono 3613 stanowisk - nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

3. SZKOŁY

Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba obiektów pod nadzorem pozostaje bez zmian – 48 placówek oświatowych różnego typu (szkoły podstawowe oraz licea ogólnokształcące funkcjonujące samodzielnie, zespoły szkół, w skład których wchodzi: przedszkola i szkoły podstawowe, licea ogólnokształcące, technika, szkoły branżowe I – go i II stopnia, bursy).

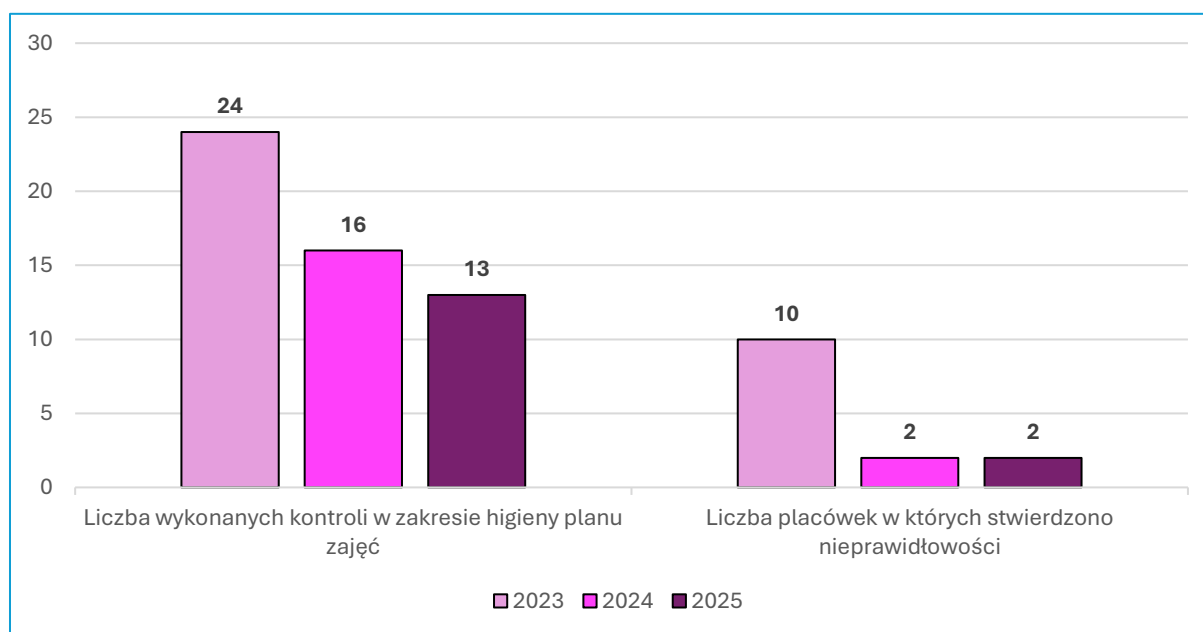
Wykres 61 Liczba wykonanych kontroli w szkołach funkcjonujących na terenie powiatu tomaszowskiego w zestawieniu z liczbą obiektów w których stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno- higieniczny na przestrzeni lat 2023 - 2025.

Analiza danych z ostatnich trzech lat wykazuje zmniejszenie liczby placówek, w których stwierdzono nieprawidłowości, co świadczy o stopniowej poprawie stanu sanitarno-higienicznego w nadzorowanych placówkach.

Poza oceną warunków sanitarno- higienicznych podczas kontroli sanitarnej poddawano ocenie poprawność rozmieszczenia dzieci i uczniów w ławkach szkolnych, zwracając uwagę na oznakowanie mebli, odpowiednie ich zestawienie oraz stan techniczny. W minionych trzech latach oceniono 5339 stanowisk uczniów. Nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości w zakresie dostosowania mebli, które mogłyby negatywnie wpłynąć na stan zdrowia uczniów. W przypadku wykrycia drobnych uchybień dyrektorzy placówek podejmowali natychmiastowe działania w celu ich usunięcia.

4. HIGIENA PROCESU NAUCZANIA

W 2025 w ramach nadzoru nad higieną procesu nauczania kontrolowano rozkłady zajęć lekcyjnych, zwracając szczególną uwagę na potrzebę równomiernego obciążenia uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. Nieprawidłowości stwierdzono w 2 placówkach. W związku z powyższym wydane zostały zalecenia pokontrolne w tym zakresie. Podczas kontroli udzielano dyrektorom placówek instruktażu na temat higieny planu zajęć i znaczenia prawidłowego rozkładu zajęć dydaktycznych w procesie uczenia się.

Wykres 62 Liczba wykonanych kontroli w zakresie higieny planu zajęć lekcyjnych w zestawieniu z liczbą placówek w których stwierdzono nieprawidłowości na przestrzeni lat 2023 - 2025.

Analiza wykresu wskazuje na znaczny spadek liczby placówek, w których stwierdzono nieprawidłowości względem higieny planu zajęć lekcyjnych. Świadczy to o skuteczności działań informacyjno- edukacyjnych prowadzonych podczas kontroli sanitarnych.

5. TORNISTRY ORAZ WARUNKI NA POZOSTAWIENIE PRZEZ UCZNIÓW PRZYBORÓW SZKOLNYCH

W ramach profilaktyki zdrowotnej i współpracy z pielęgniarkami szkolnymi na przestrzeni ostatnich dwóch lat przeprowadzono pomiary w zakresie obciążenia uczniów ciężarem tornistrów/plecaków szkolnych. Powyższa ocena pozwala stwierdzić, że na 2440 uczniów poddanych badaniom, 339 uczniów posiadało tornistry, których waga przekracza 15 % masy ciała ucznia, natomiast 963 uczniów nosiło tornistry o wadze w zakresie 10-15% masy ciała ucznia. Pozostali uczniowie, tj. 1138 posiadali plecaki szkolne, których waga mieściła się w normie (do 10% masy ciała ucznia). Wszystkie skontrolowane szkoły zapewniały warunki do pozostawiania w placówce podręczników i przyborów szkolnych. Wyznaczonym miejscem na ten cel są indywidualne szafki, bądź szafy lub półki w salach lekcyjnych. Podczas kontroli przeprowadzano z uczniami krótką pogadankę, mającą na celu wskazanie negatywnych skutków dźwigania nadprogramowych kilogramów. Ponadto przekazywano stronom materiały informacyjno – edukacyjne „Zalecenia dotyczące tornistrów szkolnych”, a także zestawienie wyników pomiaru ciężaru plecaków.

6. SUBSTANCJE I PREPARATY CHEMICZNE W SZKOLNYCH PRACOWNIACH

Placówki, w których znajdują się substancje chemiczne (łącznie 9 szkół) wykorzystują je do przeprowadzania doświadczeń w formie pokazów przez nauczyciela. Skontrolowane szkoły posiadają spisy substancji, które są prawidłowo przechowywane, oznakowane oraz posiadają karty charakterystyki. W pracowniach chemicznych w widocznym miejscu znajdują się regulaminy oraz instrukcje bhp, określające zasady bezpiecznego korzystania z wyposażenia. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

7. ZAPLECZE SANITARNE PLACÓWEK ORAZ WARUNKI DO UTRZYMANIA HIGIENY OSOBISTEJ

W latach 2023 – 2025 poprawiły się standardy dostępności uczniów do urządzeń sanitarnych, o czym świadczy spadek liczby placówek z ponadnormatywną liczbą uczniów na urządzenie sanitarne z 16 na 6. Podczas kontroli pouczano dyrektorów szkół o obowiązkach wynikających z § 84 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r., poz. 1225 ze zm.) oraz § 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r., poz. 1604 ze zm.). W ciągu ostatnich trzech lat poprawił się stan sanitarno- higieniczny i techniczny sanitariatów. W 2025 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w w/w pomieszczeniach, natomiast w latach ubiegłych zły stan sanitarno- higieniczny sanitariatów stwierdzono łącznie w 9 placówkach (6 placówek w 2023 r. i 3 placówki w 2024 r.). Z uwagi na powyższe zostały wydane decyzje administracyjne nakazujące usunięcie nieprawidłowości oraz zalecenie pokontrolne. Decyzje, o których mowa wyżej oraz zalecenie zostały wykonane.

Wszystkie skontrolowane placówki zapewniały uczniom dostęp do środków higieny osobistej oraz bieżącą ciepłą i zimną wodę.

8. PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tomaszowie Mazowieckim znajdują się 4 placówki wsparcia dziennego, które działają w godzinach popołudniowych w formie świetlic opiekuńczo - wychowawczych. W 2025 roku skontrolowano 1 placówkę (MDM – Miasto Dzieci i Młodzieży). Stan sanitarnohigieniczny skontrolowanej placówki wsparcia dziennego zachowany właściwie.

9. PLACÓWKI WYPOCZYNKU LETNIEGO I ZIMOWEGO

W 2025 roku skontrolowano 53 turnusy wypoczynku letniego i zimowego, w których brało udział 2581 uczestników - na przestrzeni ostatnich trzech lat nadzorem sanitarnym objęto łącznie 165 turnusów, w których uczestniczyło 6741 dzieci i młodzieży. Nieprawidłowości w placówkach wypoczynku w w/w okresie nie stwierdzono. W 2024 roku zrealizowano w całości decyzję (wydaną w 2021 roku) nakazującą wykonanie stwierdzonych nieprawidłowości w Ośrodku Szkoleniowo – Wypoczynkowym w Matczu.

W trakcie kontroli w ramach działań edukacyjno – informacyjnych prowadzono rozmowy z kierownikami wypoczynków nt. zagrożeń związanych z uzależnieniami oraz przekazywano stronie materiały oświatowe, dotyczące zdrowego trybu życia i odżywiania się, profilaktyki uzależnień i bezpiecznych wakacji. Ponadto pracownik Oświaty Zdrowotnej przeprowadził 7 spotkań z dziećmi oraz młodzieżą na temat bezpieczeństwa podczas wakacji. Poza tym w sezonie wakacyjnym w mediach społecznościowych i na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Tomaszowie Mazowieckim prowadzona była działalność internetowa w zakresie bezpiecznego wypoczynku. Oceniając przebieg wypoczynku na przestrzeni ostatnich trzech lat można stwierdzić, że był on dobrze przygotowany pod względem sanitarnym. Wyniki nadzoru wykazują, że organizatorzy starają się zapewnić dzieciom i młodzieży jak najlepsze warunki gwarantujące bezpieczny pobyt na turnusach wypoczynku.

Podsumowanie

W ciągu ostatnich trzech lat zmniejszyła się liczba wydanych decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Zdecydowana większość nadzorowanych placówek zapewniła bezpieczne i higieniczne warunki nauczania, wychowania i opieki dzieciom i młodzieży.

Uczniowie wszystkich skontrolowanych placówek mają warunki do pozostawienia podręczników w placówce, jednak nie zawsze korzystają z tej możliwości. W związku z powyższym w trakcie kontroli informowano dyrektorów, aby regularnie przypominali uczniom o możliwości pozostawiania części podręczników i przyborów w szkole oraz rozważyli stosowanie podręczników w wersji elektronicznej tam, gdzie to możliwe.

Podczas analizy dostosowania mebli edukacyjnych do wzrostu dzieci i młodzieży nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości, które mogłyby negatywnie wpłynąć na stan zdrowia uczniów.

Uczniowie noszą plecaki szkolne, których waga przekracza 10% i 15% masy ich ciała. Na 2440 uczniów poddanych badaniom, u ponad 50% uczniów ciężar tornistra był większy niż 10 lub 15 % masy ciała. Pozostali uczniowie, tj. 1138 posiadali plecaki szkolne, których waga mieściła się w normie (do 10% masy ciała ucznia). Podczas kontroli przeprowadzono z uczniami krótką pogadankę, mającą na celu wskazanie negatywnych skutków dźwigania nadprogramowych kilogramów oraz przekazywano dyrektorom zalecenia GIS dotyczące plecaków szkolnych.

W zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin w szkołach nie stwierdzono nieprawidłowości.

Nieprawidłowości w rozkładzie zajęć lekcyjnych w ostatnich latach uległy zmniejszeniu. Podczas kontroli udzielano dyrektorom placówek instruktażu na temat higieny planu zajęć i znaczenia prawidłowego rozkładu zajęć dydaktycznych w procesie uczenia się.

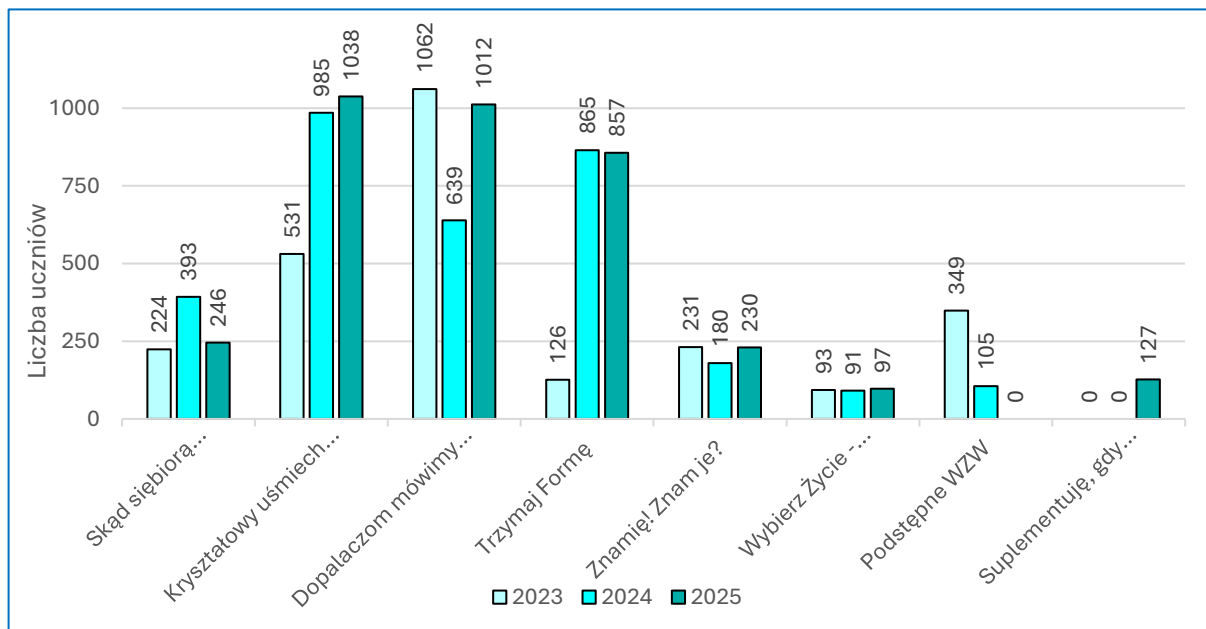
Stan sanitarno – higieniczny placówek oświatowo – wychowawczych systematycznie się poprawia. W dalszym ciągu jednak istnieje potrzeba terminowej realizacji obowiązków wynikających z decyzji administracyjnych wydawanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tomaszowie Mazowieckim oraz zwiększenia zaangażowania organów prowadzących placówki w zakresie zapewnienia odpowiednich środków finansowych przeznaczonych na prace remontowe.

VII. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tomaszowie Mazowieckim prowadzi działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań prozdrowotnych. W ramach realizacji zadań Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tomaszowie Mazowieckim prowadził interwencje programowe z zakresu profilaktyki chorób i promocji zdrowia.

W placówkach oświatowych funkcjonujących na terenie powiatu tomaszowskiego zrealizowano 8 programów profilaktycznych, a także wiele akcji prozdrowotnych. W roku 2025 roku przeprowadzono 22 wizytacje, których celem była ocena realizacji programów edukacyjnych w placówkach.

Wykres 63 Uczestnictwo w interwencjach programowych na przestrzeni lat 2023-2025

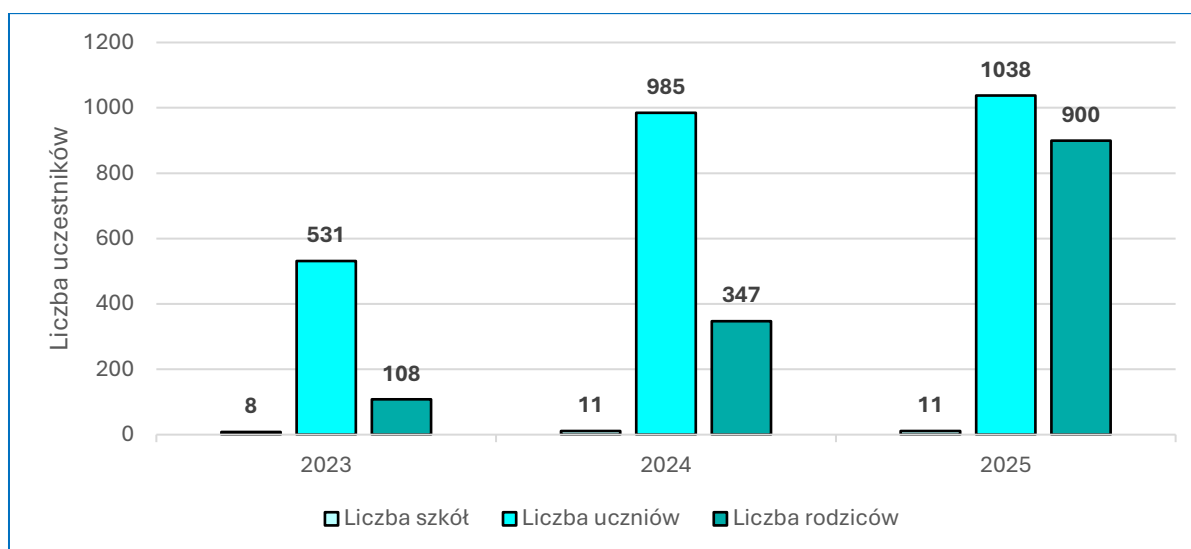
Porównując dane dotyczące uczestnictwa uczniów w interwencjach programowych realizowanych na terenie powiatu tomaszowskiego na przestrzeni lat 2023 – 2025, zebrane na wykresie powyżej można zauważyć, że w przypadku 3 programów nastąpił wzrost liczby uczniów

uczestniczących w realizowanej interwencji, w przypadku 2 poziom uczestnictwa utrzymał się na stałym poziomie, w przypadku 2 programów poziom uczestnictwa spadł.

2 spośród wskazanych programów w roku 2024/2025 realizowane były po raz pierwszy na szczeblu wojewódzkim.

Program „Suplementuję, gdy potrzebuję” zainicjowany przez Wojewódzką Stację Sanitarно-Epidemiologiczną w Łodzi, która jest również autorem w/w programu, w roku szkolnym 2024/2025 miał swoją I edycję, na terenie województwa łódzkiego.

Program „Kryształowy uśmiech mam bo o zęby dbam!” w roku szkolnym 2024/2025 miał swoją I edycję na terenie województwa łódzkiego jednak w latach szkolnych 2022/2023 oraz 2023/2024 funkcjonował jako Powiatowa Kampania Edukacyjna.

Wykres 64 Uczestnictwo w programie "Kryształowy uśmiech mam bo o zęby dbam!" na przestrzeni lat 2023 – 2025.

Porównując dane zebrane na wykresie powyżej można zauważyć, że program „Kryształowy uśmiech mam bo o zęby dbam!” cechuje się stałym wzrostem uczestnictwa szkół, uczniów i chętnych do współpracy przy jego realizacji rodziców, od momentu funkcjonowania jako powiatowa kampania edukacyjna do I edycji wprowadzenia jako wojewódzki program edukacyjny.

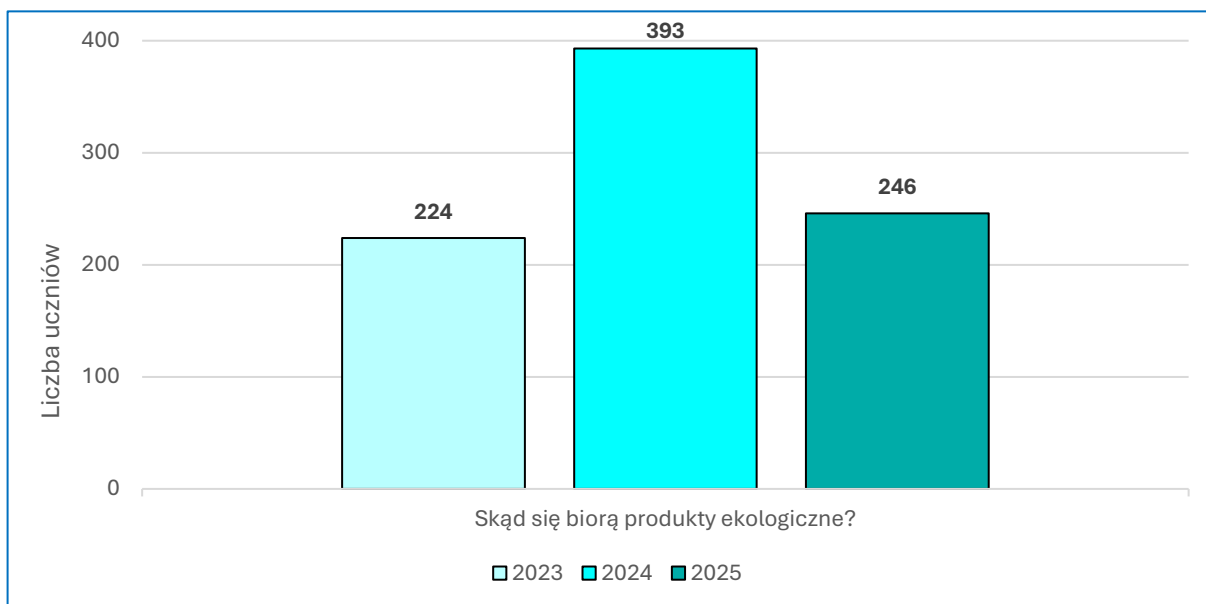
Jednym z najważniejszych obszarów działalności oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia jest rozpowszechnianie, wdrażanie, koordynacja oraz ocena realizowanych przez placówki oświatowe programów edukacyjnych o zasięgu ogólnokrajowym, wojewódzkim lub lokalnym.

1. INTERWENCJE PROGRAMOWE DLA PRZEDSZKOLI I ODDZIAŁÓW „0”

Program edukacyjny adresowany do dzieci przedszkolnych 5 – 6 lat nosi tytuł „Skąd się biorą produkty ekologiczne”. Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Jednym z głównych założeń

programu jest propagowanie zdrowego stylu życia. Oprócz uczestniczących w programie dzieci, które stanowią główną grupę docelową, program skierowany jest również do rodziców i opiekunów dzieci. Koniec roku szkolnego 2024/2025 stanowił zakończenie kolejnej edycji realizacji programu w placówkach oświatowych, w której udział wzięło 6 placówek z terenu powiatu tomaszowskiego.

Wykres 65 Uczestnictwo w realizacji programów profilaktycznych w przedszkolach i oddziałach "0" na przestrzeni lat 2023 - 2025.

Porównując dane zebrane na wykresie powyżej, można stwierdzić, że w stosunku do liczby uczestników programu (wg sprawozdań szkolnych koordynatorów) z 2024 r. nastąpił spadek, natomiast w stosunku do 2023r. liczba uczestników programu w 2025 r. jest na zbliżonym poziomie.

2. INTERWENCJE PROGRAMOWE DLA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

Adresatami programu „**Kryształowy uśmiech mam bo o zęby dbam!**” są uczniowie klas I – III uczęszczający do szkół podstawowych. Głównym celem programu jest kształtowanie zdrowych nawyków dot. higieny jamy ustnej, przekładające się na prawidłowe zadbanie o zdrowie zębów. Jednym z

głównych założeń programu jest ukształtowanie nawyków dotyczących zarówno prawidłowej higieny jamy ustnej jak i zadbanie o zdrowe nawyki żywieniowe stanowiące profilaktykę schorzeń jamy ustnej i chorób przyzębia. Oprócz głównych adresatów programu – uczniów klas I – III, program skierowany jest również do rodziców uczniów. Jego celem w zakresie pedagogizacji rodziców jest zwrócenie uwagi na istotność zadbania o zdrowie zębów mlecznych dzieci jako prewencja chorób przyzębia i zębów stałych w późniejszych latach życia. Koniec roku szkolnego 2024/2025 stanowił koniec I edycji programu „Kryształowy uśmiech mam bo o zęby dbam!” jako wojewódzki program edukacyjny. Poprzednie lata tj. rok szkolny 2022/2023 oraz 2023/2024 program był lokalną kampanią edukacyjną realizowaną na terenie powiatu tomaszowskiego

(wykres 2). W minionym roku szkolnym z realizacji programu profilaktycznego sprawozdało się 11 placówek oświatowych.

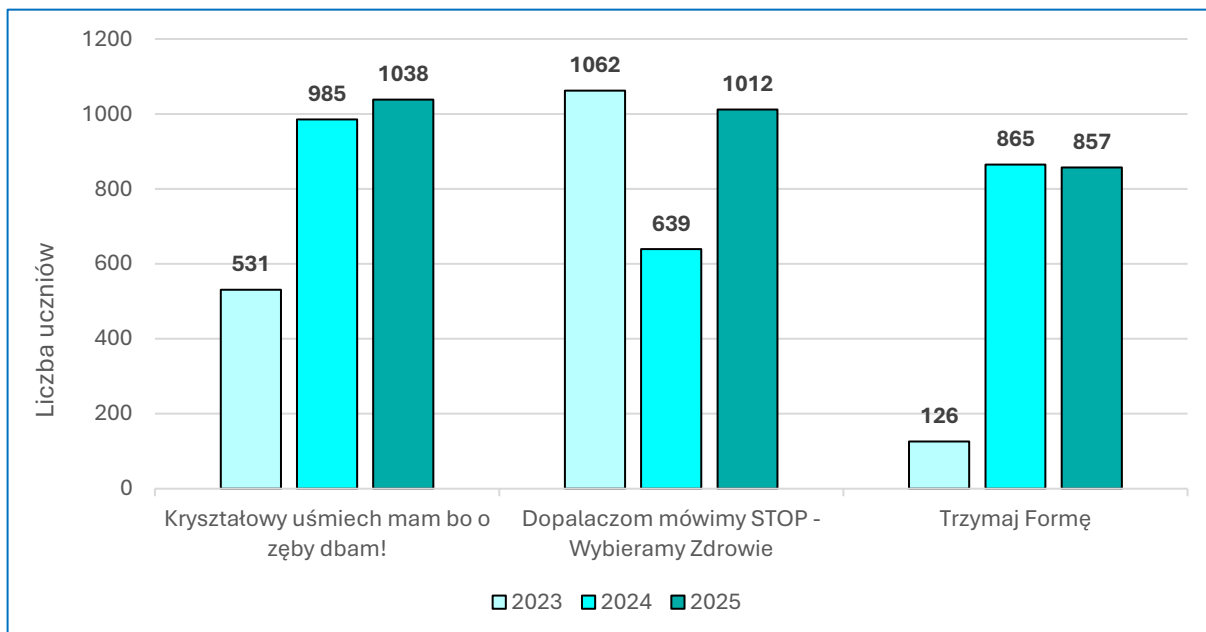
Adresatami ogólnokrajowego programu pt. „**Trzymaj Formę!**” są uczniowie klas V-VIII szkół podstawowych oraz ich rodzice. Celem programu jest propagowanie zdrowego stylu życia, w tym zbilansowanej diety i regularnej aktywności fizycznej. Głównymi założeniami programu jest przedstawienie

aktywnego stylu życia jako zdrowego, przyjemnego i łatwo osiągalnego dla wszystkich niezależnie od wieku, płci czy aktualnej sprawności fizycznej. Program „Trzymaj Formę!” realizowany jest metodą projektu co daje młodzieży wiele możliwości i narzędzi do odkrywania i kształtowania odpowiednich nawyków w kwestii dbania o własne zdrowie. W roku 2024/2025 realizację programu zakończyło 9 placówek oświatowych.

Adresatami Wojewódzkiej Kampanii Edukacyjnej pn. „**Dopalaczom mówimy STOP – Wybieramy Zdrowie**” są uczniowie klas VII – VIII, a także ich rodzice i opiekunowie. Celem programu jest zapobieganie używaniu środków psychoaktywnych oraz kształtowanie bezpiecznych

zachowań zdrowotnych wśród młodzieży szkolnej. Głównymi założeniami programu są: dostarczenie uczniom rzetelnej wiedzy na temat konsekwencji używania nowych substancji psychoaktywnych, skłonienie do autorefleksji w obszarze podejmowania indywidualnych decyzji dotyczących używania substancji psychoaktywnych. W zakresie pedagogizacji rodziców i opiekunów młodzieży, program ma na celu przekazanie wiedzy na temat właściwego reagowania w wypadku używania przez dzieci substancji psychoaktywnych, kształtowanie umiejętności rozmawiania na temat używania substancji psychoaktywnych. Koniec roku szkolnego 2024/2025 był końcem kolejnej edycji kampanii, w której wzięło udział 9 szkół podstawowych funkcjonujących na terenie powiatu tomaszowskiego.

Wykres 66 Uczestnictwo w realizacji programów profilaktycznych w szkołach podstawowych na przestrzeni lat 2023 – 2025.

Analizując dane z wykresu powyżej, w przypadku dwóch programów tj. „Kryształowy uśmiech mam bo o zęby dbam!” oraz „Dopalaczom mówimy STOP – Wybieramy Zdrowie można zauważyć wzrost liczby uczniów biorących udział w realizacji programów w 2025 r. w stosunku do 2024 r. Liczba uczniów uczestniczących w realizacji programu „Trzymaj Formę” utrzymuje się na zbliżonym poziomie od 2024 r.

3. INTERWENCJE PROGRAMOWE DLA SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

Program „**Znamie! Znam je?**” adresowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych. Głównym celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych oraz uczniów wyższych klas szkół podstawowych wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Głównym założeniem programu

jest uświadomienie zagrożeń oraz zasad profilaktyki w kontekście zmniejszenia ryzyka zachorowań na czerniaka. W roku szkolnym 2024/2025 do realizacji programu przystąpiły 4 szkoły ponadpodstawowe.

Adresatami programu pn. „**Podstępne WZW**” są uczniowie szkół ponadpodstawowych. Głównym celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C. Głównym założeniem programu jest przeciwdziałanie

pojawianiu się nowych przypadków zakażeń poprzez podnoszenie poziomu wiedzy, pozwalającej na rozpoznawanie i unikanie sytuacji, w których może dojść do zakażenia. W roku szkolnym 2024/2025 żadna ze szkół ponadpodstawowych nie przystąpiła do realizacji programu, jednak w ramach edukacji młodzieży na temat chorób zakaźnych pracownik oświaty zdrowotnej prowadził spotkania profilaktyczne poruszające tematykę ujętą w programie.

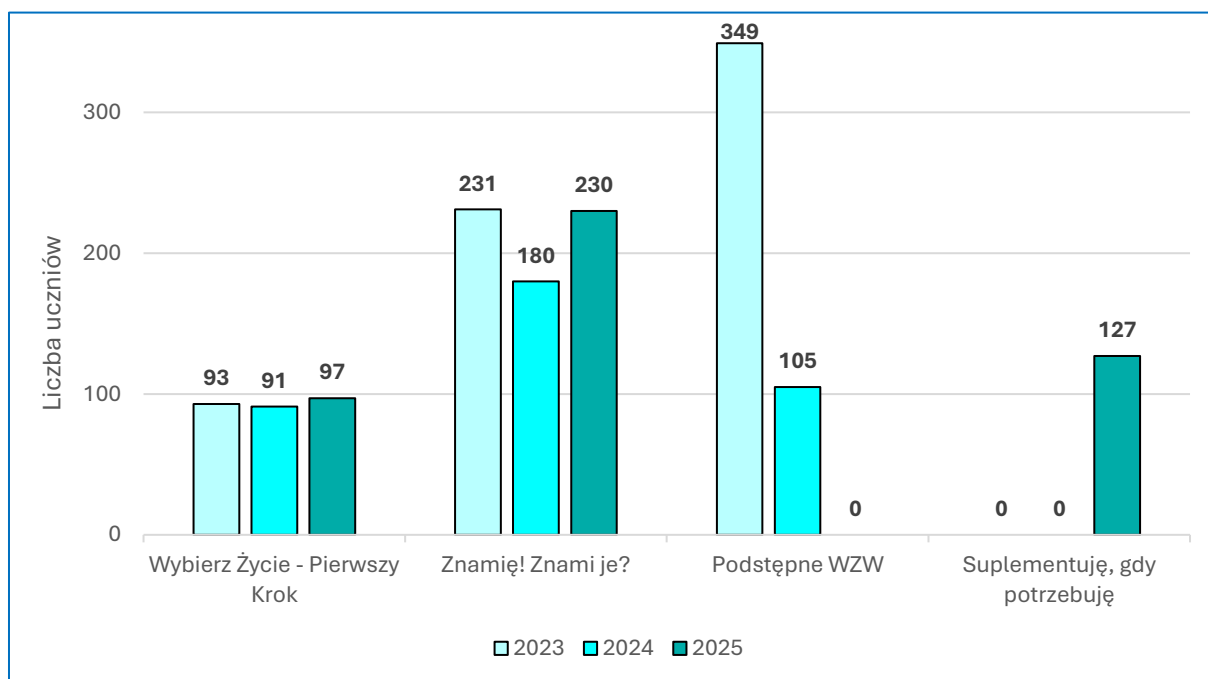
Kolejnym programem dedykowanym dla szkół ponadpodstawowych jest „**Wybierz Życie – Pierwszy Krok**”. Program ten porusza problem zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) i zachorowań na raka szyjki macicy. Głównym celem programu jest zwiększenie poziomu wiedzy z zakresu

profilaktyki raka szyjki macicy i roli HPV w jego powstawaniu. Głównym założeniem realizacji programu jest podniesienie świadomości o czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy, w kontekście zapobieganiu zakażeń HPV. W minionym roku szkolnym do realizacji programu przystąpiły 2 szkoły ponadpodstawowe.

Program dedykowany dla szkół ponadpodstawowych pn. „**Suplementuję, gdy potrzebuję**” zainicjowany przez Wojewódzką Stację Sanitarно – Epidemiologiczną w Łodzi w roku szkolnym 2024/2025 miał swoją pilotażową edycję. Głównym celem programu jest upowszechnienie wśród

młodziży wiedzy na temat suplementów diety poprzez przekazanie podstawowych informacji o suplementach diety. Odpowiedzi na pytania czym są suplementy diety, czy, kiedy i jak je stosować oraz jakie ryzyko niesie za sobą ich stosowanie, są niezbędne, do tego by zachować zdrowie oraz zadbać o bezpieczeństwo. W pilotażowej edycji programu w roku szkolnym 2024/2025 wzięty udział 2 placówki oświatowe, dla których dedykowany jest program, funkcjonujące na terenie powiatu tomaszowskiego.

Wykres 67 Uczestnictwo w realizacji programów profilaktycznych w szkołach ponadpodstawowych na przestrzeni lat 2023 - 2025.

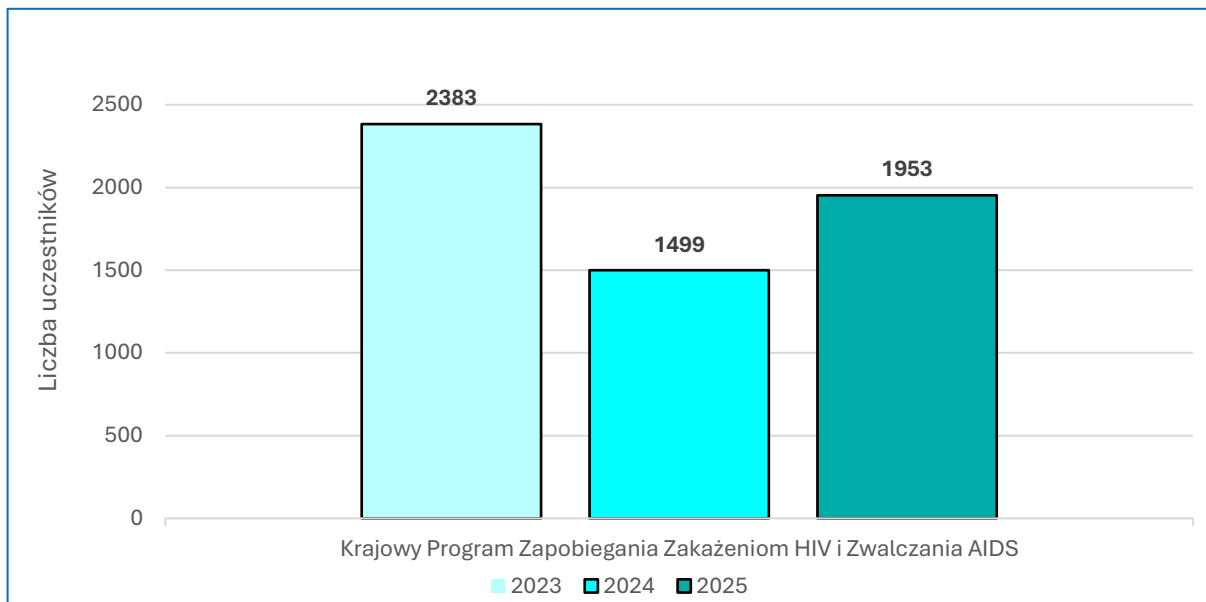
Porównując dane przedstawione na wykresie powyżej można stwierdzić, że programy „Wybierz Życie – Pierwszy Krok” oraz „Znamię! Znam je?” utrzymują się na zbliżonym poziomie do lat poprzednich. W szkołach ponadpodstawowych na terenie powiatu tomaszowskiego od 2023 roku spadało zainteresowanie realizacją programu „Podstępne WZW”. Pilotażowa edycja programu „Suplementuję, gdy potrzebuję” spotkała się z chęcią realizacji w placówkach oświatowych w porównaniu z pozostałymi programami realizowanymi w 2025 roku.

4. KRAJOWY PROGRAM ZAPOBIEGANIA ZAKAŻENIOM HIV I ZWALCZANIA AIDS

Program określa politykę rządu w zakresie zapobiegania HIV/AIDS i zwalczania ich społecznych skutków. Jest realizowany zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 lutego 2011 r. w sprawie Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i

Zwalczania AIDS (Dz. U. z 2011 r., nr 44, poz. 227). W powiecie tomaszowskim adresatami programu są uczniowie klas VII – VIII szkół podstawowych oraz uczniowie szkół ponadpodstawowych, a także dorośli uczestnicy eventów organizowanych na terenie powiatu tomaszowskiego, w których bierze udział Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Tomaszowie Mazowieckim. Głównym celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, m.in. poprzez zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS. W 2025 roku zasięg działań w programie wyniósł 1953 osoby.

Wykres 68 Uczestnictwo w realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS na przestrzeni lat 2023 – 2025

Porównując dane z wykresu nr 66, można zauważyć, że w 2025 r. nastąpił wzrost uczestnictwa społeczeństwa powiatu tomaszowskiego w inicjatywach dotyczących tematu HIV/AIDS w stosunku do roku 2024 oraz spadek w stosunku do roku 2023.

5. INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE

Jednym z najważniejszych obszarów pracy edukacyjnej jest profilaktyka palenia tytoniu, używania e-papierosów i innych wyrobów dostarczających nikotynę. W ramach **profilaktyki antynikotynowej** w 2025 roku, korzystając z okazji jaką był udział Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Tomaszowie Mazowieckim w czerwcowych imprezach

plenerowych i festynach z okazji „Światowego Dnia bez Tytoniu” podejmowano działania edukacyjne, których celem było propagowanie wiedzy o szkodliwości palenia tytoniu, używania e-papierosów oraz innych urządzeń i wyrobów dostarczających nikotynę. Światowy Dzień bez Tytoniu był również okazją do przeprowadzenia spotkań profilaktycznych w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych z udziałem 137 uczniów. W ramach dotarcia do jak największego grona odbiorców przygotowano wystawę profilaktyczną poruszającą w/w temat.

Stałym punktem działań w zakresie profilaktyki antynikotynowej są obchody listopadowego „Światowego Dnia Rzucania Palenia”. Z tej okazji przygotowano wystawę informacyjną na

terenie siedziby Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Tomaszowie Mazowieckim. Przeprowadzono również akcje antynikotynowe w szkołach podstawowych funkcjonujących na terenie powiatu tomaszowskiego, podczas których odbyły się 4 spotkania profilaktyczne, które swoim zasięgiem objęły 74 uczniów i rodziców – podczas w/w spotkań uczniowie i rodzice mogli skorzystać z badań smokeryzerem, uzyskać poradę oraz materiały edukacyjne.

W zakresie profilaktyki antynikotynowej w 2025 roku prowadzono działalność internetową za pośrednictwem strony internetowej Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Tomaszowie Mazowieckim oraz w mediach społecznościowych tutaj. Stacji.

Fotografia 7 Stoisko profilaktyczno- informacyjne podczas Biegu o Zdrowie

Fotografia 5 Stoisko profilaktyczne na Festynie Rodzinnym w Wiadernie

W ramach obchodów „Światowego Dnia Zdrowia” pod hasłem „Bezpieczeństwo zdrowotne – wspólna odpowiedzialność” zorganizowano Dni Otwarte dla mieszkańców powiatu tomaszowskiego w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Tomaszowie Mazowieckim, o których Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tomaszowie

Mazowieckim poinformował mieszkańców powiatu tomaszowskiego i jednocześnie zaprosił do udziału poprzez wywiad w Radiu RMF MAXX. Podczas wydarzenia przygotowano stanowisko profilaktyczne z możliwością skorzystania z symulatorów stanów odurzenia czy wykonać badanie poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokeryzera. Podczas Dni Otwartych zorganizowano 3 wykłady profilaktyczne w zakresie tematyki suplementów diety, szczepień ochronnych oraz bezpieczeństwa wody.

Światowy Dzień Zdrowia był również okazją do przeprowadzenia spotkań profilaktycznych w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, a także dla rodziców uczniów, które swoim zasięgiem objęły 228 uczestników. Celem dotarcia do szerokiego grona odbiorców w siedzibie PSSE w Tomaszowie Mazowieckim przygotowano wystawę profilaktyczną oraz prowadzono działalność internetową za pośrednictwem strony internetowej Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Tomaszowie Mazowieckim oraz w mediach społecznościowych tutaj. Stacji.

Fotografia 8 Stanowisko profilaktyczne podczas Dni Otwartych PSSE w Tomaszowie Mazowieckim

Fotografia 9 Przedstawienie działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego podczas Dni Otwartych

W II połowie 2025 roku Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Tomaszowie Mazowieckim brała udział w rozpowszechnianiu informacji i edukowaniu społeczeństwa w zakresie bezpieczeństwa żywności poprzez uczestnictwo w kampanii informacyjnej **#Safe2Eat** oraz **#PlantHealth4Life** zainicjowane przez **Europejski Urząd ds. bezpieczeństwa żywności (EFSA)**. W ramach w/w kampanii publikowane były posty informacyjne w mediach społecznościowych oraz na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Tomaszowie Mazowieckim, a także organizowane spotkania profilaktyczne oraz wystawy profilaktyczne szerzące wiedzę na temat bezpieczeństwa żywności.

Fotografia 10 Spotkanie profilaktyczne w zakresie żywienia i bezpieczeństwa żywności.

Fotografia 11 Spotkanie profilaktyczne w zakresie zdrowego odżywiania i bezpieczeństwa żywności.

W okresie letnim prowadzono działania edukacyjne w ramach akcji „**Bezpieczny wypoczynek letni**”. W zakresie w/w utworzono punkty informacyjno – edukacyjne podczas eventów organizowanych na terenie powiatu tomaszowskiego, a także przeprowadzono spotkania profilaktyczne, których tematem przewodnim było bezpieczeństwo podczas wypoczynku

letniego oraz profilaktyka chorób odkleszczowych – zajęcia swoim zasięgiem objęły 245 uczestników obozów i półkolonii.

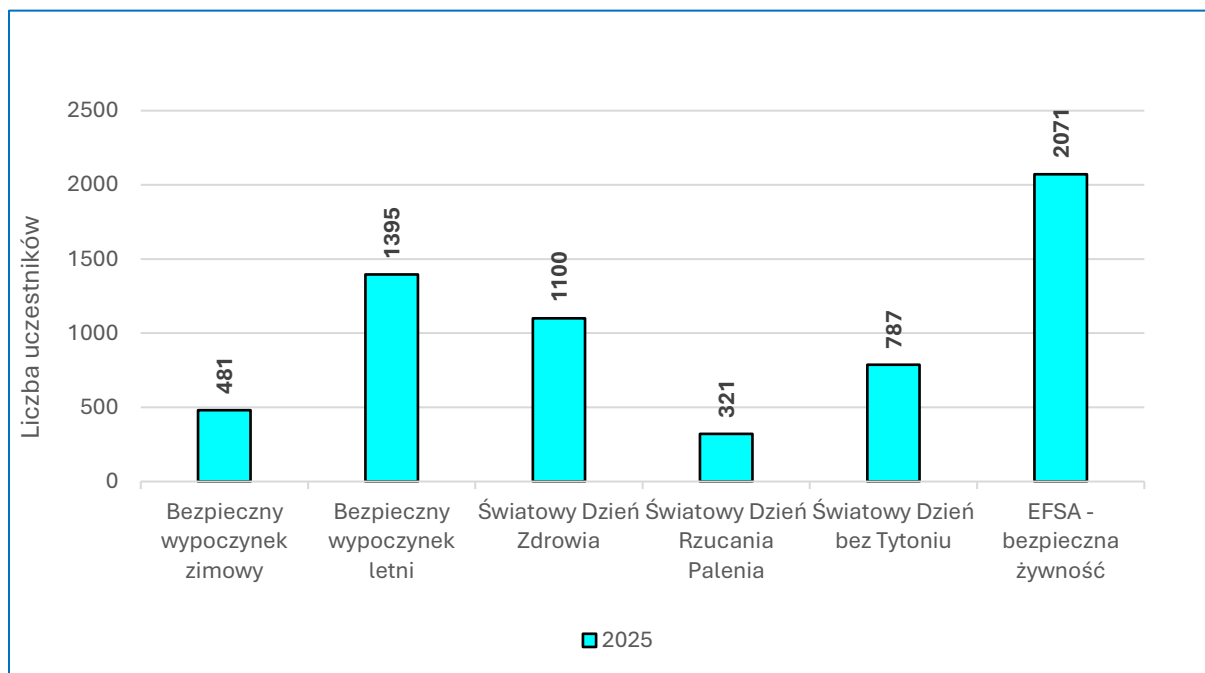
W okresie zimowym w ramach akcji „**Bezpieczny wypoczynek zimowy**” prowadzono działania edukacyjne mające na celu popularyzację bezpieczeństwa podczas ferii zimowych. Uczestnicy półkolonii oraz obozów zostali zapoznani z zasadami bezpiecznego wypoczynku, które m.in. przedstawiało istotność noszenia odbłasków, aby być

widocznym w przestrzeni drogowej, bezpieczeństwo na lodowisku, stoku narciarskim. W spotkaniach profilaktycznych wzięło udział 86 uczestników zorganizowanego wypoczynku zimowego. Prowadzono kampanię informacyjną w mediach społecznościowych PSSE w Tomaszowie Mazowieckim, która poruszała najważniejsze aspekty związane z bezpieczeństwem podczas trudnych, zimowych warunków atmosferycznych.

W ramach „**Ogólnopolskiego Dnia Tornistra**” przeprowadzono akcję profilaktyczną w zakresie ważenia plecaków uczniów w szkołach podstawowych funkcjonujących na terenie powiatu tomaszowskiego. Podczas akcji dokonano pomiaru ciężaru szkolnych tornistrów uczniów klas IV – VIII szkół podstawowych – w 6

placówkach oświatowych ciężar plecaków szkolnych przekraczał 10% masy ciała uczniów w ponad 50% uczniów. Z uwagi na powyższe w ramach działań edukacyjnych podczas akcji dokonano rozmów z uczniami oraz dyrektorami placówek.

Wykres 69 Uczestnictwo w wybranych interwencjach nieprogramowych w 2025 roku.

6. SPOTKANIA PROFILAKTYCZNE

W 2025 roku działalność edukacyjno – informacyjną, którą zajmowała się Powiatowa Stacja Sanitarно – Epidemiologiczna w Tomaszowie Mazowieckim skoncentrowana była na bezpośrednim kontakcie z odbiorcą, który udało się realizować dzięki prowadzeniu spotkań profilaktycznych z dziećmi i młodzieżą na wszystkich etapach kształcenia, dorosłymi oraz seniorami. W 2025 roku pracownik Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia przeprowadził 126 spotkań profilaktycznych o tematyce zdrowotnej związanej m.in. z opisanymi poniżej: profilaktyką antydopalaczową, profilaktyką higieny jamy ustnej, profilaktyką uzależnień behawioralnych ze zwróceniem szczególnej uwagi na fonoholizm, sieciholizm oraz zagrożenia w cyberświecie, profilaktyką zdrowia psychicznego, profilaktyką zachorowań na raka piersi oraz raka szyjki macicy.

W 2024 r. w SMIOD ujęto 557 przypadków interwencji medycznych zakwalifikowanych jako zatrucie lub podejrzenie zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną co stanowi dwukrotne zwiększenie liczby zatruc (264) w stosunku do 2023 r. według raportu opracowanego przez Główny Inspektorat Sanitarny. Z uwagi na powyższy wzrost interwencji medycznych w ramach **profilaktyki antydopalaczowej** zorganizowano 11 spotkań profilaktycznych z młodzieżą szkolną tj. VII i VIII klasami szkół podstawowych oraz uczniami szkół ponadpodstawowych celem poszerzenia świadomości na temat zagrożeń związanych z

używaniem substancji psychoaktywnych oraz wzmocnienia postaw asertywnych mogących ułatwić młodym ludziom podejmowanie decyzji w trosce o własne zdrowie i życie.

Fotografia 12 Spotkanie profilaktyczne dot. profilaktyki antynikotynowej w Zespole Szkół Ponadpodstawowych nr 6 w Tomaszowie Mazowieckim

Fotografia 13 Zajęcia profilaktyczne dot. substancji psychoaktywnych w Szkole Podstawowej w Czerniewicach.

W ICD-11 uzależnienia behawioralne są definiowane jako zaburzenia związane z powtarzającym się wykonywaniem określonych czynności, które prowadzą do negatywnych konsekwencji zdrowotnych i społecznych. W 2024 roku Fundacja Dbam o Mój Z@sięg zebrała dane na temat natógowego korzystania z telefonów komórkowych przez polską młodzież szkolną, według których m.in., aż 32,7% uczniów czuje niepokój, kiedy nie ma telefonu pod ręką oraz 26,9% uczniów przyznaje, że korzystanie z telefonu sprawia, że mają mniej czasu na naukę. Z uwagi na rosnące wyzwanie z korzystaniem z urządzeń elektronicznych przez dzieci i młodzież Powiatowa Stacja Sanitarно – Epidemiologiczna w Tomaszowie Mazowieckim zaproponowała placówkom oświatowym funkcjonującym na terenie powiatu tomaszowskiego zajęcia profilaktyczne z dziećmi, młodzieżą, a także z rodzicami uczniów w zakresie **profilaktyki uzależnień behawioralnych** oraz bezpiecznego korzystania z urządzeń elektronicznych. Przeprowadzono 16 spotkań profilaktycznych, które swoim zasięgiem objęły 550 osób.

Z monitoringu stanu uzębienia obejmującego lata 2016 – 2020 ponad 40% dzieci w wieku lat 7 zmagają się z próchnicą zębów. Mimo szerokiej wiedzy i wielu narzędzi do prawidłowej higieny jamy ustnej problem próchnicy jest dalej aktualny. Z uwagi na powyższe Powiatowa Stacja Sanitarно – Epidemiologiczna w Tomaszowie Mazowieckim zajmowała się tematem edukacji dzieci z przedszkoli, oddziałów „0” oraz uczniów klas I - III szkół podstawowych. W ramach **profilaktyki higieny jamy ustnej** przeprowadzono 13 spotkań

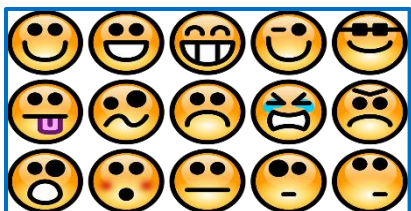
profilaktycznych z najmłodszymi, w trosce o ich zdrowie i zapobieganie chorób zębów oraz przyzębia.

Fotografia 15 Spotkanie profilaktyczne w zakresie higieny jamy ustnej.

Fotografia 14 Spotkanie profilaktyczne w zakresie higieny jamy ustnej z uczniami Szkoły Podstawowej nr 10 w Tomaszowie Mazowieckim

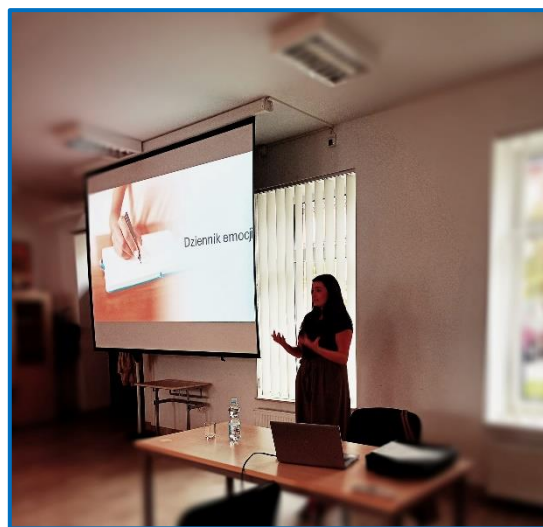

Depresja stanowi coraz większy problem zdrowotny i społeczny zarówno na świecie jak i w Polsce. Pracowanie z trudnymi emocjami dalej stanowi wyzwanie zarówno wśród dzieci jak i dorosłych. Z uwagi na powyższe w I połowie 2025 roku prowadzono 12 spotkań profilaktycznych w zakresie **profilaktyki zdrowia psychicznego** ze zwróceniem

szczególnej uwagi na wyrażanie emocji.

Fotografia 16 Stowarzyszenie Diabetyków w Tomaszowie Mazowieckim

Fotografia 17 Spotkanie profilaktyczne ze Stowarzyszeniem Diabetyków w Tomaszowie Mazowieckim

Rak piersi jest najczęściej diagnozowanym nowotworem złośliwym u kobiet, odpowiadającym za około 25% wszystkich przypadków nowotworów. Wczesne wykrycie choroby znacząco zwiększa szanse na skuteczne leczenie, dlatego tak ważne są regularne badania i samobadanie piersi. Natomiast zdrowie zaczyna się od wiedzy – zgodnie z

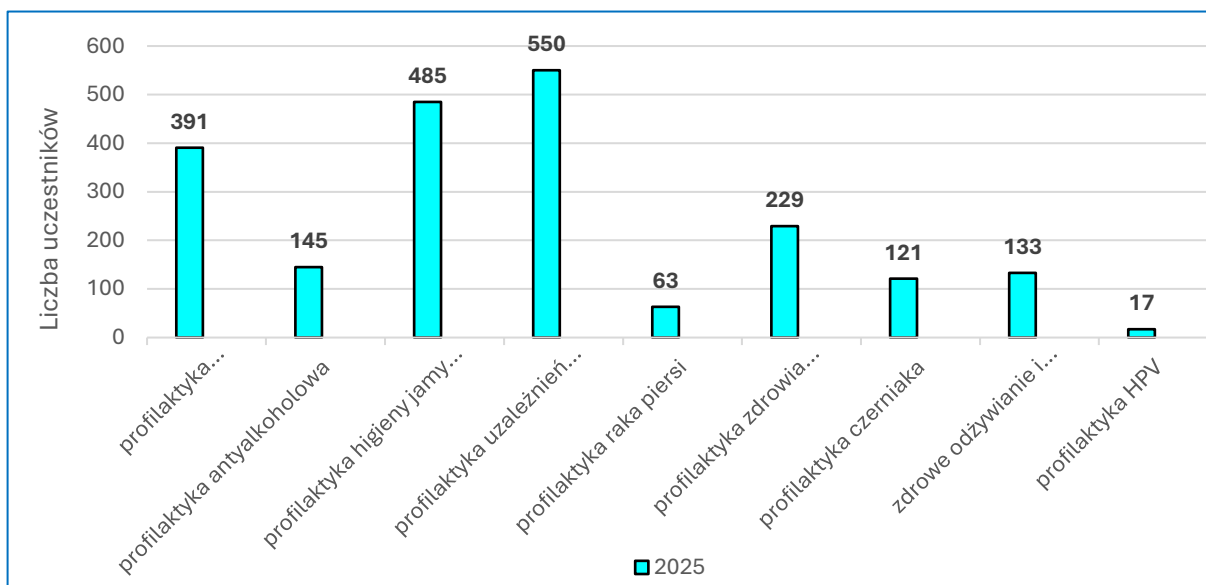
ideą powyższego hasła Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Tomaszowie Mazowieckim włączyła się w akcję „Różowy Październik” dot. **profilaktyki raka piersi**. Przeprowadzono 4 spotkania profilaktyczne z uczniami szkół ponadpodstawowych funkcjonujących na terenie powiatu tomaszowskiego, a także przygotowano wystawę profilaktyczną w siedzibie PSSE w Tomaszowie Mazowieckim celem dotarcia do szerszego grona społeczeństwa. W zakresie profilaktyki raka piersi prowadzono działalność internetową za pośrednictwem strony internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Tomaszowie Mazowieckim oraz w mediach społecznościowych tutaj. Stacji.

Fotografia 18 Zajęcia profilaktyczne w zakresie profilaktyki raka piersi z uczniami Zespołu Szkół Ponadpodstawowych nr 1 w Tomaszowie Mazowieckim

Fotografia 19 Spotkanie profilaktyczne w zakresie profilaktyki raka piersi z uczniami Zespołu Szkół Ponadpodstawowych nr 2 w Tomaszowie Mazowieckim

Wykres 70 Liczba uczestników spotkań profilaktycznych prowadzonych przez pracownika Samodzielnego Stanowiska Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, w placówkach oświatowych funkcjonujących na terenie powiatu tomaszowskiego.

W ramach współpracy z Fundacją „Z sercem do Pacjenta” przeprowadzono wykład dla uczestników „Klubu Pacjenta”, który odbył się 9 maja 2025 roku. Tematem wykładu była higiena rąk jako profilaktyka i element zapobiegania chorobom „brudnych rąk”. Podczas wydarzenia Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Tomaszowie

Mazowieckim przygotowała stoisko profilaktyczno – informacyjne, podczas którego uczestnicy mogli skorzystać z poradnictwa dot. chorób zakaźnych, szczepień ochronnych oraz suplementów diety.

Fotografia 21 Wykład profilaktyczny w zakresie higieny rąk jako prewencja zakażeń chorobami "brudnych rąk" podczas "Klubu Pacjenta"

Fotografia 20 Stoisko profilaktyczno-informacyjne podczas "Klubu Pacjenta"

W 2025 roku Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Tomaszowie Mazowieckim współpracowała z Fundacją „Z sercem do Pacjenta”, placówkami oświatowymi funkcjonującymi na terenie powiatu tomaszowskiego, Tomaszowskim Stowarzyszeniem Amazonek oraz Tomaszowskim Stowarzyszeniem Diabetyków.

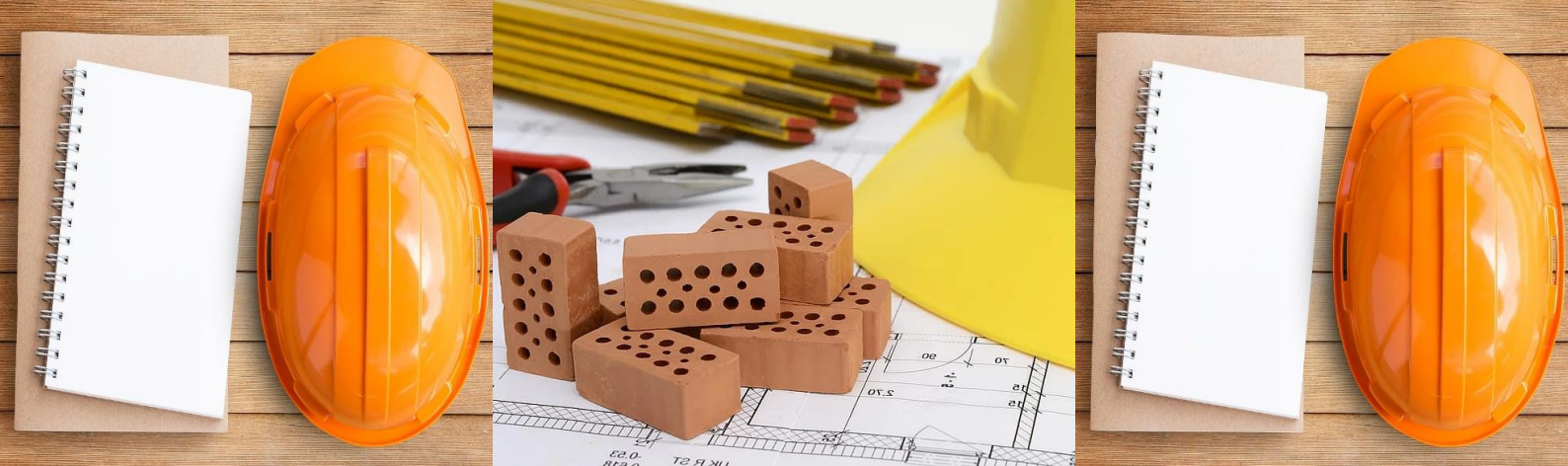
Podsumowanie

Działania Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Tomaszowie Mazowieckim w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia obejmują liczne inicjatywy skierowane do mieszkańców powiatu tomaszowskiego we wszystkich grupach wiekowych – dzieci, młodzieży szkolnej, osób dorosłych oraz seniorów. Realizowane przedsięwzięcia miały charakter edukacyjny, profilaktyczny oraz informacyjny i były ukierunkowane na podnoszenie poziomu wiedzy społeczeństwa w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki chorób oraz kształtowania prozdrowotnych postaw i nawyków w codziennym życiu.

Działania obejmowały w szczególności koordynację i monitorowanie, a także wsparcie przy realizacji proponowanych programów profilaktycznych, organizację prelekcji współpracując z placówkami oświatowymi na terenie powiatu tomaszowskiego, tematycznych warsztatów, kampanii informacyjnych oraz wydarzeń o charakterze prozdrowotnych.

Realizowane programy przyczyniły się do zwiększenia świadomości zdrowotnej uczestników, upowszechniania wiedzy na temat zdrowego stylu życia, wczesnego wykrywania zagrożeń zdrowotnych oraz znaczenia profilaktyki.

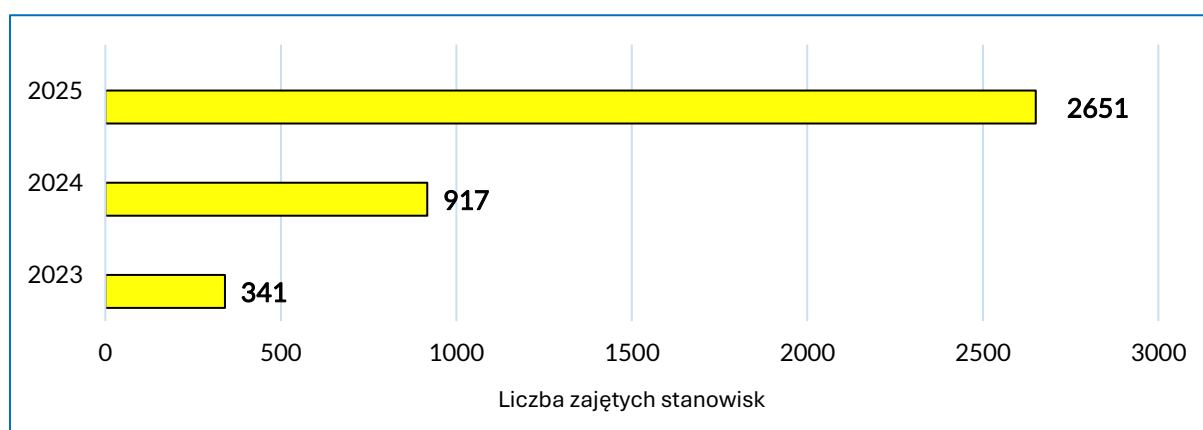
Podsumowując, przeprowadzone inicjatywy oświatowo- zdrowotne stanowiły istotny element działań na rzecz poprawy jakości życia społeczności lokalnej. Skala realizowanych przedsięwzięć oraz liczny udział mieszkańców powiatu tomaszowskiego potwierdzają skuteczność i potrzebę kontynuacji tego rodzaju działań na rzecz społeczności lokalnej.

VIII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tomaszowie Mazowieckim podejmuje działania związane z opiniowaniem i uzgadnianiem - pod względem zapewnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych - dokumentów planistycznych, warunków realizacji przedsięwzięć, dokumentacji projektowej inwestycji. Stanowisko Pracy ds. Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w strukturze Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizuje zadania, które zostały określone w art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416). Powyższe zadania mają na celu m.in. minimalizowanie lub eliminowanie środowiskowych zagrożeń zdrowia już na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego, projektowania i realizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz zapewnienie właściwych warunków sanitarno-higienicznych m.in. w nowo realizowanych oraz przebudowywanych, czy też rozbudowywanych obiektach budowlanych poprzez egzekwowanie odpowiednich rozwiązań technicznych i technologicznych.

W 2025 roku w ramach działania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego zajęto 2651 stanowisk.

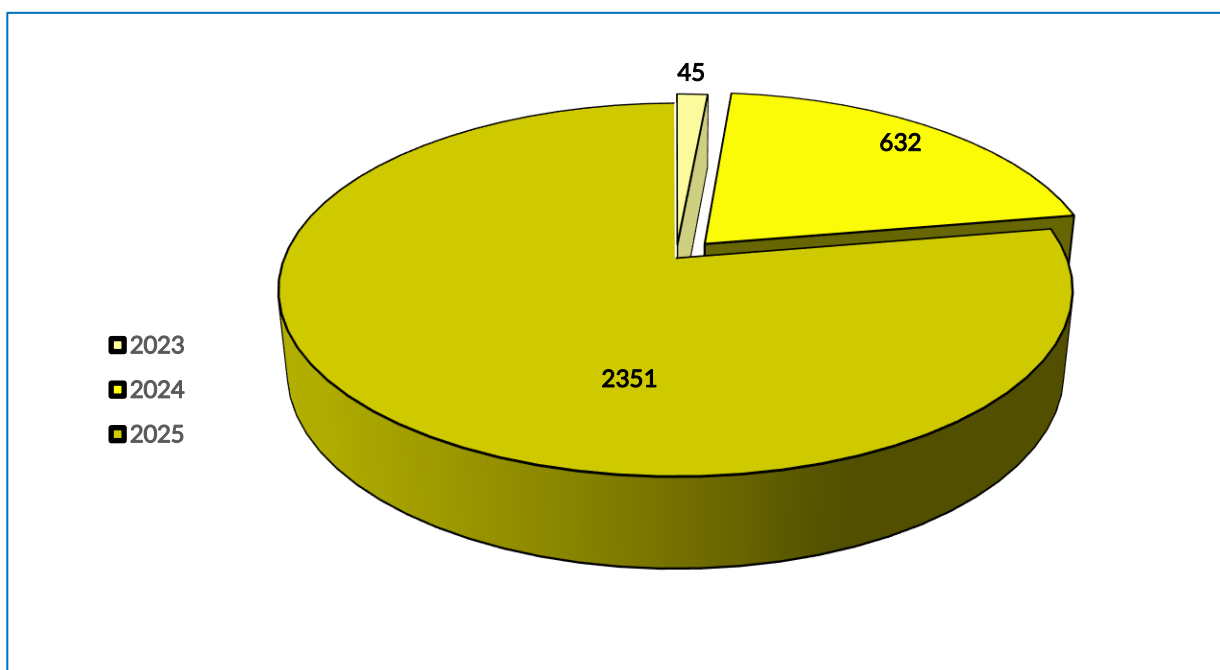
Wykres 71 Porównanie liczby zajętych stanowisk w ramach działania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego na przestrzeni lat 2023 - 2025.

Z analizy powyższego wykresu wynika, że na przetłomie lat 2023-2025 liczba zajętych stanowisk w zakresie działalności Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego diametralnie wzrosła.

1. UZGADNIANIE WARUNKÓW ZABUDOWY I ZAGOSPODAROWANIA TERENU ORAZ LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO

W roku 2023 r. wydano 45 postanowień dotyczących warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego w 2024 r. wydano 632 postanowienia natomiast w roku 2025 wydano 2352 postanowień.

Każdy wniosek poddano wnikliwej analizie pod kątem spełnienia warunków higienicznych i zdrowotnych. W latach 2023- 2024 brak stanowisk zajętych w formie milczącej zgody dla uzgodnień warunków zabudowy i lokalizacji celu publicznego, natomiast w 2025 r. w 4 przypadkach skorzystano z uzgodnienia projektów decyzji o warunkach zabudowy w trybie art. 53 ust.5 ustawy z dnia 27.03.2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2024 r. poz.1130, z późn. zm.). W latach 2023 – 2025 nie wydano negatywnych postanowień.

Wykres 72 Porównanie liczby uzgodnień projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego i projektów decyzji o warunkach zabudowy na przestrzeni lat 2023 - 2025.

2. DECYZJE PŁATNICZE

W ramach prowadzonych postępowań administracyjnych w 2023 r. wydano 122 decyzje płatnicze, w 2024 r. – 122 natomiast w roku 2025 r. - 141. W porównaniu do roku ubiegłego ilość wydanych decyzji utrzymała się na porównywalnym poziomie. Wydane decyzje płatnicze dotyczyły opłat za wykonanie czynności w pionie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, a mianowicie za czynności związane z kontrolą obiektu w związku z dopuszczeniem do użytkowania oraz za uzgodnienie dokumentacji projektowej.

Tabela 6 Porównanie wydanych decyzji płatniczych na przestrzeni lat 2023 – 2025.

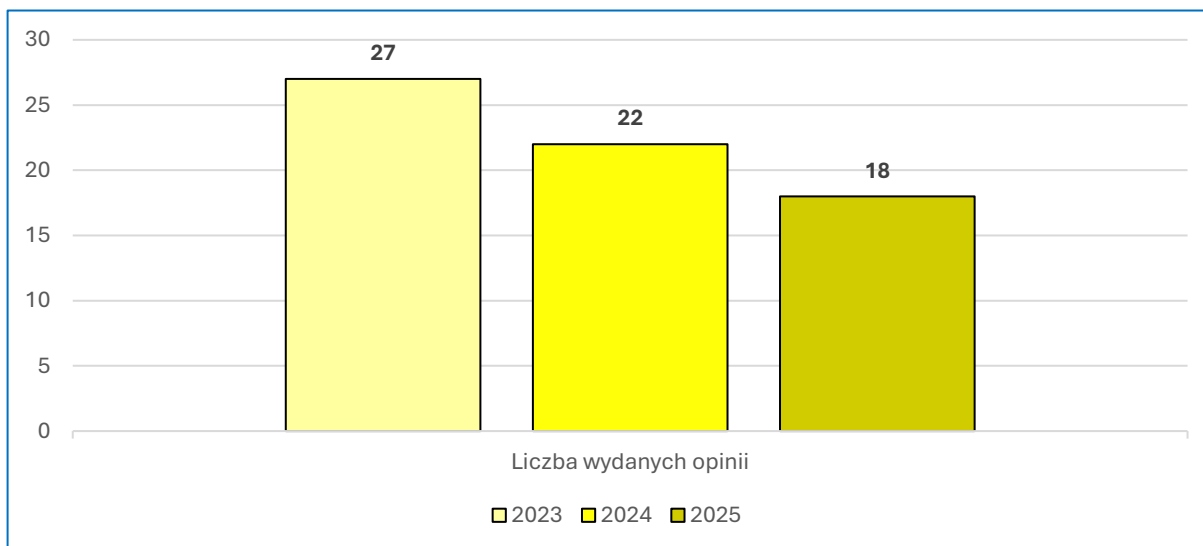
	2023	2024	2025
decyzji płatniczych	122	148	141

3. OPINIE DOTYCZĄCE PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO W POWIECIE TOMASZOWSKIM

Na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112, z późn. zm.) w postępowaniu dotyczącym strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w 2025 r. wydano:

- 10 uzgodnień zakresu stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- 7 opinii dotyczących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów ogólnych gmin wraz z prognozą oddziaływania na środowisko;
- 1 uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Ilość wydanych opinii i uzgodnień dot. planowania przestrzennego w powiecie tomaszowskim w latach 2023-2025 utrzymuje się na podobnym poziomie, co przedstawiono na poniższym wykresie. W roku 2025 roku zaopiniowano 2 plany ogólne gmin: „Plan ogólny gminy Inowódz”; „Plan ogólny gminy Tomaszów Mazowiecki”.

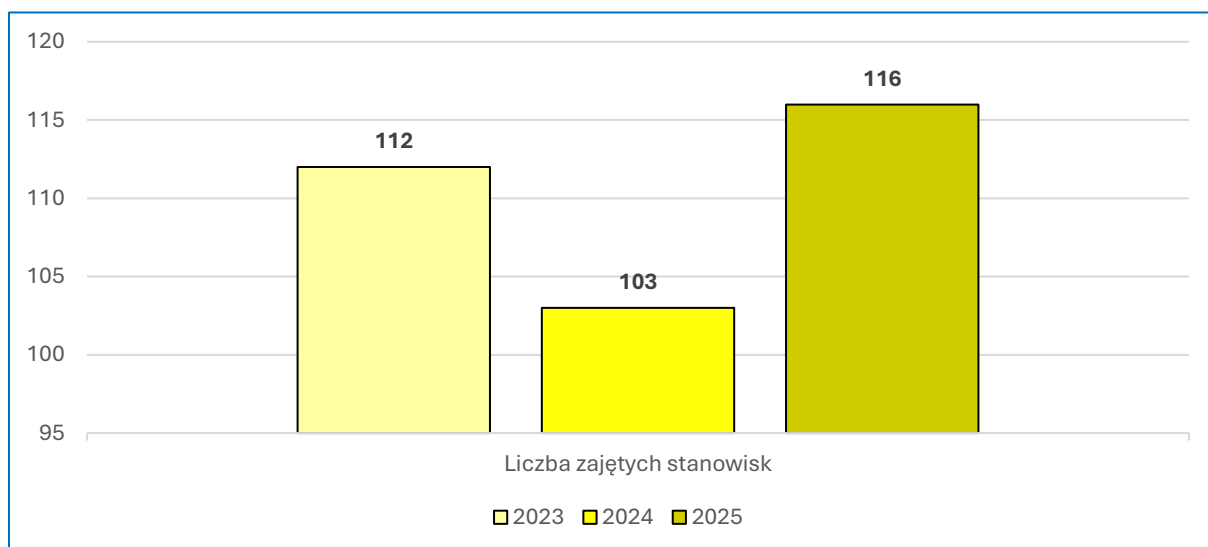

Wykres 73 Porównanie liczby wydanych opinii i uzgodnień dot. planowania przestrzennego w powiecie tomaszowskim na przestrzeni lat 2023 - 2025.

4. OCENA ODDZIAŁYWANIA PLANOWANEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA NA ŚRODOWISKO

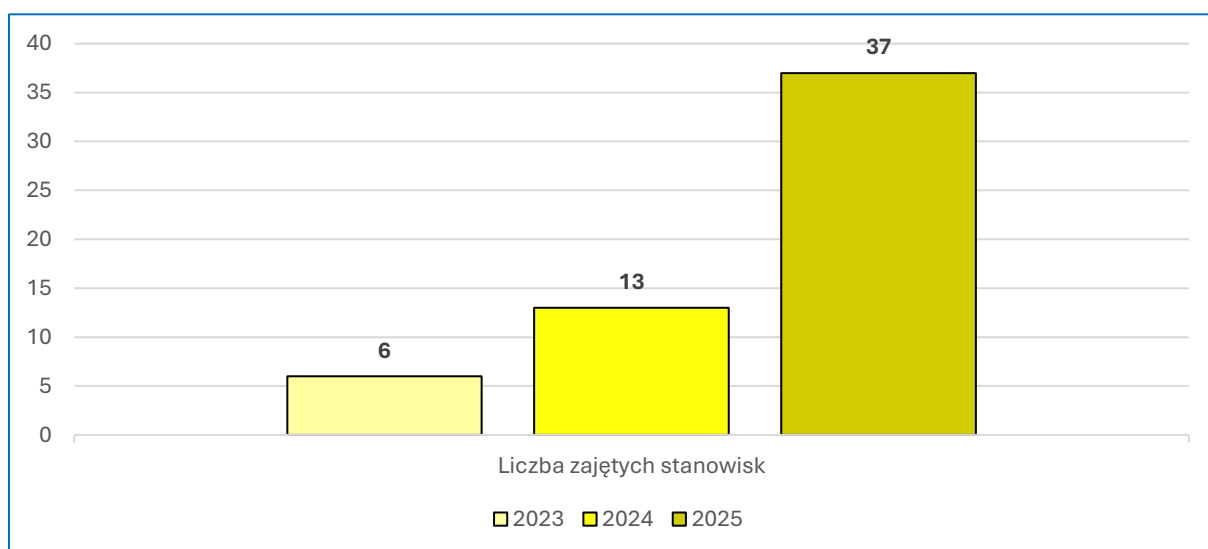
W roku 2025 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tomaszowie Mazowieckim wydał 154 stanowisk dotyczących oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, w tym:

- opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko – 116 stanowisk (w roku 2023 -112, a w roku 2024 – 103). Nie stwierdzono potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko min. dla przedsięwzięć.: „Budowa 9 budynków mieszkalnych jednorodzinnych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną” w miejscowości Liciążna, gmina Inowódz, powiat tomaszowski, województwo łódzkie; „Przebudowa mostu w ciągu DP 4343E ul. Nowowiejska” obręb 7 położonych w Tomaszowie Mazowieckim; „Przebudowa drogi gminnej nr 116111E w miejscowości Kanice”; - „Punkt zbierania odpadów innych niż niebezpieczne wytworzonych w wyniku prowadzonej działalności” obręb 0017 Podkonice Duże, gmina Czerniewice, powiat tomaszowski, województwo łódzkie; „Budowa do 2 farm fotowoltaicznych PV Ciosny i Józefów o mocy do 9.5 MW wraz z magazynami energii oraz niezbędną infrastrukturą towarzyszącą; „Przebudowa drogi powiatowej nr 1303E od m. Żelechlinek do granicy z Gminą Budziszewice” obręb Ciosny i Józefów; „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Ciebtówice Duże, Gmina Tomaszów Mazowiecki” w ramach zadania budżetowego pn: Rozbudowa i przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Tomaszów Mazowiecki; „Remont i modernizacja hal produkcyjnych ZSP Niewiadów Sp. z o.o. zlokalizowanych w miejscowości Osiedle Niewiadów”.
- dla 3 przedsięwzięć stwierdzono potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i określono zakres raportu dla przedsięwzięć: „Zmiana sposobu użytkowania dwóch budynków na inwentarskie – obory do chowu bydła, w miejscowości Zacharz”, obręb Zacharz, gmina Będków; „Budowa obiektu inwentarskiego do tuczu brojlera kurzego wraz z infrastrukturą techniczną” obręb Kanice, gmina Rzeczyca, powiat tomaszowski, województwo łódzkie; „Budowa zakładu przetwórstwa drobiu i magazynu logistycznego wraz z infrastrukturą towarzyszącą” w Jadwigowie, gmina Tomaszów Mazowiecki, powiat tomaszowski, województwo łódzkie.
- opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – 37 stanowisk (w 2023 r. – 6 stanowisk, a w roku 2024 - 13) m.in. dla przedsięwzięć: „Przetwarzanie odpadów w zakładzie w Wyknie, gmina Ujazd”; „Budowa dwóch kurników do odchowu kur niosek wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą obręb Brzustów, gmina Będków”; „Budowa dwóch budynków inwentarskich (kurniki) wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną” obręb Brzozów, gm. Rzeczyca.

Wykres 74 Porównanie liczby zajętych stanowisk co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko na przestrzeni lat 2023 - 2025.

Z analizy danych zawartych na powyższym wykresie wynika, że liczba zajętych stanowisk co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w latach 2023-2025 utrzymuje się na mniej więcej na stałym poziomie.

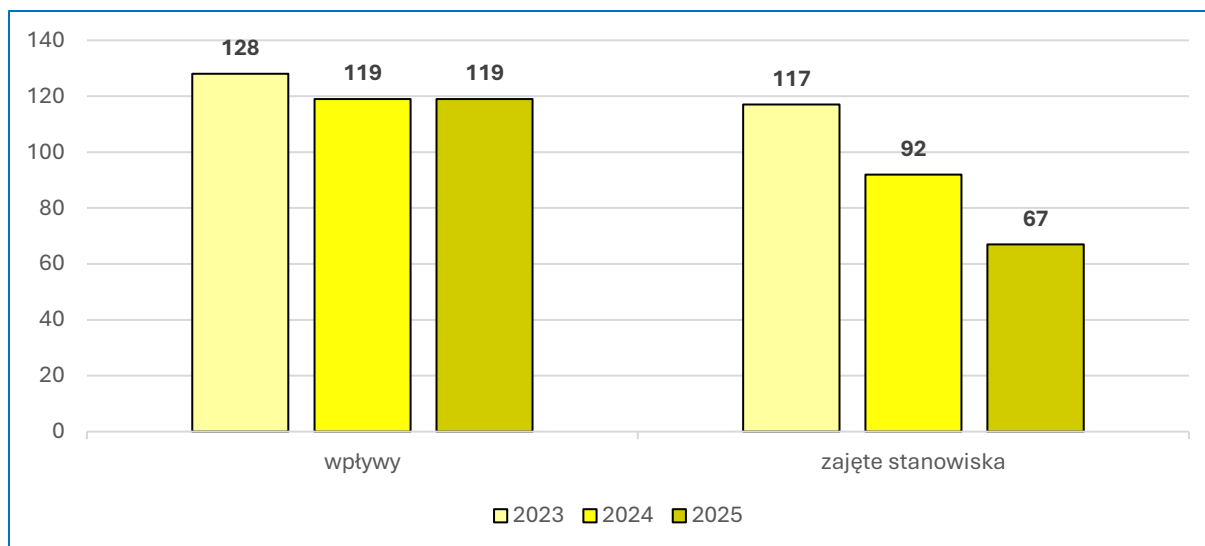
Wykres 75 Liczba stanowisk dotyczących warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na przestrzeni lat 2023 - 2025.

Porównując dane zawarte na powyższym wykresie wynika, że na przełomie lat 2023 – 2025 w powiecie tomaszowskim znacząco wzrosła liczba zajętych stanowisk dotyczących warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Ponadto w odniesieniu do 3 przedsięwzięć Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tomaszowie Mazowieckim poinformował wnioskodawcę, że nie bierze udziału w postępowaniu o wydanie decyzji środowiskowej.

5. DOPUSZCZENIE DO UŻYTKOWANIA OBIEKTÓW BUDOWLANYCH

W roku 2025 r. na terenie powiatu tomaszowskiego dopuszczono do użytkowania 67 obiektów budowlanych.

Wykres 76 Porównanie liczby zajętych stanowisk przy dopuszczeniu do użytkowania na przestrzeni lat 2023 - 2025.

Przedmiotem odbiorów były obiekty o zróżnicowanym charakterze m.in. budynki oświaty (żłobki, przedszkola); budynki służby zdrowia (m.in. przychodnie, gabinety lekarskie); lokale gastronomiczne, zakłady produkcyjne, zakłady kosmetyczne i fryzjerskie, infrastruktura techniczna.

W trakcie odbioru obiektów budowlanych pracownik komórki weryfikował zgodność realizacji z projektem budowlanym oraz analizował wymagane dokumenty i protokoły, które zostały określone w art. 57 ww. ustawy.

W 2025 r. na terenie powiatu tomaszowskiego dopuszczono do użytkowania m.in.: „Rozbudowa wejścia i przebudowa budynków Tomaszowskiego Centrum zdrowia Sp. z o.o. wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu” obręb 23 – Tomaszów Mazowiecki; „Rozbudowie zakładu Euroglas Polska Sp. z o.o. o instalację odzysku ciepła z gazów spalinowych oraz turbiny elektroenergetycznej ORC wraz z instalacjami w Osiedlu Niewiadów gm. Ujazd; „Przystosowanie budynku mieszkalnego jednorodzinne na potrzeby żłobka, położonego na działce w Tomaszowie Mazowieckim” obręb 11 – Tomaszów Mazowiecki; „Budowa sieci wodociągowej obręb – Kolonia Zawada- Dąbrowa w miejscowości Kolonia Zawada; „Budowa budynku inwentarskiego – kurnik III wraz z niezbędną infrastrukturą obręb Olszowa, gmina Ujazd; „Zmiana sposobu użytkowania lokalu użytkowego na lokal gastronomiczny” w obrębie 12 – Tomaszów Mazowiecki; „Budowa budynku żłobka w ramach zadania „Adaptacja dokumentacji papierowej żłobka publicznego przy ul. Kombatantów wraz z budowa żłobka obręb 9 w Tomaszowie Mazowieckim; „Przebudowa i rozbudowa gminnej oczyszczalni ścieków w Ujeździe”; „ Budowa budynku usługowego – agroturystyka wraz z instalacjami i urządzeniami

budowlanymi obręb 17 – Tomaszów Mazowiecki; „Zmiana przeznaczenia lokalu mieszkalnego na żłobek (do obsługi 20 dzieci) obręb 11 – Tomaszów Mazowiecki.

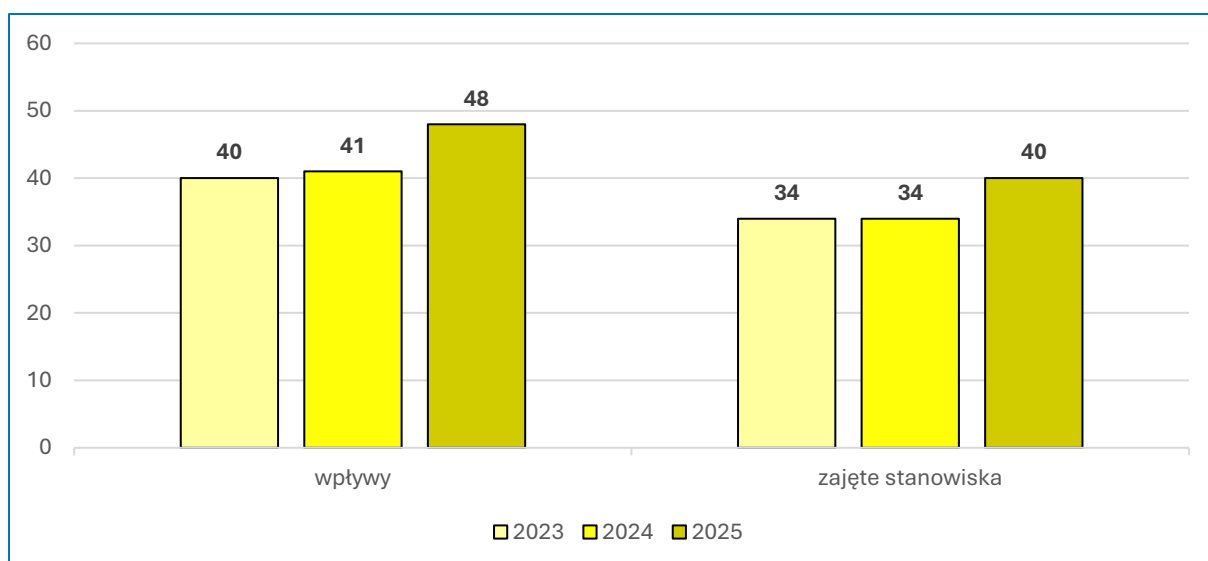
W sprawach dotyczących zakończenia budowy i zamiaru przystąpienia do użytkowania w których nie dopełniono obowiązku przedłożenia dokumentów, o których mowa w art. 57 z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane w określonym ustawowym terminie Państwowy Powiatowy Inspektor w Tomaszowie Mazowieckim wydał w 2024 r. 21 rozstrzygnięć, a w roku 2025 r. - 20 rozstrzygnięć w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych - uwagi .

Wszystkie wnioski, które wpłynęły w zakresie dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego zostały rozpatrzone. Zawiadomienia, które nie spełniały wymogów formalno – prawnych np. złożone przez nieuprawnioną osobę lub wycofanie przez składających zawiadomienie – rozstrzygane było w formie pisma i tak w 2023 roku – 11; w 2024 roku – 6 rozstrzygnięć w tej formie, a w 2025 roku – 32.

W latach 2023-2025 nie wydano żadnego sprzeciwu przeciwko uruchomieniu lub dopuszczeniu do użytkowania wybudowanego lub przebudowanego zakładu.

6. UZGODNIENIA DOKUMENTACJI PROJEKTOWEJ POD WZGLĘDEM WYMAGAŃ HIGIENICZNYCH I ZDROWOTNYCH

W 2025 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tomaszowie Mazowieckim na podstawie z art. 3 pkt. 2 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, uzgodnił łącznie 40 dokumentacji projektowych, które dotyczyły m.in.: „Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego z częścią usługową” obręb 9 – Tomaszów Mazowiecki; „Budowa masarni kontenerowej z instalacjami i urządzeniami budowlanymi, obręb Łęg, gm. Rzeczyca;” Rozbudowa istniejącego ambulatorium w Tomaszowie Mazowieckim”; „Zmiana sposobu użytkowania lokalu handlowego na usługowy lokal gastronomiczny położony w pawilonie handlowym w Tomaszowie Mazowieckim.

Wykres 77 Porównanie uzgodnień dokumentacji projektowej na przestrzeni lat 2023 - 2025.

W związku z wycofaniem złożonego podania przez wnioskodawcę:

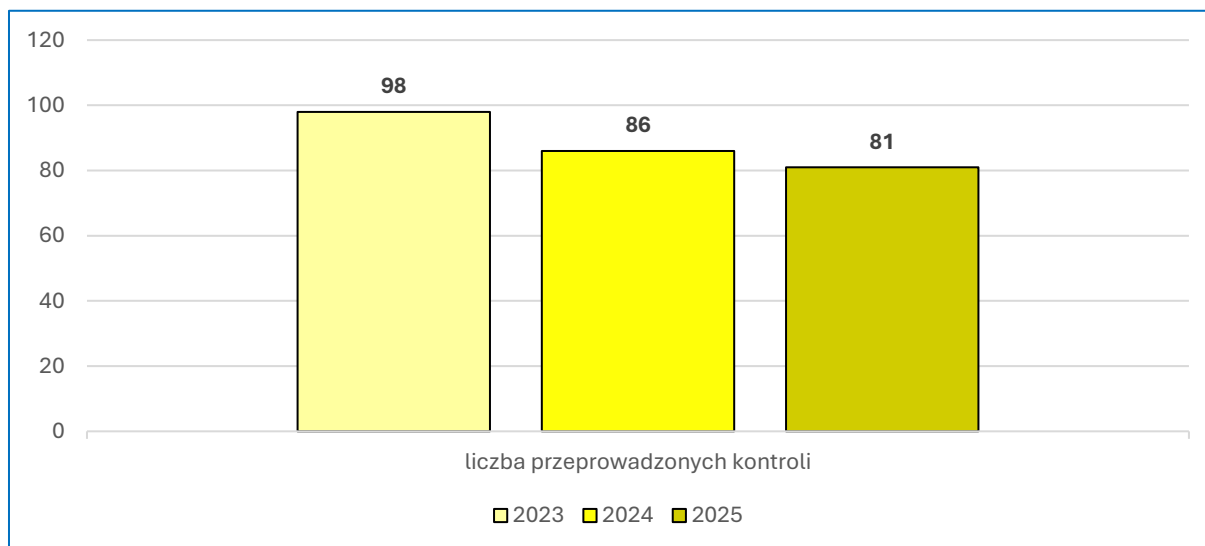
- w roku 2023 – 6 wniosków,
- w roku 2024 - 7 wniosków,
- w roku 2025 - 8 wniosków,

przychylnono się do podania wnioskodawcy i nie zapadło rozstrzygnięcie sprawy w formie uzgodnienia. Odpowiedzi udzielone w tym zakresie zostały w formie pisemnej.

Przy uzgadnianiu dokumentacji zwracano szczególną uwagę m.in. na warunki sanitarno-higieniczne w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi, prawidłowe zaprojektowanie układu funkcjonalnego obiektów, prawidłowej wentylacji w projektowanych pomieszczeniach, odpowiednich rozwiązań instalacji wodnej i kanalizacyjnej.

7. KONTROLE (WIZYTACJE)

W związku z działalnością kontrolną w zakresie nadzoru zapobiegawczego w 2025 r. przeprowadzono 81 kontroli (w roku 2023 – 98, a w roku 2024 – 86), podczas których nie stwierdzono istotnych odstępstw od obowiązujących norm higienicznych i zdrowotnych w wyniku czego zachodziłaby potrzeba wydania sprzeciwu co do zamiaru przystąpienia do użytkowania obiektu. W roku 2025 r. pracownik Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w Tomaszowie Mazowieckim uczestniczył w 7 kontrolach wspólnych z nadzorem bieżącym podczas odbiorów m.in. zakładów produkcyjnych, budynków usługowych, obrotu żywnością, budynków oświaty.

Wykres 78 Porównanie liczby przeprowadzonych kontroli na przestrzeni lat 2023 - 2025.

8. EDUKACJA

W ramach sprawowanego zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w roku 2025 r. na etapie uzgadniania dokumentacji projektowej przeprowadzono 26 działań informacyjno-edukacyjnych zaś na etapie uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania 71 działań informacyjno-edukacyjnych dotyczące bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi m.in. w zakresie bakterii *Legionella Sp.*

9. STANOWISKA ZAJĘTE W FORMIE MILCZĄCEJ ZGODY

Na terenie powiatu tomaszowskiego w roku 2025 r. zostało załatwionych „milczącą zgodą” 4 sprawy w trybie art. 53 ust.5 ustawy z dnia 27.03.2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W roku 2024 r. zostało załatwionych „milczącą zgodą” - 7 spraw, z czego w 5 sprawach udzielono pisemnej informacji odnośnie niezgłoszenia sprzeciwu co do użytkowania w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych, bez podania uzasadnienia. Podstawa prawna powoływana w ww. piśmie - art. 3 pkt.3 i art. 12 ust.1 ustawy z dnia 14.03.1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz art. 56 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

Podsumowanie

Na stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu tomaszowskiego istotny wpływ ma sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego mające na celu zapobieganiu negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi na etapie planowania, projektowania i dopuszczania do użytkowania obiektów budowlanych.

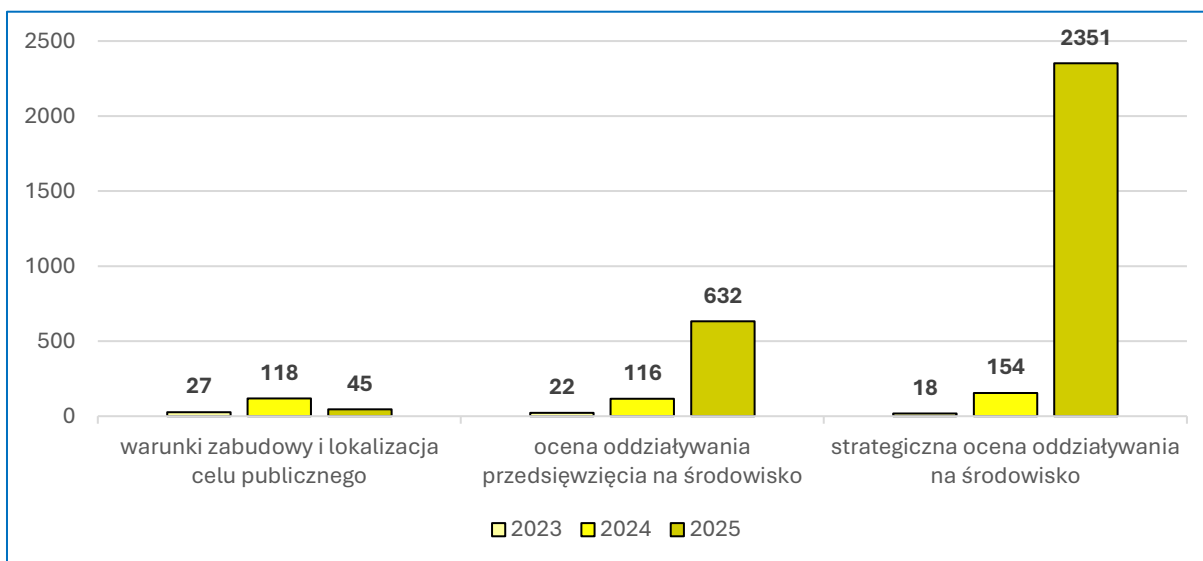
W związku z prowadzonymi działaniami informacyjno – edukacyjnymi zauważono, że znacznie poprawiła się świadomość osób - wnioskodawców składających kolejne wnioski z zakresu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego inwestorów (w tym pełnomocników – np. kierowników budowy czy inspektorów nadzoru) w porównaniu do osób składających po raz pierwszy wniosek.

W roku 2025 r. zauważono, że na terenie powiatu tomaszowskiego pojawili się nowi wykonawcy spoza Tomaszowa Mazowieckiego, którzy po raz pierwszy składali wnioski z zakresu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego (pełnili funkcję pełnomocników inwestorów). U osób tych występowała mniejsza świadomość w zakresie formalno – prawnym co miało wpływ na statystykę – liczbę zajętych stanowisk z uwagami i liczbę wycofanych wniosków. W związku z powyższym na terenie tutejszej stacji podjęto działania w zakresie informacyjno – edukacyjnym – rozmowy i wyjaśnienia przy składaniu dokumentów

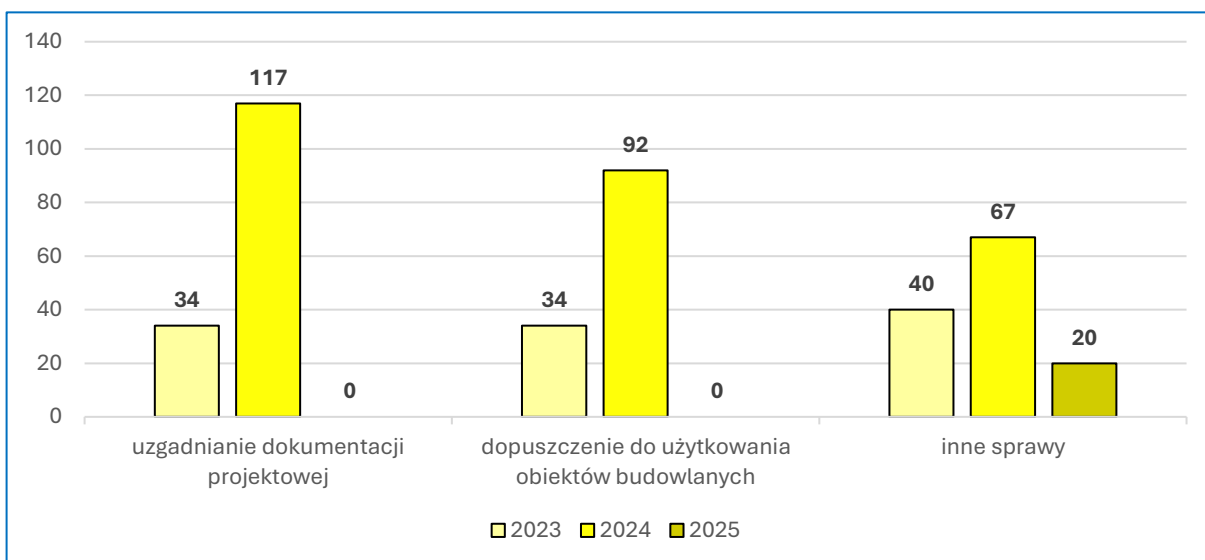
Podsumowując, omawiane powyżej zagadnienia dotyczące zadań komórki Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w Powiatowej Stacji Sanitarnej -Epidemiologicznej w Tomaszowie Mazowieckim stwierdzono, że ilość zajętych stanowisk w latach 2023-2025 znacząco wzrosła.

W stosunku do ubiegłego roku na stałym poziomie utrzymała się liczba stanowisk w sprawie dopuszczenia do użytkowania oraz liczba opiniowanej dokumentacji projektowej, ponadto

zwiększyła się liczba stanowisk w przedmiocie ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko.

Wykres 80 Stanowiska Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tomaszowie Mazowieckim w zakresie działalności ZNS na przestrzeni lat 2023 - 2025.

Wykres 79 Stanowiska Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tomaszowie Mazowieckim w zakresie działalności ZNS na przestrzeni lat 2023 - 2025.

IX. ZAKOŃCZENIE

Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tomaszowie Mazowiecki w roku 2025 były zgodne z głównymi kierunkami działań Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Tomaszowie Mazowieckim oraz zapewniły realizację głównego celu działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W przedłożonym opracowaniu Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tomaszowie Mazowieckim przedstawił sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych oraz wyniki nadzoru sanitarnego prowadzonego przez Powiatową Stację Sanitarnej – Epidemiologiczną w Tomaszowie Mazowieckim w roku 2025.

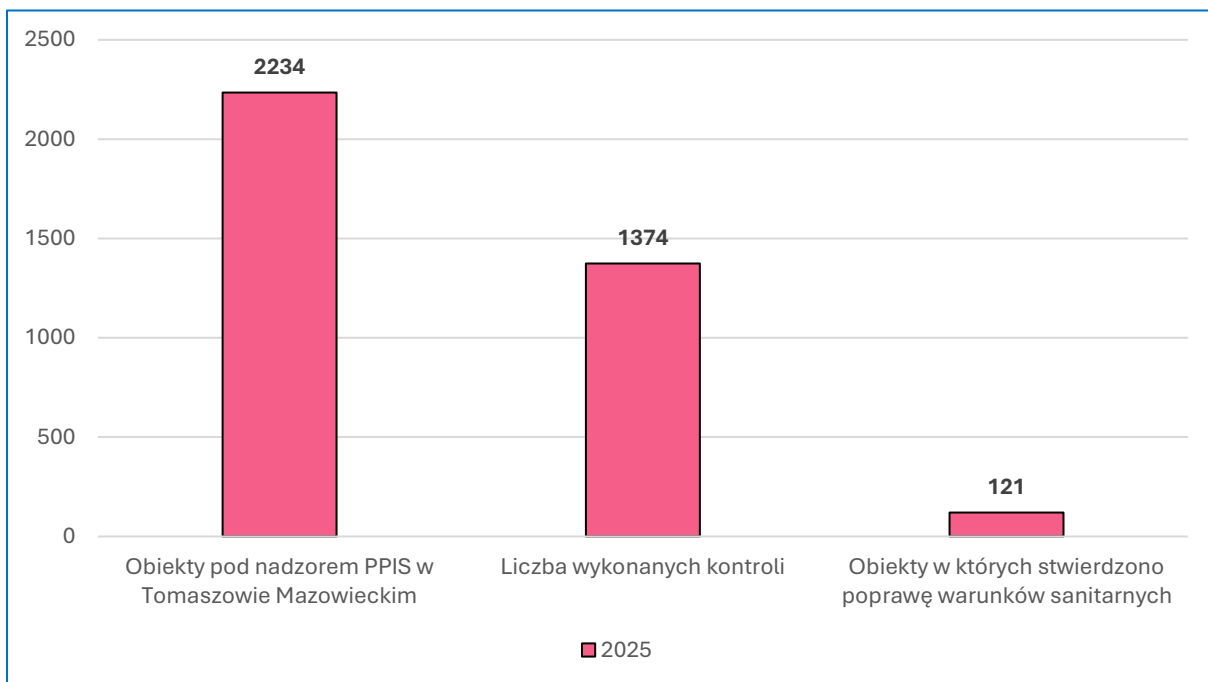
Ocena stanu sanitarnego powiatu tomaszowskiego w analizowanym okresie 2025 roku wskazuje na utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców oraz stabilną i prawidłowo funkcjonującą infrastrukturę sanitarno- epidemiologiczną. Przeprowadzone kontrole, działania sprawdzające oraz nadzorcze, a także inicjatywy profilaktyczne potwierdzają, iż stan sanitarny powiatu należy ocenić jako dobry.

Realizowane zadania obejmowały systematyczny monitoring obiektów użyteczności publicznej, podmiotów leczniczych, placówek oświatowych, zakładów produkcji i obrotu żywnością, a także urządzeń wodociągowych. Na przestrzeni analizowanego 2025 roku wszelkiego rodzaju nieprawidłowości nie stanowiły istotnych zagrożeń dla zdrowia publicznego, a pojawiające się uchybienia miały charakter incydentalny i były usuwane w wyznaczonych terminach.

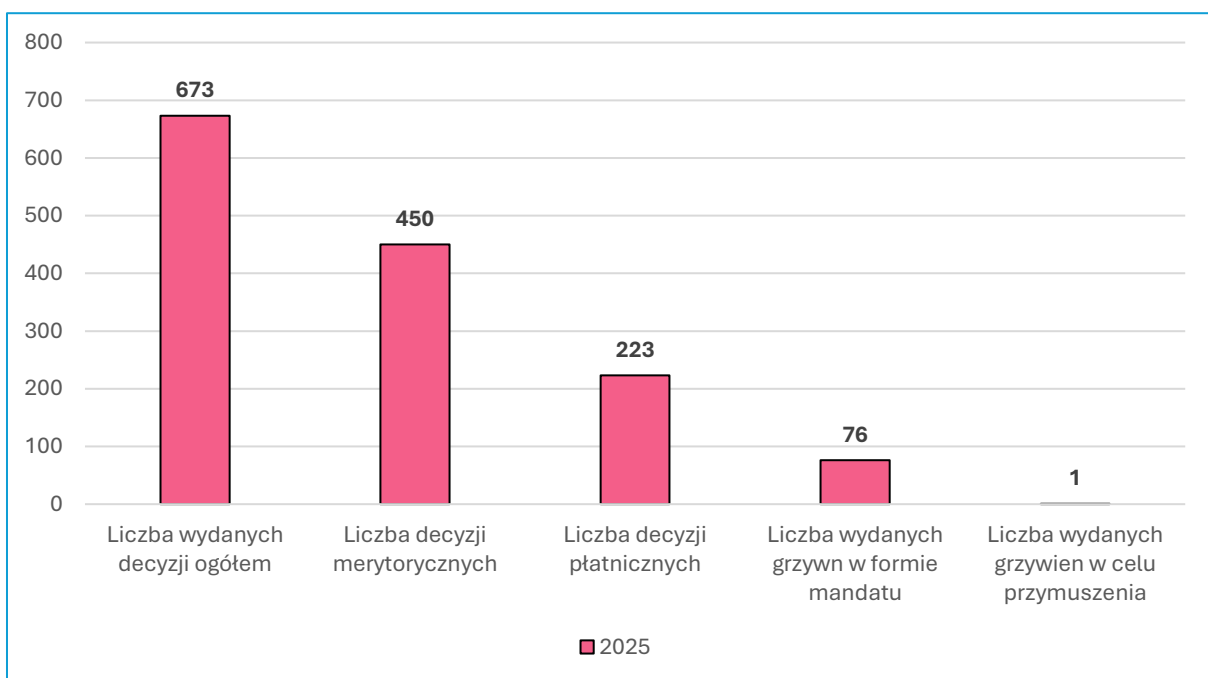
Prowadzone działania edukacyjne i informacyjne w zakresie promocji zdrowia oraz zapobiegania chorobom zakaźnym przyczyniły się do wzrostu świadomości mieszkańców w obszarze higieny i profilaktyki zdrowia, a także stanowiły bodziec do autorefleksji nad własnymi zachowaniami zdrowotnymi.

Analiza sytuacji epidemiologicznej wskazuje na brak zagrożeń o charakterze epidemicznym oraz na skuteczne funkcjonowanie systemu nadzoru. Podejmowane działania kontrolne i prewencyjne miały pozytywny wpływ na poprawę warunków bezpieczeństwa zdrowotnego społeczności lokalnej co stanowi cel działania Inspekcji Sanitarnej.

Podsumowując, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tomaszowie Mazowieckim stan sanitarny powiatu tomaszowskiego ocenia jako dobry, a całokształt prowadzonych działań świadczy o skuteczności oraz realnym, pozytywnym oddziaływaniu na dobro mieszkańców powiatu tomaszowskiego.

Wykres 81 Tabela zbiorcza działalności kontrolnej w PSSE w Tomaszowie Mazowieckim w roku 2025

Wykres 82 Liczba wydanych decyzji administracyjnych oraz grzywn w roku 2025

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Liczba mieszkańców powiatu tomaszowskiego na przestrzeni lat 2023 - 2025.	7
Wykres 2 Liczba obiektów pod nadzorem PPIS w Tomaszowie Mazowieckim w zakresie działania Sekcji Nadzoru Epidemiologii na przestrzeni lat 2023 - 2025.	9
Wykres 3 Liczba wykonanych kontroli sanitarnych przez pracowników Sekcji Nadzoru Epidemiologii na przestrzeni lat 2023 – 2025.	10
Wykres 4 Wydane decyzje i nałożone mandaty przez pracowników Sekcji Nadzoru Epidemiologii na przestrzeni lat 2023 - 2025.	10
Wykres 5 Liczba zachorowań i hospitalizacji z powodu chorób zakaźnych na przestrzeni lat 2023 - 2025.	11
Wykres 6 Liczba zachorowań na choroby szerzące się drogą pokarmową na przestrzeni lat 2023 - 2025.	12
Wykres 7 Liczba zachorowań na "choroby wieku dziecięcego" na przestrzeni lat 2023 - 2025.	13
Wykres 8 Porównanie danych dotyczących zachorowań oraz hospitalizacji z powodu grypy w latach 2024 - 2025.	14
Wykres 9 Porównanie występowania zachorowań na COVID-19 w latach 2024 - 2025.	15
Wykres 10 Porównanie zachorowań na choroby układu oddechowego na przestrzeni lat 2023 - 2025.	16
Wykres 11 Porównanie wystąpienia zachorowań na choroby odkleszczowe na przestrzeni lat 2023 -2025.	17
Wykres 12 Liczba zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A, B i C na przestrzeni lat 2023 - 2025.	17
Wykres 13 Liczba odnotowanych przypadków chorób przenoszonych drogą płciową na przestrzeni lat 2023 - 2025.	18
Wykres 14 Liczba przypadków zachorowań na poszczególne typy inwazyjnej choroby pneumokokowej na przestrzeni lat 2023 - 2025.	19
Wykres 15 Liczba chorych na gruźlicę prątkujących i nieprątkujących w 2025 r.	20
Wykres 16 Zestawienie liczby pokąsań przez zwierzęta w stosunku do liczby osób zakwalifikowanych do szczepień przeciw wściekliźnie na przestrzeni lat 2023 - 2025.	20
Wykres 17 Procentowe zestawienie wyszczepialności wśród dzieci na przestrzeni lat 2023 – 2025.	23
Wykres 18 Liczba rozdyskrebowanych szczepionek GARDASIL 9 dla podmiotów leczniczych w tym dla przeprowadzenia szczepień w placówkach oświatowych.	24
Wykres 19 Liczba rozdyskrebowanych szczepionek CERVARIX do podmiotów leczniczych w tym na potrzeby szczepień ochronnych w placówkach oświatowych.	25
Wykres 20 Rozchód szczepionek przeciw HPV na przestrzeni miesięcy czerwiec 2023 r. - grudzień 2025 r. na terenie powiatu tomaszowskiego.	25
Wykres 21 Liczba zarejestrowanych osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych na terenie powiatu tomaszowskiego na przestrzeni lat 2023 – 2025.	27
Wykres 22 Liczba wysłanych listów intencyjnych na przestrzeni lat 2023 - 2025.	27
Wykres 23 Liczba wykonanych kontroli w obiektach użyteczności publicznej, skontrolowanych obiektów oraz obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości z uwzględnieniem ewidencji na przestrzeni lat 2023 – 2025.	30
Wykres 24 Liczba obiektów pod nadzorem do liczby skontrolowanych zakładów fryzjersko-barberskich, kosmetycznych, tatuażu, odnowy biologicznej i solariów na przestrzeni lat 2023 - 2025.	31

Wykres 25 Liczba obiektów pod nadzorem do liczby skontrolowanych hoteli, domów wycieczkowych oraz innych obiektów świadczących usługi hotelarskie na przestrzeni lat 2023 - 2025.	32
Wykres 26 Liczba obiektów pod nadzorem do liczby skontrolowanych ustępów publicznych na przestrzeni lat 2023 - 2025.	32
Wykres 27 Liczba obiektów pod nadzorem do liczby skontrolowanych domów pomocy społecznej innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, placówek zapewniających całodobową opiekę oraz schronisk dla bezdomnych i ogrzewalni na przestrzeni lat 2023 – 2025	33
Wykres 28 Liczba obiektów pod nadzorem do liczby skontrolowanych dworców autobusowych i dworców kolejowych na przestrzeni lat 2023 - 2025.	34
Wykres 29 Liczba obiektów pod nadzorem do liczby skontrolowanych przystani jednostek pływających, rekreacyjnych i sportowych na przestrzeni lat 2023 - 2025.	34
Wykres 30 Liczba obiektów pod nadzorem do liczby skontrolowanych parkingów na przestrzeni lat 2023 - 2025.	35
Wykres 31 Liczba obiektów pod nadzorem do liczby skontrolowanych terenów rekreacyjnych na przestrzeni lat 2023 - 2025.	36
Wykres 32 Liczba obiektów pod nadzorem do liczby skontrolowanych cmentarzy na przestrzeni lat 2023 - 2025.	36
Wykres 33 Liczba obiektów pod nadzorem do liczby skontrolowanych domów przedpogrzebowych i zakładów pogrzebowych na przestrzeni lat 2023 - 2025.	37
Wykres 34 Liczba obiektów pod nadzorem do liczby skontrolowanych innych obiektów użyteczności publicznej na przestrzeni lat 2023 - 2025.	38
Wykres 35 Liczba skontrolowanych obiektów oraz wydanych decyzji o jakości wody z uwzględnieniem ewidencji na przestrzeni lat 2023 - 2025.	39
Wykres 36 Liczba obiektów pod nadzorem w zakresie nadzoru stanu sanitarnego pływalni, kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii w powiecie tomaszowskim w roku 2025.	40
Wykres 37 Liczba zgłoszonych interwencji na przestrzeni lat 2023 - 2025.	43
Wykres 38 Liczba wydanych decyzji zezwalających na ekshumację na przestrzeni lat 2023 - 2025.	44
Wykres 39 Liczba wykonanych kontroli, skontrolowanych obiektów, obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości z uwzględnieniem ewidencji na przestrzeni lat 2023 – 2025.	45
Wykres 40 Liczba wydanych decyzji administracyjnych z podziałem na poszczególne obszary w roku 2025.	46
Wykres 41 Liczba nakazów zawartych w wydanych decyzjach na przestrzeni lat 2023 - 2025. ...	48
Wykres 42 Liczba obiektów pod nadzorem, w których występuje narażenie na czynniki rakotwórcze, mutagenne oraz reprotoksyczne w latach 2023 - 2025.	49
Wykres 43 Liczba obiektów pod nadzorem, w których występuje narażenie na czynniki biologiczne w środowisku pracy na przestrzeni lat 2023 - 2025.	50
Wykres 44 Liczba decyzji dotyczących chorób zawodowych na przestrzeni lat 2023 - 2025.	52
Wykres 45 Liczba interwencji, które wpłynęły do organu na przestrzeni lat 2023 - 2025.	53
Wykres 46 Liczba wykonanych kontroli, skontrolowanych obiektów oraz obiektów, obiektów zatwierdzonych z uwzględnieniem ewidencji na przestrzeni lat 2023 – 2025.	55
Wykres 47 Liczba wykonanych kontroli planowanych i nieplanowanych w zestawieniu do ogólnej liczby kontroli i ustalonego planu kontroli w zakresie Sekcji Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności, Żywnienia i Produktów Kosmetycznych na przestrzeni lat 2023 - 2025.	55
Wykres 48 Liczba wydanych decyzji, wniosków o nałożenie kary pieniężnej oraz nałożonych mandatów karnych na przestrzeni lat 2023 - 2025.	56

Wykres 49 Liczba pobranych i zakwestionowanych próbek środków spożywczych na przestrzeni lat 2023 – 2025.	57
Wykres 50 Liczba zgłoszonych interwencji na przestrzeni lat 2023 - 2025.	59
Wykres 51 Liczba przeprowadzonych kontroli w zestawieniu z obiektami skontrolowanymi na trasach turystycznych na przestrzeni lat 2023 - 2025.	60
Wykres 52 Liczba pobranych prób w zestawieniu z liczbą skontrolowanych gospodarstw rolnych na przestrzeni lat 2023 - 2025.	61
Wykres 53 Zestawienie danych z kontroli przeprowadzonych w nadzorowanych szkołach w zakresie bezpieczeństwa żywności na przestrzeni lat 2023 – 2025.	62
Wykres 54 Zestawienie danych z kontroli przeprowadzonych w nadzorowanych przedszkolach na przestrzeni lat 2023 – 2025.	63
Wykres 55 Zestawienie danych dotyczących obrotu produktami kosmetycznymi na przestrzeni lat 2023 - 2025.	63
Wykres 56 Zbiorcza tabela danych dotyczących zakładów produkcji suplementów diety na przestrzeni lat 2023 – 2025.	64
Wykres 57 Liczba kontroli stron internetowych oraz pobranych próbek suplementów diety i żywności specjalnego przeznaczenia na przestrzeni lat 2023 - 2025.	64
Wykres 58 Liczba wykonanych kontroli oraz skontrolowanych obiektów wraz z liczbą nieprawidłowości w zestawieniu do liczby obiektów pod nadzorem w zakresie higieny dzieci i młodzieży na przestrzeni lat 2023 - 2025.	67
Wykres 59 Liczba wykonanych kontroli oraz wydanych decyzji spełnienia wymagań sanitarno-lokalowych w żłobkach funkcjonujących na terenie powiatu tomaszowskiego na przestrzeni lat 2023 - 2025.	69
Wykres 60 Liczba wykonanych kontroli oraz wydanych decyzji na poprawę warunków sanitarno-higienicznych w przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego na przestrzeni lat 2023 - 2025.	69
Wykres 61 Liczba wykonanych kontroli w szkołach funkcjonujących na terenie powiatu tomaszowskiego w zestawieniu z liczbą obiektów w których stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno- higieniczny na przestrzeni lat 2023 - 2025.	70
Wykres 62 Liczba wykonanych kontroli w zakresie higieny planu zajęć lekcyjnych w zestawieniu z liczbą placówek w których stwierdzono nieprawidłowości na przestrzeni lat 2023 - 2025.	71
Wykres 63 Uczestnictwo w interwencjach programowych na przestrzeni lat 2023-2025.	75
Wykres 64 Uczestnictwo w programie "Kryształowy uśmiech mam bo o zęby dbam! na przestrzeni lat 2023 – 2025.	76
Wykres 65 Uczestnictwo w realizacji programów profilaktycznych w przedszkolach i oddziałach "0" na przestrzeni lat 2023 - 2025.	77
Wykres 66 Uczestnictwo w realizacji programów profilaktycznych w szkołach podstawowych na przestrzeni lat 2023 – 2025.	78
Wykres 67 Uczestnictwo w realizacji programów profilaktycznych w szkołach ponadpodstawowych na przestrzeni lat 2023 - 2025.	80
Wykres 68 Uczestnictwo w realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS na przestrzeni lat 2023 – 2025	81
Wykres 69 Uczestnictwo w wybranych interwencjach nieprogramowych w 2025 roku.	85
Wykres 70 Liczba uczestników spotkań profilaktycznych prowadzonych przez pracownika Samodzielnego Stanowiska Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, w placówkach oświatowych funkcjonujących na terenie powiatu tomaszowskiego.	89
Wykres 71 Porównanie liczby zajętych stanowisk w ramach działania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego na przestrzeni lat 2023 - 2025.	91

Wykres 72 Porównanie liczby uzgodnień projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego i projektów decyzji o warunkach zabudowy na przestrzeni lat 2023 - 2025.....	92
Wykres 73 Porównanie liczby wydanych opinii i uzgodnień dot. planowania przestrzennego w powiecie tomaszowskim na przestrzeni lat 2023 - 2025.....	93
Wykres 74 Porównanie liczby zajętych stanowisko co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko na przestrzeni lat 2023 - 2025.....	95
Wykres 75 Liczba stanowisk dotyczących warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na przestrzeni lat 2023 - 2025.	95
Wykres 76 Porównanie liczby zajętych stanowisk przy dopuszczeniu do użytkowania na przestrzeni lat 2023 - 2025.	96
Wykres 77 Porównanie uzgodnień dokumentacji projektowej na przestrzeni lat 2023 - 2025.	97
Wykres 78 Porównanie liczby przeprowadzonych kontroli na przestrzeni lat 2023 - 2025.....	98
Wykres 79 Stanowiska Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tomaszowie Mazowieckim w zakresie działalności ZNS na przestrzeni lat 2023 - 2025.....	100
Wykres 80 Stanowiska Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tomaszowie Mazowieckim w zakresie działalności ZNS na przestrzeni lat 2023 - 2025.....	100
Wykres 81 Tabela zbiorcza działalności kontrolnej w PSSE w Tomaszowie Mazowieckim w roku 2025	102
Wykres 82 Liczba wydanych decyzji administracyjnych oraz grzywnien w roku 2025	102

SPIS TABEL

Tabela 1 Porównanie występowania ognisk zatruć pokarmowych/zakażeń jelitowych na przestrzeni lat 2024 – 2025 wraz z występującym czynnikiem etiologicznym.....	13
Tabela 2 Podmioty lecznicze, realizujące szczepienia ochronne w ramach Programu Szczepień Ochronnych funkcjonujące na terenie powiatu tomaszowskiego	23
Tabela 3 Wykaz niepożądanych odczynów poszczepiennych na przestrzeni lat 2023 – 2025.	28
Tabela 4 Zestawienie działań na przestrzeni lat 2023 – 2025.	31
Tabela 5 Zestawienie działań na przestrzeni lat 2023 – 2025.	46
Tabela 6 Porównanie wydanych decyzji płatniczych na przestrzeni lat 2023 – 2025.	93

SPIS FOTOGRAFII

Fotografia 1 Pracownicy Sekcji Nadzoru Epidemiologii podczas organizacji stoiska profilaktycznego podczas warsztatów dla kobiet w ciąży.	26
Fotografia 2 Stoisko profilaktyczne w zakresie poradnictwa w sprawie szczepień ochronnych dla kobiet w ciąży.	26
Fotografia 3 Kąpielisko na sztucznym zbiorniku rzeki Pilicy	41
Fotografia 4 Kąpielisko na rzece Pilicy "Przystań".	41
Fotografia 5 Stoisko profilaktyczne na Festynie Rodzinnym w Wiadernie	82
Fotografia 6 Stoisko profilaktyczno- informacyjne podczas Biegu o Zdrowie	82
Fotografia 7 Stanowisko profilaktyczne podczas Dni Otwartych PSSE w Tomaszowie Mazowieckim	83
Fotografia 8 Przedstawienie działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego podczas Dni Otwartych	83
Fotografia 9 Spotkanie profilaktyczne w zakresie żywienia i bezpieczeństwa żywności.....	83
Fotografia 10 Spotkanie profilaktyczne w zakresie zdrowego odżywiania i bezpieczeństwa żywności.....	83

Fotografia 11 Spotkanie profilaktyczne dot. profilaktyki antynikotynowej w Zespole Szkół Ponadpodstawowych nr 6 w Tomaszowie Mazowieckim	86
Fotografia 12 Zajęcia profilaktyczne dot. substancji psychoaktywnych w Szkole Podstawowej w Czerniewicach.	86
Fotografia 13 Spotkanie profilaktyczne w zakresie higieny jamy ustnej.	87
Fotografia 14 Spotkanie profilaktyczne w zakresie higieny jamy ustnej z uczniami Szkoły Podstawowej nr 10 w Tomaszowie Mazowieckim	87
Fotografia 15 Stowarzyszenie Diabetyków w Tomaszowie Mazowieckim	87
Fotografia 16 Spotkanie profilaktyczne ze Stowarzyszeniem Diabetyków w Tomaszowie Mazowieckim	87
Fotografia 17 Zajęcia profilaktyczne w zakresie profilaktyki raka piersi z uczniami Zespołu Szkół Ponadpodstawowych nr 1 w Tomaszowie Mazowieckim	88
Fotografia 18 Spotkanie profilaktyczne w zakresie profilaktyki raka piersi z uczniami Zespołu Szkół Ponadpodstawowych nr 2 w Tomaszowie Mazowieckim	88
Fotografia 20 Wykład profilaktyczny w zakresie higieny rąk jako prewencja zakażeń chorobami "brudnych rąk" podczas "Klubu Pacjenta"	89
Fotografia 19 Stoisko profilaktyczno- informacyjne podczas "Klubu Pacjenta"	89

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Mapa powiatu tomaszowskiego z podziałem na poszczególne gminy wchodzące w skład powiatu.....	7
Rysunek 2 Obszary działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tomaszowie Mazowieckim	8